

במקור הפנים (ישעיה נח) אשר לא
כזבו מימיו, נקרא מים.

ומצד השמאל, זו האבן שהיא
אות י' - נקראת גחלת. ומשם
עשר ספירות, כשלהבת קשורה
בגחלת. ויש לה ארבעה גונים,
(ועשרה) והם: יוד הא ואו הא.
יהו"ה. והיא יד הגדולה בימין,
יד החזקה בשמאל, העמוד
האמצעי, משם היא יד רמה,
כלולה מארבעים ושנים גונים.
ומשום שהיא מצד הימין - אבן.
ומצד השמאל - גחלת. בה לוקח
הקדוש ברוך הוא נקמה
מישמעאל ואדום, שהם אשים
נכריים ומים הזידונים. והממנים
שלהם - סמאל ונחש. סמאל אש
הגיהנם, ממנה על האמה של
עשו. נחש ממנה על האמה של
ישמעאל, והוא רהב הממנה על
המים.

בימין אברהם, שדרגתו חסד,
נוטל נקמה מישמעאל ומהממנה
שלו. ובשמאל יצחק, שדרגתו
פחד, נוטל נקמה מעשו
ומהממנה שלו. בשני משיחים,
שהם אחד מימין - משיח בן דוד,
ואחד משמאל - משיח בן יוסף.
ובדרגתו של יעקב, שהיא כנגדו,
בסוד של (בראשית מח) שכל את ידיו
(פי מנשה הכבוד). אריה לשמאל. שור
לימין, של ישמעאל. בגלל
שיהודה גלה בעשו, נמצא ימין
הקדשה עם השמאל של עשו.
ושמאל הקדשה עם ימין טמאה
של ישמעאל, (שם מט) עד כי בא
שילה, רועה נאמן, בדרגה של
תפארת ישראל, נוטל נקמה
מערב רב.

בשרש דרגות אלו יפקד (יציא)
כהנים לזים וישראלים מן
הגלות, ובהן יקח נקמה מעשו
וישמעאל וערב רב. כדגמא של ערב רב מערבים בעשו וישמעאל, כף יעקב מערב באברהם ויצחק, ערוב
ויצחק, ערוב של שניהם. וכף מתערב שילה עם משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, ותהא שלשלת

במבועא דמיא, (ישעיה נח) אשר לא יכזבו מימיו, אתקרי
מים.

ומסטרוא דשמאלא, האי אבן דאיהי י', אתקרי גחלת.
ומתמן עשר ספירן כשלהבת קשורה בגחלת.
ואית לה ארבעה גוונים, (ועשרה) אינון, יוד הא ואו הא.
יהו"ה. ואיהי יד הגדולה בימינא, יד החזקה בשמאלא,
עמודא דאמצעיתא, מתמן איהי יד רמה, כליל מארבעין
ותרין גוונים.

ובגין דאיהי מסטרוא דימינא אבן, ומסטרוא דשמאלא
גחלת, בה נטיל קדשא בריך הוא נוקמא,
מישמעאל ואדום, דאינון אשין נוכראין, ומים הזדונים.
וממנן דלהון סמאל ונחש. סמאל אשא דגיהנם, ממנה
על אמה דעשו. נחש ממנה על אמה דישמעאל, ואיהו
רהב דממנא על מיא.

בימינא דאברהם, דדרגיה חסד, נטיל נוקמא מישמעאל,
וממנא דיליה. ובשמאלא דיצחק, דדרגיה פחד,
נטיל נוקמא מעשו, וממנא דיליה. בתרין משיחין, דאינון
חד מימינא, משיח בן דוד. וחד משמאלא, משיח בן
יוסף. ובדרגא דיעקב, דאיהי לקבליה, ברזא (בראשית מח)
דשכל את ידיו (פי מנשה הכבוד). אריה לשמאלא. שור
לימינא, דישמעאל. בגין דיהודה גלה בעשו, אשתבח
ימינא דקדושה, עם שמאלא דעשו. ושמאלא דקדושה
עם ימינא מסאבא דישמעאל, (בראשית מט) עד כי בא
שילה, רעיא מהימנא, בדרגיה תפארת ישראל, נטיל
נוקמא מערב רב.

בתלת דרגין אלין, יפקוד (נ"א יפקוד) כהנים לזים
וישראלים, מן גלותא. ובהון נטיל נוקמא,
מעשו וישמעאל וערב רב. כגוונא דערב רב מערבין
בעשו וישמעאל, הכי יעקב מערב באברהם ויצחק, ערוב
דתרווייהו. והכי מתערב שילה, עם משיח בן דוד ומשיח

בשרש דרגות אלו יפקד (יציא)
כהנים לזים וישראלים מן
הגלות, ובהן יקח נקמה מעשו
וישמעאל וערב רב. כדגמא של ערב רב מערבים בעשו וישמעאל, כף יעקב מערב באברהם ויצחק, ערוב
ויצחק, ערוב של שניהם. וכף מתערב שילה עם משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, ותהא שלשלת

ש'ל שניהם פאותו זמן שראה בלעם
בנבואתו, שפך מתקשרי תרין משיחין
משיחים ברועה הנאמן בשלשה
אבות בגלות האחרונה.

פתח ואמר, (במדבר כג) לא הביט און
ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה'
אלהיו עמו ותרועת מלך בו. והכל
לקים הפסוק (ישעיה נד) וברחמים
גדלים אקבצף. באותו זמן נשפרות
הקלפות שהיו מסוככות לשכינה.
מיד מתגלית אבן אחת משלש
אבנים, שהן סגולתא, שעליהן נאמר
(יחזקאל א) ויהי בשלשים שנה, והן יי.
ברביעי - אבן רביעית. בחמשה
לחדש - אבן חמישית. כנגדן ויקח
דוד (שמואל א יז) חמשה חלקי אבנים
מן הנחל. ואלו לעמתם חמש תבות,
שהן: שמע ישראל יהו"ה אלהינו
יהו"ה.

ואני בתוך הגולה (יחזקאל א) - זו
שכינה, בה הקדוש ברוך הוא אחד.
אותו בתוספת ואני - הוא נהר, צדיק
חי העולמים. (בראשית ב) ונהר יצא
מעדן להשקות את הגן. מהו עדן?
זו בינה. נהר שיוצא ממנה זו ר', בן
י"ה, דרגה של הרועה הנאמן,
והרועה הנאמן יוצא מאמא העליונה,
ומתפשט בשש ספירות עד צדיק,
וממנו משקה לגן (של עדן), שהיא
השכינה.

מהו כבר? כ' - פתר. ב' - בינה. ר' -
ראשית חכמה. פתר בזמן, חכמה
בשמאל, בינה באמצע. רכב לעליון,
לעלת העלות. עשר הספירות פלן
נכללו בנהר, שהוא מתפשט עד צדיק
שנקרא כל, כולל הכל. ובגללו
פרשוהו (דניאל ד) אילן גדול ותקיף,
ומזון לכלם בו. ממנו תלוי הכל. פאשר
ראה השכינה מתוך הקלפות, ראה
עמה עשר ספירות. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר

סלת למנחה, לאעלאה להאי סלת, קמי
מלפא עלאה למנחה. בין תרין דרועין.

בן יוסף, ויהא שלשלת דתרווייהו, פההוא זמנא דחזא
בלעם בנבואה דיליה, דהכי מתקשרי תרין משיחין
ברעיא מהימנא, בתלת אבהן, בגלותא בתרא.

פתח ואמר, (במדבר כג) לא הביט און ביעקב ולא ראה
עמל בישראל יי אלהיו עמו ותרועת מלך בו.
וכלא לקימא קרא, (ישעיה נד) וברחמים גדלים אקבצף.
בההוא זמנא מתברין קליפות, דהוו מסחרין
לשכינתא. מיד אתגליא אבנא חדא מתלת אבנין,
דאינון סגולתא. דעליהו אתמר, (יחזקאל א) ויהי
בשלשים שנה, ואינון יי. ברביעי, אבנא רביעא.
(דף רמ"ז ע"א) בחמשה לחדש, אבנא חמשא.
לקבליהו, ויקח דוד (שמואל א יז) חמשה חלקי אבנים
מן הנחל. ואינון לקבליהו חמש תיבין, דאינון שמע
ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה.

ואני בתוך הגולה, (יחזקאל א) דא שכינתא, בה קדשא
ברוך הוא אחד. ו' בתוספת ואני, הוא נהר,
צדיק חי עלמין. (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות
את הגן, מאי עדן. דא בינה, נהר דנפיק מנה, דא ר',
בן י"ה, דרגא דרעיא מהימנא, ורעיא מהימנא, נפיק
מאימא עלאה, ואתפשט בשית ספיראן עד צדיק,
ומניה אשקי לגנתא (דעדן), דאיהי שכינתא.

מאי פכ"ר. כ', פתר. ב', בינה. ר', ראשית חכמה.
פתר בימנא, חכמה בשמאלא, בינה
באמצעיתא. רכב לעילא לעלת העלות. עשר ספיראן
פלחו, אתפללו בנהר, דאיהו אתפשט עד צדיק,
דאיהו כל, פליל פלא. ובגיניה אוקמוה, (דניאל ד) אילנא
רפא ותקיף, ומזון לכלא ביה. מגיה תליא כלא. פד
חמא שכינתא מגו קליפין, חזא עמה עשר ספירן.
(ע"כ רעיא מהימנא). (ס"א ובחבורא קדמאה)

זהר:

סלת למנחה, לאעלאה להאי סלת, קמי
מלפא עלאה למנחה. בין תרין דרועין.

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

בבבבור הקדמון, אמר הרועה הנאמן, מפאן נודע אלו דברים סתומים הם, וצריך לפתח אותם לפני החברים. אברהם ויצחק שתקנו תפלת שחרית ומנחה, נאמר עליהם, (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ - זה יצחק. וימיני טפחה שמים - זה אברהם. שהדרגות שלהם חסד ופחד, שנאמר עליהם (שם סב) נשבע ה' בימינו ובזרוע עזו. אלו שתי זרועות המלך, שהוא יהו"ה, העמוד האמצעי. הסלת שלו זו השכינה התחתונה, האור שלו סלת נקיה מצדו בלי פגם של חשך ובלי תערובת חשך כלל. שפך הם חשך עם אור, כמו דגן בפני מוץ ותבן.

ובחטאיהם של ישראל מתערבים חשך ואור, וכמו שאדם דש תבואה ולבסוף הוא בורר אותה כבורר אכל מתוף פסלת - כך ישראל צריך לעשות ברוחם כאשר מתערב בהם חשך. וסוד הדבר - (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה וגו'. שבכך נשבר החשך, שהוא יצר הרע, שמכסה על הרוח כמו מוץ שמכסה על החטה, או כמו ענן שמכסה על השמש ולא מניח לו להאיר.

ובזמן שחשך, שהוא יצר הרע, מכסה על יצר הטוב, שהוא אור, הוא פמי שאסור בבית האסורים של יצר הרע. ואף כך, כאשר יצר הטוב הוא אסור ברשות יצר הרע, כך הם אסורים החילים של יצר הטוב ברשות החילים של

יצר הרע. ובזמן שישבראדם רוחו בכל איבריו לפני יהו"ה, מה כתוב? (ישעיה מט) לאמר לאסורים

צאו ולאשר בחשך הגלו.

ובחבורא קדמא, אמר רעיא מהימנא, מהאי אשתמודע, הגי מילין סתימין אינון, וצריך למפתח לון קמי חבריאי, אברהם ויצחק דתקינו שחרית ומנחה, אתמר עליהו, (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ, דא יצחק. וימיני טפחה שמים, דא אברהם דדרגין דלהון חסד ופחד. דאתמר עליהו (ישעיה סב) נשבע יי בימינו, ובזרוע עזו, אינון תרין דרועין דמלכא, דאיהו יהו"ה, עמודא דאמצעיתא. סלת דיליה, דא שכינתא תתאה, נהורא דיליה, סלת נקיה מסטרוי בלא פגימו דחשוכא, ובלא תערובת חשוכא כלל. דהכי אינון חשוכין עם נהורין, כבר קדם מוץ ותבן.

ובחוביהון דישראל, מתערבין חשוכין בנהורין, וכגוונא דדש בר נש תבואה, ולכתר איהו בורר לה, כבורר אוכל מתוף פסולת. כך ישראל, צריך למעבד ברוחיהון, כד אתערב בהון חשוכין. ורזא דמלה, (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה וגו'. דבהכי אתבר חשוכא, דאיהו יצר הרע, דמכסי על רוחא, כמוץ דמכסה על חטה. או פענן, דמכסה על שמשא, ולא מנח ליה לאנהרא.

ובזמנן דחשך, דאיהו יצר הרע, מכסה על יצר הטוב, דאיהו אור. איהו כמאן דתפיס בבית האסורין דיצר הרע. ואוף הכי, כד יצר הטוב איהו תפיס ברשו דיצר הרע, הכי אינון תפיסין חיילין דיצר הטוב, ברשו דחיילין דיצר הרע. ובזמנא דיתבר בר נש רוחיה, בכל אברין דיליה, קדם יהו"ה, מה כתוב. (ישעיה מט) לאמר לאסורים צאו ולאשר בחשך הגלו.

אבל שכינתא איהי סלת נקיה, דלית חשוכא וקבלא יכיל לאתערבא בה. איהי כגפן, דלא מקבלא

יצר הרע. ובזמן שישבראדם רוחו בכל איבריו לפני יהו"ה, מה כתוב? (ישעיה מט) לאמר לאסורים צאו ולאשר בחשך הגלו.

אבל השכינה היא סלת נקיה, שאין חשך ואפלה יכול להתערב בה. היא כמו גפן שאינה

מקבלת הרפכה ממין אחר שאינו מינה. וזו הסלת בין זרועות המלך היא יושבת, בלולה בשמן כתיבת. (ע"כ רעיא מהימנא).

זכר

(ובחבור קדמון) בלולה בשמן כתיבת, בשמן - באותו שמן שנמשך ויוצא מלמעלה. אמר רבי שמעון, יפה אמרת. אבל מהו כתיבת? אלא סוד עליון הוא. שפיון שהוא שמן, מהו כתיבת? אלא רמז הוא שהוא רומז לשמש בגובה, להמשיך אצלה שמן כתיבת כמו שראוי לה, לא היתה אלא כתיבת (אלא סוד עליון הוא, שהוא רומז להמשיך אצלה שמן כתיבת כמו שראוי לה), להוציא מזיתים, שהם אברי הגוף, ולהמשיך אותה המשכה מלמעלה בכל איבר ואיבר. (לא

היה אלא כתיבת).

והצדיק הוא שכותש כתישות, ומוציא מכל אותם איברים עליונים, שהם זיתים קדושים, שמן המשחה, בתשוקה שלמה לגבי הגובה. ואם לא יכתש, לא יצא אותו השמן, אלא בלי תשוקת האיברים. ואותו שפע לא תהנה ממנו הגובה, ולא יהיה כמו שראוי עד שתהיה בלולה ממנו מכל האיברים. ועל זה בלולה בשמן כתיבת, להנות ולהיות נזונה ממנו.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, מנורה הקדושה, כמה מתוקים דבריך. ודאי נאמר פאן בלולה בשמן כתיבת, ונאמר שם בתורה שבצל פה, בלולה במקרא, במשנה, בתלמוד. ועוד יש סוד שני, בלולה בשמן כתיבת - ודאי אין התורה היא בלולה אלא למי שסובל כמה יסורים בשבילה,

הרפכה ממין אחר, דלאו איהי מינה. והאי סלת בין דרועי מלפא איהי יתבא, בלולה בשמן כתיבת. (ע"כ רעיא מהימנא).

זכר:

(ובחבורא קדמא) בלולה בשמן כתיבת, בשמן, בההוא שמן דנגיד ונפיק מלעילא. אמר רבי שמעון, יאות אמרת. אבל מאי כתיבת. אלא רזא עלאה איהו. דכיון דאיהו שמן, מאי כתיבת. אלא רמז הוא דקא רמיז לשמשא בנוקבא, לאנגדא לגבה שמן כתיבת כדקא יאות לה, לא הוי אלא כתיבת (ס"א אלא רזא עלאה הוא, דקא רמיז לאנגדא לגבה שמן כתיבת כדקא יאות לה), לאפקא מזיתים, דאינון שייפין דגופא, ולאמשכא ההוא נגידו מלעילא, בכל שייפא ושייפא. (לא הוי אלא כתיבת). וצדיק איהו דכתיש (דף רמ"ז ע"ב) כתישין, ואפיק מכל אינון שייפין עלאין, דאינון זיתין קדישין, משח רבו בתיאובתא שלים, לגבי נוקביה. ואי לא כתיש, לא יפוק ההוא משחא, אלא בלא תיאובתא דשייפין, וההוא נגידו, לא אתהגי מניה נוקבא, ולא הוי כדקא יאות, עד דתהא בלולה מניה מכל שייפין. ועל דא בלולה בשמן כתיבת, לאתהנאה ולאיתנא מניה. (אמר רעיא מהימנא).

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, בוצינא קדישא, כמה מתיקין מילך, ודאי אתמר הכא, בלולה בשמן כתיבת. ואתמר התם, באורייתא דבעל פה, בלולה במקרא, במשנה, בתלמוד. ועוד אית רזא תננינא, בלולה בשמן כתיבת. ודאי לאו אורייתא איהי בלולה. אלא למאן דסביל כמה מכתשין בגינה. כמה דאוקמוה מארי מתניתין, דלית אורייתא מתקיימת, אלא במי שממית גרמיה עלה. ועוד אמרו,

בזמן שאתה מכתת רגליך ממדינה למדינה, תזכה לראות פני שכינה.

ועוד בלולה בשמן כתיב, דא הוא דמקיים פת במלח תאכל, (יחזקאל ד) ומים במשורה תשתה. ועוד בלולה בשמן כתיב, הדא הוא דכתיב, (ישעיה נג) והוא מחלל מפשענו מדכא מעונתינו. ועוד בלולה בשמן כתיב, דא צדיק חי עלמין, דנגיד טפין קדישין, דאינון פרויין בזיתים, ממוחא עלאה, דאינון חד עשרון לקבל י' ושני עשרונים, י י'. וישלשה עשרונים לפר, י י' י'. ואינון עשרון לכבש, וב' עשרונים לאיל, וישלשה עשרונים לפר.

ורזא דמלה אמרו בתעניות, אין טפה יורדת מלמעלה, שאין עולין כנגדה טפיים. ואינון ברזא דא ורמיזו דילהון לקבל תלת מוחין. חד מח הזכרון. תניינא מח המחשבה. תליתאה מח הדמיון. הדמיון והזכרון סלקין מן לפא המחשבת נחתא על לפא ומקבלין לה עליהו כמלפא, בגין דהאי אדם, דאיהו מחשבה, דרכיב ושלטי על חינא תליתאה ונחית עליה לגבי תרין חיון ופתחין גדפיהו לקבלא לה כגון חולם על צירי אתעביד סגולתא ודא כתר עליון על חכמה ובינה.

עשרון ושני עשרונים, רמיזין לתלת חיון דמרכבתא עלאה. דאינון: גדלה, גבורה, תפארת. שלשה עשרונים, רמיזין: לנצח, הוד, יסוד. מרכבת המשנה. רביעית ההין: דא מלכות קדישא, ה' רביעאה מן שם יהו"ה. דאיהו ארבע אנפי אדם. (ע"כ רעיא מהימנא). (ובחבורא קדמאה).

והר:

רביעית ההין, רגלא רביעאה לכרסויא עלאה, ואיהו עולה תמיד

כמו שפרשוה בעלי המשנה, שאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ועוד אמרו, בזמן שאתה מכתת רגליך ממדינה למדינה, תזכה לראות פני שכינה.

ועוד בלולה בשמן כתיב - זהו שמקיים פת במלח תאכל (יחזקאל ד) ומים במשורה תשתה. ועוד בלולה בשמן כתיב - זהו שכתוב (ישעיה נג) והוא מחלל מפשענו מדכא מעונתינו. ועוד בלולה בשמן כתיב - זה צדיק חי העולמים שמושף טפות קדושות, שהן פרוורים בזיתים, מהמח העליון, שהם עשרון אחד כנגד י'. ושני עשרונים - י י'. וישלשה עשרונים לפר - י י' י'. והם - עשרון לכבש, ושני עשרונים לאיל, וישלשה עשרונים לפר.

יסוד הדבר אמרו בתעניות, אין טפה יורדת מלמעלה שאין עולות כנגדה טפיים. והם בסוד זה: והרמז שלהן כנגד שלשה מחין. אחד - מח הזכרון. שני - מח המחשבה. שלישי - מח הדמיון. הדמיון והזכרון עולים מן הלב. המחשבה יורדת על הלב, ומקבלים אותה עליהם כמלך, משום שזה האדם, שהוא מחשבה, שרוכב ושלט על חיה שלישית, ויורדת עליה אצל שתי החיות, ופותחים פנפיהם לקבל אותה כמו נקוד חולם על צירי - נעשה סגולתא, וזה כתר עליון על חכמה ובינה.

עשרון ושני עשרונים רומזים לשלש חיות של המרכבה העליונה, שהן: גדלה, גבורה, תפארת. שלשה עשרונים רומזים לנצח, הוד, יסוד. מרכבת המשנה. רביעית ההין - זו מלכות הקדושה, ה' רביעית משם יהו"ה, שהוא ארבע אנפי אדם. (ע"כ רעיא מהימנא).

(ובחבור קדמון).

והר

רביעית ההין, רגל רביעית לפסא העליון, והיא עולה תמיד אצלו בכל יום ויום עד מחשבה עליונה שאין לה

סוף, ומשום זה העולה באה על
הרהור הלב.

רעיא מהימנא

ובחבור קדמון אמר, רועה נאמן,
אותו טעם של נרקא היא אות יו"ד,
רביעית. אף כף בחיה ששמה אדם,
שארבע פנים שלה שם יהו"ה,
מקף שופר הולף סגולתא. שלש
חיות שהן שנים עשר שבטים. (ע"כ

רעיא מהימנא).

זהר

ובחבור קדמון, עולת תמיד היא
רגל רביעית לפסא העליון. זו עולה
תמיד בכל יום מאלו הימים ששת
ימי בראשית. בשבת - על אחד
שנים, כדי שיתוסף בה אור
ושלמות כמו שראוי, והרי נתפאר.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, המלכות בשש
ספירות היא עולה תמיד אצל אות
ו' שאחונה בהן. בן י"ה, גנוז
בבינה. ובאלו ספירות מאלו השש
עולה אצל? ביום השלישי, הנקרא
תפארת. שביום השבת נוספת עמו
נפש יתרה, שהיא בינה, ה' עליונה.
י' - אות בשבת, חכמה עליונה,
מלך מעטר בכתר, ומשום זה
בתפלת מוסף כתר יתנו לך.

ובראשי חדשיכם - וכי כמה
ראשים יש לה ללכנה? אלא הם
שתי נקודות פדגמת זה נקודה
תחתונה - הלכנה, שני ראשים
שלה אלו שתי נקודות שהן עליה
סגול. בראשונה היה כתר על שני
מלכים פדגמת זה, והיתה סגולתא.
ולבסוף שאמרה אי אפשר לשני
מלכים להשתמש בכתר אחד, אמר
לה הקדוש ברוך הוא: לכי ומעטי
את עצמך. ונדה לרגליהם של שני
מלכים כמו זה, וזהו נקוד סגול.
מה שהיתה סגולתא, חזרה להיות
סגול.

לגביה בכל יומא ויומא, עד מחשבתא
עלאה, דלית לה סוף. ובגין דא, עולה קא
אתיא על הרהור הלב.

רעיא מהימנא

ובחבורא קדמאה אמר, רעיא מהימנא, ההיא תגא
דנרקא, איהי יוד, רביעית. אוף הכי בחיה
דשמה אדם, דארבע אנפין דיליה דאינון יהו"ה, מקף
שופר הולף סגולתא. תלת חיון, דאינון תריסר שבטין.

(ע"כ רעיא מהימנא).

זהר:

ובחבורא קדמאה, עולת תמיד, איהי רגל
רביעאה לכרטיא עלאה, דא
עולה תמיד בכל יום, מאינון יומין שית
דבראשית. בשבת על חד תרין, בגין דיתוסף
בה נהירו ושלמא כדקא יאות, והא אתמר.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, מלכו בשית ספירן איהי עולה
תמיד לגבי ו', דאחיד בהון. בן י"ה, גנוז בבינה.
ובאן ספירה מאינון שית סליקת לגביה. ביומא
תליתאה, דאקרי תפארת. דכיום השבת אתוסף עמיה
נפש יתרה, דאיהי בינה. ה' עלאה. י' אות בשבת,
חכמה עלאה. מלך מעוטר בכתר, ובגין דא, בתפלת
מוסף כתר יתנו לך.

ובראשי חדשיכם, וכי כמה רישין אית לה לסיהרא.
אלא אינון תרין נקודין, פגוונא דא, נקודה
תתאה סיהרא, תרין רישין דילה, תרין נקודין דאינון
עלה, סגול. בקדמיתא הוה כתר עלי תרי מלכין פגוונא
דא, והות סגולתא. ולבתר דאמרת אי אפשר לשני
מלכים להשתמש בכתר אחד, אמר ליה הקדוש ברוך
הוא, לכי ומעטי את עצמך. ונחיתת לרגלוי דתרין
מלכים, פגוונא דא והינו סגול, מה דהות סגולתא,
אתהדרת סגול.

וְסוּד הַדָּבָר - כַּנֶּגֶד שְׁתֵּי נִקְדוּת שֶׁהֵן שְׁנֵי מַלְכִים, רוּמֹז בְּפִסּוּק פְּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם. וְכַנֶּגֶד נִקְדָּה שֶׁהִיא עֲטָרָה עַל רֹאשֵׁיהֶם, אָמַר וְאֵיל אֶחָד, כְּמוֹ כֶּתֶר אֶחָד. אַחַר שֶׁאֲמַרְהָ אֵי אֲפָשֶׁר לְשְׁנֵי מַלְכִים שִׁישְׁתַּמְשׁוּ בְּכֶתֶר אֶחָד, אֲזַעֲרֶת גְּרָמָה, אוֹף הָכִי, וְשַׁעֲרֵי עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת. אֵיל דִּיצָחֵק, אֲתַהֲדָר שְׁעִיר. אֲתַהֲפֹף מִרְחַמֵי לַהֲיֹת שְׁעִיר. הַתַּהֲפֹף מִרְחַמִים לְדִין, וְנִקְטָן.

וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת, וְלֹא אָמַר לְעוֹלָה, לְהִיּוֹת כֶּתֶר. וּמִנֵּיין לָנוּ שִׁישׁ יְרִידָה בַחֲטָאת? שְׁנֶאֱמַר (ויקרא ט) וַיֵּרֵד מֵעֶשֶׂת הַחֲטָאת. וּמִדּוּעַ שִׁתַּף עוֹלָה עִם חֲטָאת בִּירִידָה? אֵלֶּא לְלַמֵּד, שֶׁעוֹלָה הִיְתָה בְּהַתְקַלָּה מִדַּת הַרְחָמִים, וְלִבְסוּף הַתַּהֲפֹכָה לְמַדַּת הַדִּין בִּירִידָה, וְנִקְרָאת חֲטָאת, וְהַכֵּל אֶחָד.

וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר הִבִּיאוּ עָלַי כֶּפָּרָה. עָלַי - הִיְתָה הַלְבָנָה כֶּתֶר וְדָאֵי, כְּדִגְמַת זֶה, וְלִבְסוּף הַתַּמְעֵטָה וְיִרְדָּה לְרִגְלָיו כְּדִגְמַת זֶה, וּבִזְמַן זֶה נֶאֱמַר הִבִּיאוּ עָלַי כֶּפָּרָה, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (שם ו) הִיא הָעֵלָה, עוֹלָה מִרְגְּלָיו, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (ישעיה טו) וְהָאָרֶץ הָדָם וְגָלִי, לֹאמַר בָּהּ הַשָּׁמַיִם כֶּסְאֵי. וְזֶהוּ סוּד (שמואל ב-ב) צְדִיק מוֹשֵׁל יִרְאת אֱלֹהִים. שְׁמֵהֲפֹף דִּין לְרַחֲמִים. וְסוּד הַדָּבָר - (תהלים קיח) אֶבֶן מַאֲסוֹ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. כְּדִגְמַת זֶה הוּא הַי, יְהוָה.

וְעוֹד, כֶּבֶשׂ אֶחָד וּשְׁנֵי כֶּבֶשִׁים בְּנֵי שְׁנֵה תְּמִימִים - כַּנֶּגֶד שְׁלֹשׁ סְפִירוֹת. שְׁבַעַה כֶּבֶשִׁים בְּנֵי שְׁנָה - כַּנֶּגֶד שְׁבַע סְפִירוֹת. שְׁבַעַה כֶּבֶשִׁים - הֵם שְׁבַעַה יָמִים שֶׁל הַלְבָנָה. בְּנֵי שְׁנָה - בְּנֵי הַלְבָנָה שְׁנִקְרָאת שְׁנָה, שֶׁהִיא אַחַת מֵאוֹתָן שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת. (ע"ב רע"א

מדהימנא.)

וְזָרָה

וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם וְגו'. וְכִי כִמָּה רֵישׁ רֵישׁ יֵשׁ לְלִבְנָה? וְהָרִי אֵין רֵישׁ לְלִבְנָה אֵלֶּא הַשָּׁמַשׁ, שֶׁהוּא רֵישׁ

וְרֵזָא דְמַלְהָ, לְקַבֵּל תְּרִין נִקְדוּדִין, דְּאֵינוֹן תְּרִין מַלְכִים, קָא רְמִיזוּ פְּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם, וְלְקַבֵּל נִקְדָּה עֲטָרָה עַל רִישֵׁיהֶוּ, אָמַר, וְאֵיל אֶחָד, כְּמוֹ כֶּתֶר אֶחָד. כֶּתֶר דְּאֲמַרְתָּ אֵי אֲפָשֶׁר לְשְׁנֵי מַלְכִים שִׁישְׁתַּמְשׁוּ בְּכֶתֶר אֶחָד, אֲזַעֲרֶת גְּרָמָה, אוֹף הָכִי, וְשַׁעֲרֵי עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת. אֵיל דִּיצָחֵק, אֲתַהֲדָר שְׁעִיר. אֲתַהֲפֹף מִרְחַמֵי לְדִינָא, וְאֲתַזְעִיר.

וּבְגִין דָּא שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת, וְלֹא אָמַר לְעוֹלָה, לְמַהוּי כֶּתֶר. וּמִנֵּיין דְּאֵית יְרִידָה בַחֲטָאת, שְׁנֶאֱמַר (ויקרא ט) וַיֵּרֵד מֵעֶשֶׂת הַחֲטָאת. וְאֲמַאי שִׁתַּף עוֹלָה עִם חֲטָאת בִּירִידָה. אֵלֶּא לְאוֹלְפָא, דְּעוֹלָה הִוּוּ בְּקַדְמִיתָא מִדַּת הַרְחָמִים, וְלִבְתָּר אֲתַהֲפֹכַת לְדִינָא בִּירִידָה, וְאֲתַקְרִיאת חֲטָאת, וְכֹלֵא חַד.

וּבְגִין דָּא, הִבִּיאוּ עָלַי (דף רמ"ז ע"א) כֶּפָּרָה, עָלַי הִוּוּ סִיְהָרָא כֶּתֶר וְדָאֵי, כַּנֶּגוּוֹנָא דָּא וְלִבְתָּר אֲתַמְעִיטָת, וְנַחֲתַת לְרִגְלִין דִּילִיָּה, כַּנֶּגוּוֹנָא דָּא וּבִזְמַנָּא דָּא הִבִּיאוּ עָלַי כֶּפָּרָה, אֵיתַמַּר בָּהּ, (ויקרא ו) הִיא הָעֵלָה, סְלִיקַת מִרְגְּלוֹי. דְּאֲתַמַּר בָּהּ, (ישעיה טו) וְהָאָרֶץ הָדָם וְגָלִי. לְמִימַר בָּהּ, הַשָּׁמַיִם כֶּסְאֵי. וְהֵאֵי אִיהוּ רֵזָא, (שמואל ב כג) צְדִיק מוֹשֵׁל יִרְאת אֱלֹהִים. דְּמַהֲפֹף דִּינָא לְרַחֲמֵי. וְרֵזָא דְמַלְהָ, (תהלים קיח) אֶבֶן מַאֲסוֹ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. כַּנֶּגוּוֹנָא דָּא, הוּא הַי. יְהוָה.

וְעוֹד, כֶּבֶשׂ א' וּשְׁנֵי כֶּבֶשִׁים בְּנֵי שְׁנָה תְּמִימִים, לְקַבֵּל תְּלַת סְפִירוֹן. שְׁבַעַה כֶּבֶשִׁים בְּנֵי שְׁנָה, לְקַבֵּל שְׁבַע סְפִירוֹן. שְׁבַעַה כֶּבֶשִׁים, אֵינוֹן ז' יוֹמִין דְּסִיְהָרָא. בְּנֵי שְׁנָה, בְּנוֹי דְּסִיְהָרָא, דְּאֲקָרִי שְׁנָה. דְּאִיהִי חֲדָא מֵאֵינוֹן שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת. (ע"ב רע"א מדהימנא).

וְהָרִי:

וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם וְגו'. וְכִי כִמָּה רֵישׁ אֵינוֹן לְסִיְהָרָא. וְהָא לִית רֵישׁ לְסִיְהָרָא, אֵלֶּא שְׁמֵשׁ, דְּאִיהוּ רֵישׁ לְגַבְהָ. אֵלֶּא רֵישׁ תְּרִין בְּכָל יְרַחָא וְיְרַחָא. וְאֵינוֹן

בשבילה. אלא ראשי - שנים, בכל חדש וחדש, והם יעקב ויוסף שמתחדשים על הלכנה, ועל זה רצו לחדש אותה.

פרים בני בקר שנים - אלו הם שאמרה הלכנה איך ישתמשו בה כאחד, והמעטה עצמה תחתיהם. ואיל אחד - זה אילו של יצחק. וכי אברהם להיכן הלך? אלא משום שהתעורר שם עשו, נאסף אברהם, שלא יראה אותו. ומי הוא? שעיר של ראש חדש. (שתי נסחאות) ומשום שמזמן להתעורר שם עשו, שהוא שעיר - נאסף אברהם ולא נמצא שם. יצחק נמצא שם, שהאכה שלו אצלו כנין על שמריו. יעקב נמצא שם לשבר פניו. יוסף הוא השור (שטן) שלו אצל רחל.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, ודאי בני שנה נקראים על שם החמה (מלכות), האם הקדושה, שנאמר בה פני משה כפני חמה. (הלכנה שנקראת שנה, שיש בה שני ימים בחשבון) שנה יש בה שס"ה ימים, כחשבון שס"ה מצוות לא תעשה, ולכן הוא לשמאל. אפא עליונה - הלכנה בימין. אסורה הבת לאב, שהוא לימין, חסד. והיא כלולה מרמ"ח מצוות. נמצאת ו' עם אפא לשמאל. הבת עם האב לימין חסד. (והיא כלולה מרמ"ח מצוות. נמצאת ו' עם אפא, והבת עם האב לימין). וסוד הדבר - (משלי ג) בחכמה יסד ארץ. חכמה - אפא. ארץ - בת. כונן שמים - שהוא בן, עם אפא, שהיא תבונה. וזהו צרוף יהו"ו, הויות באמצע. ועוד, ושעיר עזים אחד - שני שעירים הם, שנאמר עליהם (ויקרא טז) ולקח את שני השעירים וגו' גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל. שעיר לה', בגלל מעוט הלכנה, והוא שעיר אחד ליהו"ה לחטאת. אחד

יעקב ויוסף, דמתחדתי על סיהרא. ועל דא בעו לחדתא לה.

פרים בני בקר שנים, אלין אינון דאמרה סיהרא, דהיך ישתמשון בה פחדא, ואזעירת גרמה תחותיהו. ואיל אחד, דא איל דיצחק. וכי אברהם לאן אזיל. אלא בגין דאתער תמן עשו, אתפניש אברהם, דלא יחמי ליה, ומאן איהו שעיר דראש חדש. (תרי נוסחי) ובגין דזמין לאתערא תמן עשו דאיהו שעיר אתפניש אברהם, ולא אשתכח תמן, יצחק, אשתכח תמן, דרחימו דיליה לגביה, פחמרא על דודדיה. יעקב אשתכח תמן, לתברא אנפוי. יוסף דאיהו שור (ס"א שטן) דיליה, לגבי רחל.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, ודאי בני שנה אתקריאו על שם חמה, (נ"א מלכות) אימא קדישא, דאתמר בה פני משה כפני חמה. (ס"א סיהרא דאקרי שנה דאית בה שני יומין, כחשבון) שנה אית בה שס"ה יומין, כחושבון שס"ה מצוות לא תעשה. ואיהו על דא לשמאלא. אימא עלאה, סיהרא בימינא. אסורה ברפא לאבא דאיהו לימינא חסד. ואיהו כלילא מרמ"ח פקודין. אשתכח ו' עם אימא לשמאלא. ברפא עם אבא לימינא דחסד. (ואיהו כלילא מרמ"ח פקודין. אשתכח ו' עם אימא, ברפא עם אבא לימינא) ורזא דמלה, (משלי ג) בחכמה יסד ארץ. חכמה אבא. ארץ ברפא. כונן שמים דאיהו ברא, עם אימא דאיהו תבונה, והאי איהו יהו"ו, הויות באמצע.

ועוד ושעיר עזים אחד, תרין שעירין אינון, דאתמר עלייהו (ויקרא טז) ולקח את שני השעירים וגו' גורל אחד לז' וגורל אחד לעזאזל. שעיר לז', בגין מיעוט סיהרא, ואיהו שעיר אחד ליהו"ה לחטאת. אחד: מסטרא דיחודא. אבל שעיר דעזאזל, לא כתיב

- מצד היחוד. אבל שעיר של עזאזל לא כתוב בו אחד, לא קרבן, ולא אשה, ולא עולה. אלא - ושלח ביד איש עתי המדברה. ושלח, כמו שאמר יעקב, (בראשית לב) מנחה היא שלוחה לאדני לעשו. אף כף שחד, לשבר הרגז של סמא"ל שלא יתקרב למקדש לקטרג.

מוש"ל לכלב שהוא רעב, ומי שרוצה שלא ינשף אותו, נותן לו בשר לאכל או לחם, וינשקה אותו מים. וסוד הדבר - (משלי כה) אם רעב שנאף האכלהו לחם וגו'. וכוזה יחזר לאהבתו של האדם. שלא די שלא ינשף אותו בכמה יסורים, אלא יחזר להיות עליו סנגור, ויחזר להיות אוהבו.

ומדוע היו שולחים אותו ביד איש עתי, פגום? משום שהצדדים האחרים פלם בעלי מומים, ונקראו שעירים, שכתוב (ישעיה יג) ושעירים ירקדו שם. ונאמר בהם, (ויקרא יז) ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים. שצליהם נאמר (דברים לב) יזבחו לשדים לא אלה. ובשעיר זה נפרש מהפל, ונושא את כל חובות ישראל עליו, כמו שנאמר (ויקרא טז) ונושא השעיר עליו את כל עונתם. ועוד, אחר שנוטל הוא - ונושא. הקדוש ברוך הוא (שמות לד) נושא עון. מה בין נושא לנשא? נשא - משאוי. נשא - הרמת המשאוי. (ובחבור קדמון) (ע"כ רעיא מהימנא).

זכר

וישרשה עשרונים - שלש מדרגות ראשונות שלה, שפל אחת ואחת - עשר, כדגמא של מעלה - עשרונים, אחד מעשרה. ושעיר חטאת אחד, מדוע נקרא חטאת? משום שהוא חטאת, ומצד החטאת הוא. אמר רבי אלעזר, והרי כתוב לה. אלא לשם ה' מקרב בודאי, שכתוב לכפר. לשבר פנים, והכל יתקרב למקדש, אלא נותנים חלק אחד לסמאל,

בזה אחד, לא קרבן, ולא אשה, ולא עולה. אלא ושלח ביד איש עתי המדברה. ושלח, כדאמר יעקב (בראשית לב) מנחה היא שלוחה לאדני לעשו. אוף הכי שחד, לתברא רוגזא דסמא"ל, דלא יתקריב למקדשא לקטרגא.

לכלבא דאיהו רעב, ומאן דבעי דלא נשיף ליה, יהיב ליה בשרא למיכל, או נהמא, וינשקי ליה מיא. ורזא דמלה, (משלי כה) אם רעב שנאף האכלהו לחם וגו'. ובדא יתהדר רחימו דבר נש, דלא די דלא נשיף ליה בכמה יסורין, אלא אתהדר למיהוי ליה סניגורא, ואתהדר רחימוי.

ואמאי הווי שלחין ליה ביד איש עתי, פגים. בגין דסטרין אתרנין פלהו מארי מומין, ואתקריאו שעירים, דכתיב, (ישעיה יג) ושעירים ירקדו שם. ואתמר בהון, (ויקרא יז) ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים. דעליהו אתמר, (דברים לב) יזבחו לשדים לא אלה. ובשעיר דא, אתפרש מפלא, ונושא כל חובין דישראל עליה, כמה דאת אמר, (ויקרא טז) ונושא השעיר עליו את כל עונותם. ועוד, בתר דנטיל איהו ונושא קדשא בריך הוא (שמות לד) נושא עון. מאי בין נושא לנשא. נשא : מטולא. נושא : סליקו דמטולא. (ובחבורא

קדמאה) (ע"כ רעיא מהימנא)

זהר:

וישרשה עשרונים, תלת דרגין קדמאין דילה, דכל חד וחד עשר, כגוונא דלעילא עשרונים, חד מעשרה. ושעיר חטאת אחד, אמאי אקרי חטאת. בגין דאיהו חטאת, ומסטרא דחטאת הוא. אמר רבי אלעזר, והא כתיב ליי. (דף רמ"ח ע"ב) אלא ליי אתקריב ודאי, דכתיב לכפר. לתברא אנפין, וכלא יתקריב למקדשא, אלא יהבי חולקא חדא לסמאל, ואכיל ליה, ולא אחיד בשאר

ואוכל אותו, ולא אוהו בשאר הקרבנות. וזהו לבדו, שלא ישפתף אחר עמו לאכל בו.

הוא נהנה בתוך סעודת המלך בחלק זה, ועל זה שמח, ונפרד מישראל ולא מקטרג עליהם. ואם לא שהיה מעוט הלבנה, לא היו נוהגים לו בסעודת המלך כלום. וכי במעוט הלבנה מה היה עושה? אלא כדי שיתקרב ויניק ויקח כח לעמו מתוך צד שמאל של הלבנה, ויתחזק בו. ובשעיר זה נפרד מהכל ונהנה בזה. ומשום שהקדוש ברוך הוא המעיט לה ללבנה, מקריבים לו לזה השעיר, כדי שיפרד ממנו ולא יתקרב למקדש. ועל זה שנינו, הביאו עלי כפרה. עלי - בגלל, שהמעטתי אותה. בגלל סבה שלי אתם צריכים זה.

רעיא מהימנא

ובראשי חדשיכם (במדבר כח) - הם יעקב ויוסף. (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף, שמתחדשים על הלבנה. מצינו בספרו של חנוך שאמר, כמו שבראש חדש, שנטהרת הלבנה להתקרב בבעלה, צריך לתת לצד האחר חלק אחד באותו מין שלה - אף כף גם כן צריכה האשה בשעה שנטהרת להתקרב בבעלה לתת חלק אחד לצד האחר באותו מין שלו.

ומהו? אותו חלק הצפרנים בכללן של שלהם. ומעט משערות הראש, בין שצריך לסרק ראשה, ולכרף אותם זה בזה, ולא ילף אחריה אותו צד הרע להרע לה, ויפרד ממנה בכל הצדדים. ומה מעשה מאותו שער וצפרנים? לאחר שתכרף אותם כאחד, צריך להניח אותם במקום שלא עוברים שם בני אדם, או בתוך חורים פתוחים של החצר, ויגנו אותם שם.

קרבנין. ודא איהו לחודיה, דלא אשפתף אחרא עמיה למיכל ביה.

איהו אתהני בגו סעודתא דמלכא בחולקא דא, ועל דא חדי, ואתפרש מישראל, ולא מקטרגא עלייהו. ואי לאו דהוה מיעוטא דסיהרא, לא הוה יתבי ליה בסעודתא דמלכא כלום. וכי במיעוטא דסיהרא מאי קא עביד. אלא בגין דקריב ויניק, ונטיל חילא לעמיה, מגו סטר שמאלא דסיהרא, ואתתקף ביה. ובשעיר דא אתפרש מפלא, ואתהני בהאי. ובגין דקודשא בריך הוא אזעיר לה לסיהרא, מקרבין ליה להאי שעיר, בגין דיתפרש מנה, ולא יתקריב למקדשא. ועל דא תנינן, הביאו עלי כפרה. עלי: בגיני, דאזעירת לה, בגין סבת דיילי אתון צריכין דא.

רעיא מהימנא

ובראשי חדשיכם, (במדבר כח) אינון יעקב ויוסף. (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף, דמתחדתי על סיהרא. אשפתף בספרא דחנוך דאמר, כמה דבראש חדש, דאתדפיאת סיהרא לאתקרבא בבעלה, אצטריך למיהב לסטרא אחרא חולקא חדא, בההוא זינא דילה. אוף הכי נמי אצטריכת לאתמא, בשעתא דאתדפיאת לאתקרבא בבעלה, למיהב חולקא חדא לסטרא אחרא, בההוא זינא דיליה.

ומאן איהו. ההוא חולקא טופרהא בטנופא דלהון. וזעיר מריש דשערא, בגין דבעי לאסרקא רישא, ולאכרכא לון דא בדא, ולא יזיל אבתרה ההוא סטרא בישא, לאבאשא לה, ואתפרש מנה בכל סטריין. ומה תעביד, מההוא שערא וטופריין. לבתר דתכריף לון כחדא, אצטריך לאנחא לון באתר דלא עבריין תמן בני נשא, או בגו חוריין תתאין דחצרא, ותגניז לון תמן.

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

ועוד ובראשי חדשיכם אמרו רבנן דמתניתין, דכד הוּוּ
מקדשין ירחין על פי בית דין, הוּוּ משיאין משואות
בראשי ההרים, והוּוּ אמרין פְּזָה רָאָה וקדש. לזמנין
סהרא הוּוּ פגוונא דא U הוּוּ מסתפלא לעילא בקרנא.
ולזמנין מסתפלא לתתא כגוונא דא N לזמנין מסתפלא
למזרח פגוונא דא C לזמנין למערב פגוונא דא כ לזמנין
לדרום ולזמנין לצפון והאי איהו כ אסתפלותר דילה
לשית סטרין דכליל לון תפארת דאיהו ו' גדולה גבורה
תפארת. נצח הוד יסוד.

נקודא דנגיד עליה מלגו, היא חכמה. והיא חוט
דאסחר עלה, איהו כתר. והיא נקודא איהו
לזמנין עטרה, ולזמנין פסא, למיתב עליה, לזמנין
שרפרף להדום רגליו.

נקודה שמושכת עליה מבפנים
היא חכמה. ואותו החוט הסובב
עליה הוא כתר. ואותה הנקודה
היא לפעמים עטרה, ולפעמים
פסא לשבת עליה, לפעמים
שרפרף להדום רגליו.

ואמאי אתקריאת לבנה. על שם לבון ההלכה, דאיהי
מלגו, (תהלים מה) פל כבודיה בת מלך פנימה.
ובאשא דבינה דנחית עלה איהי מתלבנת. ורזא דמלה,
(ישעיה א) אם יהיו חטאיכם פשנים פשלג לבינו. ומאי
דיות אדני דינא, סומקא בגבורה, דתמן בינה. אתלבנת
מסטרא דחסד, דתמן חכמה, ואתהדרת יהוה.

ומדוע נקראת לבנה? על שם
לבון ההלכה, שהיא מבפנים,
(תהלים מה) פל כבודיה בת מלך
פנימה. ובאש הבינה שיורד עליה
היא מתלבנת. וסוד הדבר - (ישעיה
א) אם יהיו חטאיכם פשנים כשלג
לבינו. ומה שהיתה אותיות אדני
דין, אדמה בגבורה, ששם הבינה
- התלבנה מצד החסד, ששם
חכמה, וחרה אותיות יהוה.

ומה גרים לאתהפכא מדינא לרחמי צדיקים גמורים
דסיהרא מסטרא דעץ הדעת טוב ורע, איהי קליפא
דיליה חשוכא, אם בהרת שחורה, היא יצר הרע, שפחה.
(ויקרא יג) ושפלה איננה והיא כהה, ולית לה מדילה, אלא
ההוא חוט דנהיר בה, דאיהו לזה לה בליליא, דאיהי
גלותא. ואתערב מנה ביממא, דאיהו עלמא דאתי, דביה
(מלאכי ג) וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא
בכנפיה.

ומה גרם להתהפך מדין
לרחמים? צדיקים גמורים,
שהלכנה מצד של עץ הדעת טוב
ורע, הקלפה שלה היא חשך, אם
בהרת שחורה, היא יצר הרע,
שפחה. (ויקרא יג) ושפלה איננה, והיא כהה. ואין לה משלה אלא אותו חוט שמאיר בה, שהוא
לזה אותה בלילה, שהיא גלות. ועובר ממנה ביום, שהוא עולם הבא, שבו (מלאכי א) וזרחה לכם
יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה.

אבל סיהרא דעץ החיים, ההיא נקודה דלגו מנה, איהי
שפחה. (ויקרא יג) ושפלה איננה, והיא כהה. ואין לה משלה אלא אותו חוט שמאיר בה, שהוא
לזה אותה בלילה, שהיא גלות. ועובר ממנה ביום, שהוא עולם הבא, שבו (מלאכי א) וזרחה לכם
יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה.

אבל הלכנה של עץ החיים, אותה נקדה שבפנים ממנה, היא פמקור המעין שאין לו הפסק.

שְׁכַתוּב בַּהּ (ישעיה נח) וּכְמוֹצָא מִים
אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִיָּמִינוּ. וְנִקְרְאָת
אֵילַת אֲהָבִים מִצַּד הַחֹסֵד, כְּלוּמַר
(ירמיה לא) אֲהַבְתָּ עוֹלָם אֲהַבְתִּיךָ עַל
כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֹסֵד. וְתַרְיֵן קַרְנֵיךָ אֵית לָהּ מִן נְהוּרָא, כְּגוֹנוּנָא
יֵשׁ לָהּ מִן הָאוּר, כְּדָגְמָא זוּ **U**
לְפַעֲמִים הָאֲחַת גְּבוּהָהּ מִן הַשְּׁנִיָּה
כְּדָגְמָא זוּ **U** לְפַעֲמִים הַקַּרְנִים
הֵן שְׁוֹת. **U** (ע"כ רעיא מהימנא).

וּבַחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן וְגו'. רַבִּי אֲבָא
פְּתַח, (תהלים מב) כָּאֵיל תַּעֲרַג עַל
אֲפִיקֵי מַיִם כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרַג אֲלֶיךָ
אֱלֹהִים. פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ, כְּתוּב
כָּאֵן אֵיל, וְכְתוּב שֵׁם אֵילַת. מִשׁוּם
שֵׁשׁ זָכַר וְיֵשׁ נִקְבָּה (ואף על גב שיש
זכר ונִקְבָּה, הַכֵּל אֶחָד. הָאֵיל הַזֶּה, הוּא נִקְרָא זָכַר,
וְהוּא נִקְרָא נִקְבָּה. וְזֶהוּ שְׁכַתוּב כָּאֵיל תַּעֲרַג, וְלֹא
כְּתוּב יַעֲרֹג. וְהַכֵּל אֶחָד. אֵילַת הַשַּׁחַר).

מַאי אֵילַת הַשַּׁחַר? אֵלָא זֹהִי חֲתִיָּה
אֲחַת רַחֲמַנִית שְׂאִין בְּכָל חַיּוֹת
הָעוֹלָם רַחֲמַנִית כְּמוֹתָהּ. מִשׁוּם
שִׁבְשַׁעַה שְׂדַחּוּקָהּ לָהּ הַשַּׁעַה
וְצַרִיכָה לְמִזּוֹן לָהּ וּלְכָל הַחַיּוֹת,
הִיא הוֹלֶכֶת לְמַרְחֹק לְדַרְךָ
רַחֲוּקָה, וּמְבִיאָה וּמוֹבִילָה מִזּוֹן,
וְלֹא רוֹצֵה לְאַכֵּל עַד שֶׁתִּבְאֵר וְתַחֲזוֹר
לְמִקּוּמָהּ. מַדּוּעַ? כִּדִּי שִׁיתְאַסְפוּ
אֲצֶלָהּ שְׂאֵר הַחַיּוֹת וְתַחֲלַק לָהֶן
מֵאוֹתוֹ מִזּוֹן. וְכֹאֲשֶׁר מְגִיעָה,
מֵתְאַסְפּוֹת אֲצֶלָהּ כָּל שְׂאֵר הַחַיּוֹת,
וְהִיא עוֹמֶדֶת בְּאֲמָצַע וּמְחַלֶּקֶת
לְכָל אֲחַת וְאֲחַת. וְסִימֵן לְדַבֵּר -
(משלי לא) וַתִּקַּם בְּעוֹד לִלְלָהּ וַתַּתֵּן
טָרֶף לְבֵיתָהּ וְגו'. וּמִמָּה
שֶׁמְחַלֶּקֶת לָהֶן הִיא שִׁבְעָה, כְּאֵלוֹ
אֲכָלָה יוֹתֵר אֲכָל מִכְּלָן. (מתי מחלקת
לחז"ל).

וְכֹאֲשֶׁר יִגִיעַ הַבְּקָר שֶׁנִּקְרָא שַׁחַר,
יִגִיעַ לָהּ חֲבִלֵי גְלוֹת. וּמִשׁוּם זֶה
נִקְרְאָת אֵילַת הַשַּׁחַר, עַל שֵׁם
שַׁחַרְוֹת הַבְּקָר. שֵׁשׁ לָהּ כְּאֵבִים
כְּמוֹ הַיּוֹלְדָת. וְזֶהוּ שְׁכַתוּב (ישעיה
כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תַּחֲלִיל
תִּזְעַק בְּחֲבִלֶיהָ וְגו'. אֵימְתִי

כְּמוֹעָא דְלִית לֶיהּ פְּסָק, דְכְּתִיב בַּהּ, (ישעיה נח) וּכְמוֹצָא
מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִיָּמִינוּ. וְאֲתַקְרִיאַת אֵילַת אֲהָבִים
מִסְטָרָא דְחֹסֵד, דְהֵינֵנו (ירמיה לא) אֲהַבְתָּ עוֹלָם אֲהַבְתִּיךָ עַל
כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֹסֵד. וְתַרְיֵין קַרְנֵיךָ אֵית לָהּ מִן נְהוּרָא, כְּגוֹנוּנָא
דָּא **U** לְזַמְנִין הָאֲחַת גְּבוּהָהּ מִן הַשְּׁנִית כְּגוֹנוּנָא דָּא. **U**
לְזַמְנִין קַרְנֵיךָ אֵינּוֹן שְׁוִין **U** (ע"כ רעיא מהימנא). (דף רמ"ט
נ"א).

וּבַחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן וְגו'. רַבִּי אֲבָא פְּתַח, (תהלים מב)
כָּאֵיל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם כֵּן נַפְשִׁי
תַעֲרַג אֲלֶיךָ אֱלֹהִים. הִיא קְרָא אוֹקְמוּהָ, כְּתִיב
הָכֵא אֵיל וְכְתִיב הָתָם אֵילַת, בְּגִין דְאֵית דְּכַר
וְאֵית נוֹקְבָא (ואף על גב דאית דְּכַר וְנוֹקְבָא, כּוּלָא חַד. הִיא אֵיל,
אֵינּוֹן אֲקָרִי דְכַר. וְאֵינּוֹן אֲקָרִי נוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב כָּאֵיל תַּעֲרַג וְלֹא כְּתִיב
יַעֲרֹג. וְכּוּלָא חַד. אֵילַת הַשַּׁחַר).

מַאי אֵילַת הַשַּׁחַר. אֵלָא דָּא אֵינּוֹן חֲתִיָּה חֲדָא
רַחֲמַנִית, דְלִית בְּכָל חַיּוֹן דְעֵלְמָא רַחֲמַנִית
כְּמוֹתָהּ. בְּגִין דְבִשְׁעֵתָא דְדַחִיקַת לָהּ שְׁעֵתָא,
וְאֲצַטְרִיכָת לְמִזּוֹנָא לָהּ וּלְכָל חַיּוֹן. אֵינּוֹן אֲזֵלַת
לְמַרְחִיק לְאַרְחַ רַחֲוּקָא. וְאֲתִיאַת וְאוֹבִילַת
מִזּוֹנָא. וְלֹא בְעָאֵת לְמִיכָל, עַד דְתִיתִי וְתַתְהַדְר
לְאַתְרָהּ. אֲמַאי. בְּגִין דִּיתְכַנְשׁוּן לְגַבְהָ שְׂאֵר
חַיּוֹן, וְתַחֲלַק לוֹן מֵהָהוּא מִזּוֹנָא. וְכַד אֲתַת,
מֵתְכַנְשׁוּן לְגַבְהָ כָּל שְׂאֵר חַיּוֹן, וְהִיא קְיִימָא
בְּאֲמָצַעִיתָא, וּפְלַגְתָּ לְכָל חַד וְחַד. וְסִימֵן, (משלי
לא) וַתִּקַּם בְּעוֹד לִלְלָהּ וַתַּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְגו'.
וּמִמָּה דְפְלִיגְתָּ לוֹן, אֵינּוֹן שִׁבְעָה, כְּאֵלוֹ אֲכָלָה
יַתִּיר מִיכְלָא מִכְּלָא. (אֵימְתִי פְלִיגְתָּ לוֹן).

וְכַד יִיתִי צַפְרָא דְאֲקָרִי שַׁחַר. יִיתִי לָהּ חֲבִלִים
דְגְלוֹתָא. וּבְגִין דָּא, אֲתַקְרִיאַת אֵילַת
הַשַּׁחַר. עַל שֵׁם קְדְרוּתָא דְצַפְרָא. דְחֲבִלִים לָהּ
כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תַּחֲלִיל תִּזְעַק בְּחֲבִלֶיהָ וְגו'. אֵימְתִי
תִּזְעַק בְּחֲבִלֶיהָ וְגו'. מִתִּי מְחַלֶּקֶת לָהֶן? כְּאֲשֶׁר הַבְּקָר רוֹצֵה לְבָא, בְּעוֹד שְׁהוּא לִלְלָהּ וְהַשַּׁחַרְוֹת

עולה להאיר, כמו שנאמר ותקם בעוד לילה ותפן טרף לביתה וגו'. פיון שהאיר הבקר, כלם שבעים במזון שלה.

אז קול אחד מתעורר באמצע הרקיע, קורא בכח ואומר: קרובים הפנסו למקומכם! רחוקים צאו! כל אחד ואחד יאסף למקומו הראוי לו. פיון שהאיר השמש, כל אחד ואחד יאסף למקומו. זהו שכתוב (תהלים קד) תזרח השמש יאספון וגו'. והיא הולכת ביום, ומתגלית בלילה, ומחלקת בבקר. ולכן נקראת אילת השחר.

לכסוף מתגברת כגבור והולכת, ונקראת איל. לאיזה מקום הולכת? הולכת ששים פרסאות מאותו מקום שיצאה, ונכנסת לתוף הר של חשף. (ומשם מריחה מזון) הולכת בתוף אותו הר של חשף, ומריח את רגליה נחש אחד עקלתון, והולף למרגלותיה. והיא עולה משם אצל הר של אור. פיון שמגיעה שם, מזמן לה הקדוש ברוך הוא נחש אחד, ויוצא ונלחם זה בזה, והיא נצולית. ומשם נוטלת מזון ושבה למקומה בחצות הלילה. ומחצות לילה מתחילה לחלק, עד שעולה שחרות הבקר. פיון שמאיר היום, הולכת ולא מתראה, כמו שנתבאר.

ובשעה שהעולם צריך למטר, מתאספות אצלה כל שאר החיות, והיא עולה לראש הר גבוה, ומכניסה ראשה בין ברקיה, ובוכה בכיה אחר בכיה, והקדוש ברוך הוא שומע קולה ומתמלא רחמים וחס על העולם. והיא יורדת מראש ההר, ורצה, ומסתיירה עצמה, וכל שאר

רהטין, ולא משפחין לה.

פלגת להון. פד צפרא בעי למיתי. בעוד דאיהי ליליא, וקדרותא סליקת לאנהרא. כמה דאת אמר, ותקם בעוד לילה ותפן טרף לביתה וגו'. פיון דאנהיר צפרא, פלהו שבעין במזונא דילה.

ברין, קלא חדא אתער באמצעיתא דרקיע, קארי בחיל ואמר, קריבין עולו לדוכתיכו. רחיקין. פוקו. פל חד וחד ליכנש לאתריה דאתחזי ליה. פיון דאנהיר שמשא, פל חד וחד אתפניש לאתריה. הדא הוא דכתיב, (תהלים קד) תזרח השמש יאספון וגו'. ואיהי אזלת ביממא, ואתגליא בליליא, ופלגא בצפרא, ובגין פך אקרי, אילת השחר.

לבתר אפתקפת כגיבר ואזלת, ואקרי איל. לאן אתר אזלת. אזלת שתין פרסי מההוא (דף רמ"ט ע"ב) אתר דנפקא, ועאלת לגו טורא דחשוכא. (ומתפן ארסת מזונא) אזלת בגו ההוא טורא דחשוכא, ארח לרגלה חויה חדא עקימא, ואזיל לרגלה. ואיהי סלקא מתמן, לגבי טורא דנהורא. פיון דמטת תמן, זמין לה קדשא בריך הוא חויה אחרא, ונפיק ומקטרגא דא בדא, ואיהי אשתזיבת. ומתמן נטלת מזונא, ותבת לאתרה, בפלגות ליליא. ומפלגו ליליא, שריא לפלגא, עד דסליקת קדרותא דצפרא. פיון דאנהיר יממא, אזלת, ולא אתחזיאת, כמה דאתמר.

ובשעתא דעלמא אצטריך למטרא, מתפנשין לגבה פל שאר חיון, והיא סליקת לריש טורא רמאה, ואתעטפת רישאה בין ברכהא, וגעת גועה בתר גועה, וקודשא בריך הוא שמע קלה, ואתמלי רחמין, וחס על עלמא. והיא נחתת מריש טורא, ורהטת, וטמירת גרמאה. וכל שאר חיותא אבתרהא

החיות רודפות אחריה ולא מוצאות אותה. זהו שכתוב (תהלים מב) כִּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם. מהו על אֲפִיקֵי מַיִם? על אֲפִיקֵי מַיִם - מאלו שהתיבשו, והעולם צמא למים, ואז תִּעְרַג.

בשעה שמתעברת, נסתמת. פיון שמגיע זמנה לילד, בוכה ומרימה קולות, קול אחר קול, עד שבעים קולות פחשפון תבות של מזמור (תהלים כ) יִעֲנֶה ה' בְּיוֹם צָרָה, שהיא שירה של המעברת הזאת. והקדוש ברוך הוא שומע לה ומצוי אצלה. ואז מוציא נחש אחד גדול מתוך הרי החשף, ובא בין ההרים, פיו מלחף בעפר, מגיע עד איל זה, ובא ונושף לה באותו מקום פעמים.

פעם ראשונה יוצא דם, והיא לוחכת. פעם שניה יוצא מים, ושתו כל אותן החיות שבהרים, ונפתחת ויולדת. וסימנה - (במדבר כ) וַיִּף אֶת הַסֹּלֶעַ בְּמִטְהוֹ פְּעָמָיו. וכתוב ותשת העדה ובעירם.

באותו זמן שהקדוש ברוך הוא חס עליה על (מעשה) עבור של נחש (של חיה) זה, מה כתוב? (תהלים כט) קול ה' יחולל אילות ויחשף יערות וגו'. קול ה' יחולל אילות - אלו חבלים וצירים, לעורר אלו השבעים קולות. מיד - ויחשף יערות, להעביר (לעורר) אותו נחש ולהתגלות אותה חיה ביניהם ללכת. ובהיכלו, מהו ובהיכלו? בהיכלו של הקדוש ברוך הוא, כל אלו ההמונים פותחים ואומרים כבוד. מהו כבוד? (יחזקאל א) ברוך כבוד ה' ממקומו.

רעיא מהימנא

ואם תאמר שלשבעים שנה תחיל ולשתי שנים יולדת, אחר אלה ומאיתם, פחשפון רע"ב - הרי כתוב (ישעיה טו) בטרם תחיל ללדה.

הָדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים מב) כִּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם. מַאי עַל אֲפִיקֵי מַיִם. עַל אֲפִיקֵי מַיִם מֵהֵנָּה דְאֵתִיבְשׁוּ, וְעֵלְמָא צָחִי עַל מֵא, פְּדִין תִּעְרוּג.

בשעתא דאתעברת, אסתימת, פיון דמטא זמנא למילד, געצת ורמאת קלין, קלא בתר קלא, עד שבועין קלין, כחושפון תיבין (תהלים כ) דיענה יי ביום צרה, דאיהי שירתא דעוברתא דא. וקודשא בריך הוא שמע לה, וזמין לגבה. פדין אפיק חד חווא רברבא, מגו טורי חשוף ואתי בין טורין, פומיה מלחכא בעפרא, מטי עד האי איל, ואתי ונשף לה ביהווא אתר, תרי זמני.

זמנא קדמאה נפיק דמא, ואיהי לחיה. זמנא תניינא, נפיק מיא ושתו כל אינון בעירן די בטוריא, ואתפתחת ואולידת. וסימנה (במדבר כ) ויף את הסלע במטהו פעמים. וכתוב ותשת העדה ובעירם.

בהווא זמנא דקודשא בריך הוא חס עליה על (ס"א עובדא) עוברתא דנחש (ס"א דחיה) דא. מה כתיב, (תהלים כט) קול יי יחולל אילות ויחשף יערות וגו'. קול יי יחולל אילות, אינון חבלין וצירין, לאתערא אינון שבועין קלין. מיד ויחשף יערות, לאעפרא (נ"א לאתערא) ההוא נחש, ולאתגלייא ההיא חיה ביניהו למיהף. ובהיכלו, מאי ובהיכלו. בהיכלו דקודשא בריך הוא, כל אינון אכלוסין, פתחין ואמרין כבוד. מאי כבוד. (יחזקאל א) ברוך כבוד יי ממקומו.

רעיא מהימנא

ואי תימא דלע' תחיל ולב' שנין אולידת, בתר אלה ומאתן, כחושפון רע"ב. הא כתיב (ישעיה טו) בטרם תחיל

וְלָדָה. וְרָצָא דְמַלְאָה, (ישעיה סה) וְהָיָה טָרֵם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד וְגו' . וּמֵאִי (ס"א יו"א) בְּטָרֵם. אֲלֹא קִדְם דִּישְׁתְּלִימוּ, שְׂבָעִין וְתָרִין שְׁנִין, בְּתַר אֶלְף וּמֵאֲתָן, אֵינִין חֻבְלִים דִּי לָדָה, יִתְגַּלְיִין ב' מְשִׁיחִין בְּעֵלְמָא. וּבַהֲהוּא זְמַנָּא (תהלים כט) וּבַהֲיִכְלוּ פְלוּ אֲמַר כְּבוֹד, וְהָא אִוְקְמוּהָ (משלי ג) כְּבוֹד חֻכְמִים יִנְחָלוּ.

וְסוּד הַדְּבָר - (שם סה) וְהָיָה טָרֵם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד וְגו' . וּמֵאִי (ס"א יו"א) בְּטָרֵם. אֲלֹא קִדְם דִּישְׁתְּלִימוּ, שְׂבָעִים וּשְׁתַּיִם שְׁנַיִם אַחַר אֶלְף וּמֵאֲתַיִם אֵלוּ חֻבְלֵי הַיּוֹלָדָת, יִתְגַּזְלוּ שְׁנֵי מְשִׁיחִים בְּעוֹלָם. וּבְאֹתוֹ הַזְּמַן נֶאֱמַר, (תהלים כט) וּבַהֲיִכְלוּ פְלוּ אֲוֹמַר כְּבוֹד, וּכְבֹר פִּרְשׁוּהוּ, (משלי ג) כְּבוֹד חֻכְמִים יִנְחָלוּ.

בְּהֵימָּא שְׂעֵתָא, אֲלִין מֵאֲרִי תוֹרָה יְהוֹן נִכְבְּדִים. אֲלִין דְסָבִילוּ כְמָה חֻבְלִים וְצִירִין פִּיּוּלָדָה, וְהוּוּ מְבוּזִין בֵּין עַמֵּי הָאָרֶץ, יְהוֹן נִכְבְּדִים. וּמִיד (תהלים כט) יִי לְמַבּוּל יִשָּׁב, לְרִשְׁיַעֲנָא. אֵין מַבּוּל, אֲלֹא דִינִין דְמַבּוּל. כְּגוּוֹנָא דְנִפְתָּחוּ (בראשית ז) מְעִינֹת תְּהוֹם וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם נִפְתָּחוּ בְיוֹמֵי טוֹפָנָא, אוֹף הָכָא יִתְעַרוּן דִּינִין לְגַבְיַיהוּ עֵילָא וְתַתָּא, עַד דְלִית סוּף וְתַכְלִית, וְכָל בְּזוּיִין וּקְלָנָא, דְעַבְדוּ אוּמִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת דְעֵלְמָא, לְשֵׁם יְהוָה וּלְעַמֵּיהּ, וּכְמָה חֲרוּפִין דְסָבִילוּ יִשְׂרָאֵל מְנִיַּיהוּ עַל שֵׁם יי, מִכְּלָהוּ גְטִיל נּוֹקְמָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא אַתְקֵרִי, (נחום א) נּוֹקֵם יי וְנוֹטֵר וּבַעַל חֻמָּה לְגַבְיַיהוּ.

בְּהֵימָּא שְׂעֵתָה שְׂעֵה אֵלוּ בְעֵלֵי הַתּוֹרָה יְהִיוּ נִכְבְּדִים. אֵלוּ שְׂסָבְלוּ כְמָה חֻבְלִים וְצִירִים כְּמוֹ הַיּוֹלָדָת, וְהִיוּ מְבוּזִים בֵּין עַמֵּי הָאָרֶץ - יְהִיוּ נִכְבְּדִים. וּמִיד - (תהלים כט) ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב - לְרִשְׁעִים. אֵין מַבּוּל, אֲלֹא דִינִים שֶׁל מַבּוּל. כְּמוֹ שֶׁנִּפְתָּחוּ מְעִינֹת תְּהוֹם וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם נִפְתָּחוּ בְיוֹמֵי הַמַּבּוּל, אִף כִּי אֵין יִתְעוֹרְרוּ דִינִים עֲלֵיהֶם לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, עַד שְׁאֵין סוּף וְתַכְלִית. וְכָל הַבְּזוּיִים וְהַבּוֹשִׁים שְׂעִשׂוּ אַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם לְשֵׁם ה' וּלְעַמּוֹ, וּכְמָה חֲרָפוֹת שְׂסָבְלוּ יִשְׂרָאֵל מֵהֶם עַל שֵׁם ה' - מִכָּלם יִקַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְמָה, וְעַל זֶה נִקְרָא אֲצֵלֶם, (נחום א) נִקֵּם ה' וְנוֹטֵר וּבַעַל חֻמָּה.

וּבַחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן, מֵאֵין נִסָּן. תַּמָּן אוּלִּידַת הֵיחֵא חֲזֵה, לְקַיִם מָה דְאוּקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין, בְּנִסָּן נִגְאָלוּ וּבְנִסָּן עֲתִידִין לְהִגָּאֵל. וּבִי"ד דִּילֵיהּ, (שמות י"ז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כַּס יְהִי, תַּמָּן אוּמִי לְאַעֲבְרָא מְעֵלְמָא זְרַעָא דְעֵשׂוֹ עַמְלִקַּיִם, בְּהֵהוּא זְמַנָּא (שמות י"ב) מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפַּחְתֵּיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסַח. מִשְׁכּוֹ: (הושע ז) מִשָּׁךְ יָדוֹ אֵת לְצִיצִים.

וּבַחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן, מֵאֵין נִסָּן. תַּמָּן אוּלִּידַת הֵיחֵא חֲזֵה, לְקַיִם מָה דְאוּקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין, בְּנִסָּן נִגְאָלוּ וּבְנִסָּן עֲתִידִין לְהִגָּאֵל. וּבִי"ד דִּילֵיהּ, (שמות י"ז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כַּס יְהִי, תַּמָּן אוּמִי לְאַעֲבְרָא מְעֵלְמָא זְרַעָא דְעֵשׂוֹ עַמְלִקַּיִם, בְּהֵהוּא זְמַנָּא (שמות י"ב) מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפַּחְתֵּיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסַח. מִשְׁכּוֹ: (הושע ז) מִשָּׁךְ יָדוֹ אֵת לְצִיצִים.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא, כַּה אֲמַר יי לְרוּעִים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. וְאוּמַר, (יחזקאל יג) וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ. וְאֲלִין אֵינִין רוּעִים דְעֵנָא, פְּרָנְסִי דְרָא. וּבְגִין דָּא אַתְמַר עֲלֵייהוּ, (הושע ב) הִנֵּה אֲנִכִי מִפְתִּיחָה וְהִלְכַתִּיחָה הַמְדַבֵּר. (יחזקאל כ) וּנְשַׁפְטִיתִי אֹתְכֶם וְגו', כַּאֲשֶׁר נְשַׁפְטִיתִי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם דְקָטִיל לוֹן בְּמַכַּת חֲשָׁךְ. (ע"כ רעיא מדהימנא).

בְּהֵהוּא זְמַן, כַּה אֲמַר ה' לְרוּעִים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. וְאוּמַר, (יחזקאל יג) וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ. וְאֲלִין אֵינִין רוּעִים דְעֵנָא, פְּרָנְסִי דְרָא. וּבְגִין דָּא אַתְמַר עֲלֵייהוּ, (הושע ב) הִנֵּה אֲנִכִי מִפְתִּיחָה וְהִלְכַתִּיחָה הַמְדַבֵּר. (יחזקאל כ) וּנְשַׁפְטִיתִי אֹתְכֶם וְגו', כַּאֲשֶׁר נְשַׁפְטִיתִי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם דְקָטִיל לוֹן בְּמַכַּת חֲשָׁךְ. (ע"כ רעיא מדהימנא).

בְּאֹתוֹ זְמַן, כַּה אֲמַר ה' לְרוּעִים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. וְאוּמַר, (יחזקאל יג) וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ. וְאֲלוּ הֵם רוּעֵי הַצֹּאן, פְּרָנְסִי הַדּוֹר. וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר עֲלֵיהֶם, (הושע ב) הִנֵּה אֲנִכִי מִפְתִּיחָה וְהִלְכַתִּיחָה הַמְדַבֵּר. (יחזקאל כ) וּנְשַׁפְטִיתִי אֹתְכֶם וְגו', כַּאֲשֶׁר נְשַׁפְטִיתִי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם. שְׁהִרְגוּ אוֹתָם בְּמַכַּת חֲשָׁךְ.

(ע"כ רעיא מדהימנא)

ובחדש הראשון, (במדבר כח) מאן חדש הראשון.
 דא איהו חדש, דהאי חיה אתגלויא
 ביה ואתתקפת ביה, ונפקא לעלמא בארבעה
 עשר יום. בארבעה עשר, אלין שאר חיותא,
 דאינון יי ללכל סטר, בד' סטרין דעלמא.
 ובספרי קדמאי, איהו יי, וחד לכל סטר לארבע
 סטרין, ואינון ארבע עשר. פיון דאינון ארבע,
 מתחבראן ומתתקנן עם אינון עשר דבסטרא
 דימינא, פדין י"ד, בחודה לאתתקנא חיה דא
 (ס"א לאתקנא סיהרא חיה דא) בתקוניהא.

רבי אלעזר אמר, ודאי הכי הוא. ותא חזי,
 פתיב (שמות יב) משכו וקחו לכם צאן וגו',
 משכו, (בבבוא קדמאה) מאי משכו. פמאן דמשיף
 מאתר אתרא, לאתר דא. משכו יומין עלאין
 לגבי יומין תתאין. יומין עלאין אינון שס"ו,
 (דף ר"ג ע"א) פחושפן משכו. יומין תתאין, זמנין
 דאינון שנ"ה, ובזמנא, דאתנהרא סיהרא
 באשלומותא, סליקו למהוי אינון יומין שס"ה,
 פחושפן משכו חסר חד.

משכו יומין עלאין לגבי יומין תתאין, למהוי
 כלהו פחדא בחבורא חדא. ומאן משיף
 לון. אינון עשר דלסטרי ימינא, דכתיב בעשור.
 בעשור, בעשרה מיבעי ליה,
 מאי בעשור. אלא ט' אינון
 לכל סטר, ונקודה חדא
 דאזלא באמצעיתא. פגוונא דא ויהיא נקודה
 אשלימת לעשר ועל דא בעשור פמה דאתמר
 זכור ושמור לשמושא בעשרה אינון יומין
 תשע בההוא נקודה. לחדש הזה יומין דלסטרי
 ימינא בגין לאתחברא זאת בזה למהוי פלא
 חד.

ובזמנא דאינון ד' אתקשרו לד' סטרין (מתחברו)

ובחדש הראשון (במדבר כח), מיהו
 החדש הראשון? זהו חדש שזו
 החיה מתגלית בו ומתחזקת בו,
 ויוצאת לעולם בארבעה עשר
 יום. בארבעה עשר - אלו שאר
 החיות שהן יי ללכל צד,
 בארבעת צדדי העולם. ובספרי
 הראשונים, הוא יי, ואחת לכל
 צד לארבעה צדדים, והן ארבע
 עשרה. פיון שהן ארבע,
 מתחברות ונתקנות עם אלו
 העשר שבצד ימין, ואז י"ד
 בשמחה לתקן חיה זו לתקן הלבנה
 חיה זו בתקוניה.

רבי אלעזר אמר, ודאי כף הוא.
 ובא ראיה, פתיב (שמות יב) משכו
 וקחו לכם צאן וגו'. משכו, (בבבוא
 קדמאה) מהו משכו? כמי שמושף
 ממקום אחר למקום זה. משכו
 ימים עליונים לגבי ימים
 תחתונים. ימים עליונים הם
 שס"ו, פחושפן משכו. ימים
 תחתונים, פעמים שהם שנ"ה.
 ובזמן שמאירה הלבנה
 בשלמותה, עולים להיות אלו
 הימים שס"ה, פחושפן "משכו"
 חסר אחד.

משכו ימים עליונים אצל ימים
 תחתונים להיות כלם פאחד
 בבבוא אחד. ומיהו שמושף
 אותם? אלו עשר שלצד ימין,
 שפתיב בעשור. בעשור!
 בעשרה היה צריך לכתב! מהו
 בעשור? אלא תשע הם לכל צד,
 ונקודה אחת שהולכת באמצע
 כדגמת זה: (ציור למעלה), ואותה
 נקדה משלימה לעשר, ועל זה
 נאמר בעשור, כמו שנאמר זכור
 ושמור, להשתמש בעשרה אלו
 הששעה ימים באותה נקדה.
 לחדש הזה - ימים שלצד ימין
 פדי להתחבר זאת בזה, להיות
 הכל אחד.

ובזמן שאלו הארבעה נקשרים לארבעה צדדים (ומתחברים) עמהם, אז יולדת אותה החיה, והנחש

הולך לו. ובאותו זמן מקדשים למעלה לאותה חיה וקוראים לה כבוד. ואז מתקדש המועד, מה שלא היה עד עתה, ועתה קוראים לה כבוד. זהו שכתוב (תהלים כט) ובהיכלו פלו אמר כבוד.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, דברים אלו סתומים, וצריך לפתח אותם אצל החברים. שמי שפוטם להם סתרי התורה, הוא מצער אותם. שלשעים, אורות של הסודות חוזרים להיות להם חשף. והוא משל לממון שהוא גנוז - מי שחופר אותו עד שמוצא אותו, ואינו שלו, חוזר בשכלו לחשף ואפלה. ולמי שהוא שלו, מאיר לו. ומשום זה יש לבן אדם לגלות סודות סתומים שבתורה.

בעשור - תשעה הם לכל כוון, כנגד תשעה חדשים של היולדת, כחשבון א"ח. מהי יולדת? אות ד' מאחד. א"ח, היא ט', לארבעה צדדים של אות ד', והם ארבעים. א"ח - זכור. ד' - שמור. הרי ארבעים ושנים.

נשאר כבוד, שנאמר בו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. והוא כבוד ל"ב, ארבע פעמים לכל צד של אות ד', הרי ס"ד לארבעה צדדים - רנ"ו. ופרשוהו - כבוד למעלה, ל"ב למטה. ומשום זה מיחדים בכל יום פעמים, שאומרים בהם פעמים כבוד, שהם ס"ד. ופעמים ד' ד' מאחד - הרי ע"ב. הרי ד' של אח"ד היא שלמות של מ"ב שמות, ושלמות של ע"ב שמות. ומשום זה

אומרים במזמור לדוד, (תהלים כד) מי זה מלך הכבוד ה' עוזו וגבור. ובפעם שניה אומרים, מי הוא זה מלך הכבוד. (ע"כ רעיא מהימנא).

בהדיניהו. פדין אולידת ההוא חיה וחויא אזיל ליה ובההוא זמנא מקדשין לעילא להאי חיה וקראן לה כבוד. וכדין אתקדש מועדא. מה דלא הוה עד השתא, וכען קראן לה כבוד, הדא הוא דכתיב, (תהלים כט) ובהיכלו פלו אמר כבוד.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, מלין אלין סתימין, וצריך למפתח לון לגבי חברייא, דמאן דסתיים לון גניזין דאורייתא, איהו מצער לון. דלרשיעיא נהורין דרזין, אתחזרין לון חשוכין. ואיהו מתלא לממנא דאיהו גניז, מאן דחפר ליה, עד דגלי ליה, ולא איהו דיליה, אתהדר בסוכלתנותיה בחדשוכא וקבלא. ולמאן דאיהו דיליה, נהיר ליה. ובגין דא, אית לפר נש לגלאה רזין סתימין דבאורייתא.

בעשור: ט' אינון לכל סטר, לקבל ט' ירחין דיולדה, כחושפן א"ח. מאן יולדת. ד' מן אחד. א"ח, איהו ט', לד' סטרין דאת ד', ואינון ארבעים. א"ח זכור, ד' שמור. הא ארבעין ותריין.

אשתארא כבוד, דאתמר ביה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ואיהו כבוד ל"ב, ד' זמנין לכל סטר דאת ד', הרי ס"ד לד' סטרין, רנ"ו. ואוקמוה, כבוד לעילא, ל"ב לתתא. ובגין דא מיחדין בכל יומא תריין זמנין, דאמרון בהו תריין זמנין כבוד, דאיהו ס"ד. ותריין זמנין ד' ד' מן אח"ד, הרי ע"ב. הרי ד' דאח"ד, שלימו דמ"ב שמהן. ושלימו דע"ב שמהן. ובגין דא אמרין במזמור לדוד (תהלים כד) מי זה מלך הכבוד ה' עוזו וגבור. ובזמנא תניינא מי הוא זה מלך הכבוד. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר:

מאן היכלו. דא היכל עלאה פנימאה, דתמן

זהר: מיהו היכלו? זה היכל העליון הפנימי ששם מתקדש הכל. שם מקדשים למי שראוי

לְהַתְקַדֵּשׁ. אִיךָ מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ הֵיכָל? בְּרֵאשׁוֹנָה נִפְתָּחִים שְׁעָרִים, וּמִפְתָּח אֶחָד סָתוּם מִתְקַן וּפּוֹתֵחַ שְׁעַר אֶחָד, לְצַד דְּרוֹם, וְאֵז נִכְנָס הַפֶּהֱן הַגָּדוֹל בְּאוֹתוֹ פֶּתַח וּמִדְּרוֹ לַחֲגַר אֲבִנָּטוֹ וּמִלְבוּשָׁיו, וּמִתְעַטֵּר בַּעֲטָרָה שֶׁל קֹדֶשֶׁה, וְלוֹבֵשׁ חֹשֶׁן וְאַפֹּדֶר, וּמַעֲיֵל שֶׁל שְׁבָעִים פְּעֻמוֹנִים וְרַמְמוֹנִים, שֶׁהֵם (שְׁמוֹת כח) פְּעֻמוֹן זָהָב וְרַמּוֹן. וְצִיץ גִּזְרֵי הַקֹּדֶשׁ עַל מִצְחוֹ, וְנִקְרָא צִיץ גִּזְרֵי הַקֹּדֶשׁ, וּמִתְקַשֵּׁט בְּאַרְבָּעָה בְּגָדֵי זָהָב וּבְאַרְבָּעָה בְּגָדֵי לְבָן. וְעַל אוֹתוֹ צִיץ יֵשׁ מִ"ב אוֹתוֹת שְׁלוֹהֶטוֹת בּוֹ וְנוֹצְצוֹת עָלָיו, וּמְאִיר כֹּל אוֹתוֹ הֵיכָל בְּאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים.

מִסְתַּחֵב אוֹתוֹ מִפְתָּח וּפּוֹתֵחַ צֶדֶד אַחֵר שְׁבָצֵד צְפוֹן, וְאֵז נִכְנָס לִוֵי, מַעֲשֵׂר שֶׁל יַעֲקֹב שֶׁהִפְרִישׁ לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכִנּוֹר שֶׁל עֶשְׂרֵה נִימִים עָמוּ, וּמִתְקַשֵּׁט בְּקִשׁוּטָיו, וְאֵז סוֹכֵב הַמִּפְתָּח, וּפּוֹתֵחַ בְּאוֹתוֹ הֵיכָל שְׁעַר אֶחָד, אוֹתוֹ שְׁעַר שְׁעוֹמֵד בְּאַמְצֵעַ. עָמוּד שֶׁלְצֵד מְזַרְח עוֹלָה וּמִתְקַשֵּׁט בְּשִׁבְעִים עֲטוּרִים, וּמִתְקַשֵּׁט בְּאַרְבַּע אוֹתוֹת, שֶׁהֵם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה. וּמִתְקַשֵּׁט בְּחִקְיֹת שֶׁל מְאִתִּים וְשִׁבְעִים אֶלֶף עוֹלָמוֹת, וּמִתְקַשֵּׁט בְּקִשׁוּטִים שֶׁל סוֹף הָעוֹלָם עַד סוֹף הָעוֹלָם בְּכִמָּה מִלְבוּשֵׁי כְבוֹד, בְּכִמָּה קִשׁוּטִים קְדוּשִׁים.

וּמִסְתַּחֵב אוֹתוֹ מִפְתָּח, וּפּוֹתֵחַ לוֹ כֹּל הַשְּׁעָרִים הַגְּנוּזִים, וְכֹל הַשְּׁעָרִים הַקְּדוּשִׁים הַנִּסְתָּרִים, וּמִתְקַדֵּשׁ בָּהֶם, וְעוֹמֵד שֵׁם כְּמִלְךָ. וּמִתְבָּרֵךְ בְּכִמָּה בְּרֻכּוֹת, וּמִתְקַשֵּׁט בְּכִמָּה קִשׁוּטִים. אֵז יוֹצְאִים כֹּלָם בְּחִבּוּר אֶחָד, מִתְקַשֵּׁטִים בְּקִשׁוּטִים כְּמוֹ שְׂרָאוִי. כִּיּוֹן שִׁיּוֹצְאִים, מְעוֹרֵר אוֹתוֹ בְּקִשׁוּטָיו. אִיךָ מִמְעֻטָּת עֲצָמָה מִתּוֹךְ אֶהְבָּה

מִתְקַדֵּשׁא כֹּלָא. תִּמְן מְקַדְּשִׁין לְמֵאן דְּחִזֵּי לְאַתְקַדֵּשא. הֵיךְ מְקַדְּשִׁין לִיָּה בְּהֵהוּא הֵיכָלָא. בְּקַדְמִיתָא אֶתְפְּתַחוּ תְרַעִין, וְחַד מִפְתָּחָא סְתִימָא, אֶתְקִין וּפְתַח תְרַעָא חַד, לְסִטְר דְּרוֹם, כְּדִין עָאל כְּהֵנָּא רַבָּא בְּהֵהוּא פְתָחָא, וְאַזְדַּרְז בְּהִימְיָנוּי, וְתִקּוּנוּי. וְאַתְעֵטֵר בַּעֲטָרָא דְקְדוּשָׁה וּלְבִישׁ חוֹשָׁנָא וְאַפֹּדָא, וּמַעֲיֵלָא דְשִׁבְעִין זַגִּין וְרַמְמוֹנִין, דְּאַיִנוּן (שְׁמוֹת כח) פְּעֻמוֹן זָהָב וְרַמּוֹן. וְצִיץ נִזְרָא דְקוֹדֶשׁא עַל מִצְחִיהָ, דְּאַתְקִרֵי צִיץ גִּזְרֵי הַקֹּדֶשׁ, וְאַתְקַשֵּׁט בְּד' בְּגָדֵי זָהָב, וּבְד' בְּגָדֵי לְבָן. וְעַל הַהוּא צִיץ מִ"ב אֶתּוּן מְלַהֲטָן בֵּיהָ, וּמְנַצְצָן עָלֶיהָ, וְנִהִיר כֹּל הַהוּא הֵיכָלָא בְּנִהוּרִין עֲלָאִין.

אֶסְתַּחֵר הַהוּא מִפְתָּחָא, וּפְתַח סְטָרָא אַחְרָא דְכִסְטֵר צְפוֹן, כְּדִין עָאל לִוֵי, מַעֲשֵׂרָא דְיַעֲקֹב, דְּאַפְרִישׁ לְקוֹדֶשׁא בְרִיךְ הוּא. וְכִנּוֹר דְעֶשֶׂר נִימִין עָמִיהָ, וְאַתְעֵטֵר בַּעֲטָרוֹי, וְכְדִין אֶסְתַּחֵר מִפְתָּחָא, וּפְתַח בְּהֵהוּא הֵיכָלָא חַד תְרַעָא, הַהוּא תְרַעָא דְקִיָּמָא בְּאַמְצֵעִיתָא, עָמוּדָא דְלְסִטְר מְזַרְח (דָּר ר"ע ע"ב) עָאל וְאַתְעֵטֵר בְּשִׁבְעִין עֲטָרִין, וְאַתְעֵטֵר בְּאַרְבַּע אֶתּוּן, דְּאַיִנוּן תְרִיסָר. וְאַתְעֵטֵר בְּגִלּוּפִין דְמֵאֶתָן וְע' אֶלֶף עֲלָמִין, וְאַתְעֵטֵר בַּעֲטָרִין דְסִיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא, בְּכִמָּה לְבוּשֵׁי יָקָר, בְּכִמָּה עֲטָרִין קְדִישִׁין.

אֶסְתַּחֵר הַהוּא מִפְתָּחָא, וּפְתַח לִיָּה כֹּל תְרַעִין גְּנִיזִין, וְכֹל תְרַעִין דְקְדוּשִׁין טְמִירִין, וְאַתְקַדֵּשׁ בְּהוּ, וְקִיָּמָא תִמְן פְּמִלְכָא. מִתְבָּרֵךְ בְּכִמָּה בְּרֻכָּאן, מִתְעֵטֵר בְּכִמָּה עֲטָרִין. כְּדִין נִפְקִי כֹּלְהוּ בְּחִבּוּרָא חָדָא, מִתְעֵטְרִין בַּעֲטָרִיָּהוּ כְּדָקָא יָאוֹת. כִּיּוֹן דְנִפְקִי אֶתְעֵר לִיָּה בְּקִשׁוּטָיו. וְהֵאֵי חִיָּה אֶתְעֵרָא, וְאַזְעִירַת גְּרָמָה, מִגּוֹ רְחִימוֹ וְחִיָּה זֹה מִתְעוֹרְרַת וּמִמְעֻטָּת עֲצָמָה מִתּוֹךְ אֶהְבָּה שֶׁל הַשִּׁירָה.

של השירה? המעיטה עצמה מעט מעט, עד שנעשית נקדה אחת. פיון שהיא הקטינה עצמה (בשירה), אז כתוב (שמות ב) וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. בת לוי ודאי, מצד השמאל. איך אוחו אותה? מושיט שמאלו תחת ראשה מתוך חבה.

ואם תאמר, פיון שהיא נקדה אחת, איך יכול לאחו בנקדה קטנה? אלא אצל העליון, כל מה שהוא דבר קטן, זה שבח וזו מעלה ונדלה בגדל העליון. מיד הפה הגדול מעורר אותה, ואוחז בה ומחבק אותה. שאלו היתה גדולה, לא יכולים להתאחד כלל. אבל פיון שמקטינה עצמה, והיא נקדה אחת, אז אוחים בה ומעלים אותה למעלה. וכיון שמעלים אותה ויושבת בין שני צדדים אלו, אז אותו עמוד שעומד באמצע מתחבר עמה בחבה של נשיקות, באהבה של חבור אהר. אז נאמר (בראשית כט) וישק יעקב לרחל, באהבה של הנשיקות שמתחברים זה בזה בלי פריד, עד שלוקחת את הנפש של הענוגים כמו שראוי.

בשעה שלוקחת את הנפש של הענוגים כמו שראוי ורוצה לצוות לחילוקיה, מתאספים כלם, וקוראים לה מתוך ההיכל הקדוש: כבוד כבוד כבוד. בהיכל הקדוש אבא ואמא פותחים ואומרים: מקדש מקדש. ואז הלכנה מתקדשת כמו שראוי. ואז כתוב ובחדש הראשון. ראשון ודאי. ועל זה נאמר משכו וגו'. ועל זה נאמר בעשור לחדש הזה. שמתחברת הלכנה בשמש, ומה שהיתה לוקחת נקדה אחת, כאשר יורדת, מתפשטת מעט מעט ומתמלאת, ונעשית אות ה' מלאה מכל הצדדים, מתקדשת כמו שראוי.

דשירתא, היוך אזערת גרמה מגו רחימו דשירתא, אזערת גרמה זעיר זעיר, עד דאתעבידת נקודה חדא. פיון דאיהי אזערת גרמה, (בשירתא) פדין פתיב, (שמות ב) וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. בת לוי ודאי, מסטרא דשמאלא. היאך אחיד לה. אושיט שמאלא תחות רישה מגו חביבו.

ואי תימא, פיון דאיהי נקודה חדא, איך יכיל לאחדא בנקודה זעירא. אלא לגבי עילא, כל מה דהוא מלה זעירא, דא תושבחתא, ודא עלוייא ורב פרבו עלאה. מיד פהנא רבא אתער לה, ואחיד לה, וחביק לה, דאלו הוות רברבא, לא יכלין לאחדא כלל. אבל פיון דאזערת גרמה, ואיהי נקודה חדא, פדין אחדין בה, וסלקין לה לעילא, פיון דסלקין לה, ויתבא בין תרין סטרין אלין, פדין ההוא עמודא דקיימא באמצעיתא, אתחבר בהדה בחביבו דנשיקין, ברחימו דחבורא חדא. פדין (בראשית כט) וישק יעקב לרחל, ברחימו דנשיקין מתדבקן דא בדא, בלא פרוודא, עד דנקטא נפשא דענוגין פדקא יאות.

בשעתא דנקטא נפשא דענוגין פדקא יאות, ובעיא לפקדא לחילהא, מתפנשין פלהו, וקרין לה מגו היכלא קדישא, כבוד כבוד כבוד. בהיכלא קדישא אבא ואמא, פתחי ואמרי מקודש מקודש. פדין ירחא אתקדש פדקא יאות. וכדין פתיב, ובחדש הראשון, ראשון ודאי, ועל דא משכו וגו'. ועל דא בעשור לחדש הזה, דאתחבר סיהרא בשמשא, ומה דהות (נקטא) נקודה חדא, פד נחתא אתפשט זעיר זעיר, ואתמלייא, ואתעבידת ה', מלייא מפל סטרין, מתקדשא כדקא יאות. (דף ר"נ ע"א).

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

מסתובב אותו היכל, ופותח שער אחר של צד דרום (צפון) בשבעים ושנים עטרות. ואחר כך פותח שער שלישי לצד מזרח בחמשים (ושנים) אורות של חמשים שערי בינה. לבסוף פותח שער אחר של צד צפון (מערב) בשבעים ושנים עטרות, וכלם בחשבון רמ"ח תבות של פרושיות קריאת שמע. ומה שבהתחלה היתה אותה חיה קטנה, באותו זמן נגדלת. זהו שפתוב (ישעיהו) מלא כל הארץ כבודו, שהוא כבוד עליון ותחתון.

באשר מגיע לח"י עולמות, שבו ח"י ברכות התפלה, ופתח בו פסוק (תהלים נא) אנני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. אז העמוד האמצעי מתחבר עמה בחיבור של נשיקות השפתיים, שהם נצח והוד, והלשון הוא צדיק ביניהם. לשון למודים. באותו זמן נאמר, (בראשית כט) וישק יעקב לרחל. ואז קוראים לאותה חיה כבוד אבא ואמא, מקדש מקדש. אז הירח מתקדש כמו שראוי, ואז נאמר ובחדש הראשון, ראשון ודאי.

ואז משכו. ועל זה נאמר בעשור לחדש הזה, שמתחברת הלכנה הקדושה בשמש, שנאמר בו (תהלים פד) פי שמש ומגן ה' אלהים (צבאות). ומה שהיתה נקדה קטנה, (כמו דה) מתמלאת בלכנה, ואז הוא חדש מלא. והלכנה מתמלאת כמו זה ה, מלא כל הארץ כבודו. בהתחלה חסרה, וכעת בשלמות. (ע"כ רעיא מהימנא).

רבי חייא פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. שיהו פסח, מדוע? אלא יראתם של המצרים ואלוהי שלהם היה שה. משום שהמצרים עובדים למזל טלה, ומשום זה עובדים לשה.

אסתחר ההוא היכלא, ופתח תרעא אתרא דסטר דרום (ד"א צפון) בשבעין ותריין עטרין. לבתר אפתח תרעא תליתאה, לסטר מזרח, בחמשין (ותרין) נהורין, דחמשין תרעין דבינה. לבתר אפתח תרעא אתרא דלסטר צפון (ד"א מערב), בע"ב עטרין, וכלהו רמ"ח בחושבון תיבין דפרשין דקריאת שמע. ומה דבגדמיתא ההיא חיה הות זעירא, בההוא זמנא אתרביאת, הדא הוא דכתיב, (ישעיהו) מלא כל הארץ כבודו, דאיהו כבוד עלאה ותתאה.

כד מטי לח"י עלמין, דביה ח"י ברכאן דצלותא, ופתח ביה (תהלים נא) אנני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. פדין עמודא דאמצעייתא, אתחבר בהדה בחביבו דנשיקין דשפון, ואינון נצח והוד, דלשון איהו צדיק ביניהו. לשון למודים בההוא זמנא, (בראשית כט) וישק יעקב לרחל, פדין קראן לההיא חיה כבוד אבא ואמא, מקדש מקדש. פדין ירחא אתקדשא כדקא יאות, פדין ובחדש הראשון ראשון ודאי.

וכדין משכו. ועל דא בעשור לחדש הזה, דאתחבר סיהרא קדישא בשמשא. דאתמר ביה, (תהלים פד) פי שמש ומגן יי אלהים (צבאות). ומה דהות נקודה זעירא, (ס"א כגוונא דא) מתמלאת בסיהרא, וכדין איהי החדש מלא. (דף ר"נ ע"ב) וסיהרא אתמלייא כגוונא דא ה מלא כל הארץ כבודו. בקדמיתא חסר, וכען בשלימו. (ע"כ רעיא מהימנא).

רבי חייא פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. אימרא דאיהו פסחא אמאי. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דלהון, הוה אמרא. בגין דמצראי פלחין למזל טלה, ובגין

רבי חייא פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. שיהו פסח, מדוע? אלא יראתם של המצרים ואלוהי שלהם היה שה. משום שהמצרים עובדים למזל טלה, ומשום זה עובדים לשה.

בא וראה, כתוב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מהי תועבת מצרים? וכי על ששונאים אותו כתוב תועבת מצרים? אלא יראתם של המצרים והאלוה שלהם נקרא תועבת מצרים, כמו שכתוב (דברים יח) כתועבת הגוים, יראתם של שאר האמות.

בא וראה חכמתו של יוסף, שכתוב (בראשית מז) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים, ומלמד אותם לומר, אנשי מקנה היו עבדיך. וכי יוסף שהיה מלך שהיה שולט על כל הארץ, ואב למלכות, עשה כך, ועשה לאחיו שישנאו אותם ולא יחשיבו אותם (שיעשו מהם רועי צאן)?! אלא ודאי תועבת מצרים, יראה ואלוה שלהם נקרא כך, ועל זה כתוב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים.

אמר יוסף, כל מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, ואותה ארץ הפרישו ליראתם, לרעות וללכת בכל תענוגות העולם. וכל המצרים החשיבו לאלה שרועים ליראתם, פיראתם. אעשה לאחי שירשו אותה ארץ, וישתחוו להם המצרים, ויחשיבו אותם כמו שראוי. וזהו שכתוב (בראשית מז) כי תועבת מצרים כל רעה צאן. מחשיבים אותם פיראתם.

אמר רבי יוסי, והרי למדנו, כמו שנפרע הקדוש ברוך הוא מאלו שעובדים לעבודה זרה - כך נפרע מעבודה זרה ממש, וכי יוסף עשה לאחיו עבודה זרה?! אמר לו, לא עשה יוסף לאחיו עבודה זרה, אלא עשה להם שישלטו על העבודה זרה שלהם, ולכפות העבודה זרה שלהם תחת ידיהם ולרדותם במקל. אמר יוסף, אם ישלטו אחי על העבודה זרה,

כך פלחין לאימרא. תא חזי, כתיב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מאי תועבת מצרים. וכי על דשנאין ליה, כתיב תועבת מצרים. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דילהון, אקרי תועבת מצרים. כמה דכתיב, (דברים יח) כתועבת הגוים, דחלא דשאר עמין.

תא חזי חכמתא דיוסף, דכתיב, (בראשית מז) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים, ואוליף לון למימר, אנשי מקנה היו עבדיך. וכי מלכא דהוה שליט על כל ארעא, ואבא למלכא, עביד פדא, ועביד לאחוי דישנאון (דף רנ"א ע"א) להון, ולא יחשבוין להון. (לפענך להון רועי צאן) אלא ודאי תועבת מצרים, דחלא ואלהא דילהון אקרי הכי, ועל דא כתיב, (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים.

אמר יוסף, כל (בראשית מז) מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, והיא ארעא אפרישו לדחלא דלהון, לרעיא ולמיהה בכל ענוגין דעלמא. וכל מצראי חשיבו לאינון דרעאן לדחליהון, בדחליהון. אעביד לאחי דירתון היא ארעא, ויסגדון לון מצראי, ויחשבוין לון פדקא יאות. והיינו דכתיב, (בראשית מז) כי תועבת מצרים כל רעה צאן, מחשבוין לון בדחליהון.

אמר רבי יוסי, והא תנינן כמה דאתפרע קדשא בריה הוא מאינון דפלחי לעבודה זרה, הכי אתפרע מעבודה זרה ממש, וכי יוסף עביד לאחוי עבודה זרה. אמר ליה, לא עביד יוסף לאחוי עבודה זרה, אלא עביד לון לשלטאה על עבודה זרה דילהון, ולאכפיא עבודה זרה דילהון תחות ידיהו, ולרדאה לון במקל. אמר יוסף, אי ישלטון אחי על עבודה זרה דילהון, כל שפן דישלטון על גרמייהו,

שְׁלֵהם, כֹּל שֶׁכֵּן שִׁישְׁלֵטוּ עַל עֲצָמָם, וּמִשּׁוּם זֶה הוֹשִׁיב אוֹתָם בְּמִיטַב הָאָרֶץ וְהִשְׁלִיט אוֹתָם עַל כָּל הָאָרֶץ.

וְעַל זֶה שֶׁהוּא פָּסַח - מִדּוּעַ? אֲלֵא יִרְאֶתֶם שֶׁל הַמְּצָרִים וְאֵלּוּ שְׁלֵהם הִיָּה הַשָּׂה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִבְּעֶשֶׂר לַחֲדָשׁ קָחוּ אֶת יִרְאֶתֶם שֶׁל הַמְּצָרִים, וְתַפְּשׂוּ אוֹתוֹ, וְיִהְיֶה קָשׁוֹר וְתַפּוּס בַּתְּפִיסָה שְׁלֵכֶם יוֹם אֶחָד וּשְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה, וּבַיּוֹם הַרְבִּיעִי הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ לְדִין וְהֶאֱסָפוּ עָלָיו.

וּבִשְׁעָה שֶׁהַמְּצָרִים הָיוּ שׁוֹמְעִים קוֹל יִרְאֶתֶם שֶׁתַּפּוּס בַּתְּפִיסָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְאִינֶם יְכוֹלִים לְהִצִּיל אוֹתוֹ, הָיוּ בּוֹכִים, וְהָיָה קָשָׁה עָלֵיהֶם כִּאֲלוֹ אֶת עֲצָמָם קָשְׁרוּ לְהַרְגָּה. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יִהְיֶה תַּפּוּס בְּרִשׁוּתְכֶם יוֹם אֶחָד יוֹם - אַרְבָּעָה יָמִים, כְּדִי שִׁירְאוּ אוֹתוֹ תַּפּוּס, וּבַיּוֹם הַרְבִּיעִי הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ לְהַרְגָּה, וְיִרְאוּ אוֹתוֹ הַמְּצָרִים אִיךָ אַתֶּם עוֹשִׂים בּוֹ דִין, וְזֶה קָשָׁה לָהֶם מִכָּל הַמַּכּוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלוֹ הַדִּינִים שֶׁיַּעֲשׂוּ בִּירְאֶתֶם.

לְבִשׁוֹף דְּנִים אוֹתוֹ בְּאֵשׁ, שְׁכַתּוֹב (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרָפוּן בְּאֵשׁ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא. שְׁלֵא יֹאמְרוּ שֶׁבְּרִצּוֹן וּבַתְּאוּנָה שֶׁל יִרְאֶתֶנּוּ אֲכָלוּ אוֹתוֹ כֶּף. אֲלֵא תִקְנּוּ אוֹתוֹ צָלִי, וְלֹא מִבְּשָׁל, שְׂאֵם יִהְיֶה מִבְּשָׁל, יִהְיֶה מִסְתָּר וְלֹא יִרְאוּ אוֹתוֹ, אֲלֵא תִקְנּוּ שִׁירְאוּ אוֹתוֹ כֶּף שְׂרוּף בְּאֵשׁ, כְּדִי שִׁהְיֶה רִיחוֹ נוֹדֵף.

וְעוֹד, רֹאשׁוֹ עָלָיו כְּפוּף עַל קְרִסְלָיו, שְׁלֵא יֹאמְרוּ שְׁתִּיָּה אוֹ דָבָר אַחַר הוּא, אֲלֵא שִׁפִּירוּ אוֹתוֹ שֶׁהוּא יִרְאֶתֶם. וְעוֹד, שְׁלֵא יֹאכְלוּ אוֹתוֹ בַּתְּאֲבוֹן, אֲלֵא עַל הַשְּׂבָע, דֶּרֶךְ קִלוֹן וּבִזְיוֹן וְעוֹד, עֲצָם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ, אֲלֵא שִׁירְאוּ עֲצָמוֹתָיו

וּבִגִּין כֶּף אוֹתִיב לֹון בְּמִיטַב אֶרְעָא, וְאֶשְׁלִיט לֹון עַל כָּל אֶרְעָא.

וְעַל דָּא אִמְרָא דְאִיהוּ פָּסַח אִמְאִי. אֲלֵא דַחְלָא דְמִצְרָאִי, וְאֲלֵהָא דִילְהוֹן הָוָה אִמְרָא. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִבְּעֶשֶׂר לַחֲדָשׁ סִיבּוּ דַחְלָא דִילְהוֹן דְמִצְרָאִי, וְתַפְּשׂוּ לֵיהּ, וְיִהְיֶה אָסוּר וְתַפִּישׁ בַּתְּפִישָׁה דִילְכּוֹן, יוֹמָא חַד וְתַרְיִן וְג', וּבִיוֹמָא ד', אִפִּיקוּ לֵיהּ לְדִינָא, וְאִתְּפַנְשׂוּ עָלֵיהּ.

וּבִשְׁעָתָא דְמִצְרָאִי הָוּוּ שִׁמְעִין קָל דַּחְלָא דִילְהוֹן, דְתַפִּישׁ בַּתְּפִישָׁה דִישְׂרָאֵל, וְלֹא יְכַלִּין לְשַׁזְבָּא לֵיהּ, הָוּוּ בְּכֹאן, וְהָוָה קָשָׁא עָלֵיהּ, כִּאֲלוֹ גְרַמְיָהּ אִתְּעַקִּידוּ לְקַטְלָא. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִהְיֶה תַפִּישׁ בְּרִשׁוּתְיִכּוּ, יוֹמָא בְּתַר יוֹמָא, אַרְבָּעָה יוֹמִין, בְּגִין דִּיחֲמוּן יִתִּיה תַפִּישׁ, וּבִיוֹמָא רְבִיעָאָה אִפִּיקוּ לֵיהּ לְקַטְלָא, וְיִחֲמוּן לֵיהּ מִצְרָאִי הִיךְ אַתּוּן עַבְדִּין בֵּיהּ דִינָא, וְדָא קָשָׁא לְהוּ מִן כָּל מַכְתְּשֵׁי דְעַבְד לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִינּוֹן דִּינִין דִּיעַבְדוּן בְּדַחְלִיהוֹן.

לְבַתָּר דִּינִין לֵיהּ (דף ת"א ע"ב) בְּנוֹרָא, דְכַתִּיב, (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרָפוּן בְּאֵשׁ. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא. דְלֹא יִימְרוּן בְּרַעוּתָא וּבַתְּיֹאבְתָא דְדַחְלָנָא, אֲכַלִּין לֵיהּ הַכִּי. אֲלֵא אִתְּקִינוּ לֵיהּ צָלִי, וְלֹא מְבוּשָׁל, דְאֵלוֹ מְבוּשָׁל יִהְיֶה טְמִיר, וְלֹא יִחֲמוּן לֵיהּ, אֲלֵא תִקְוִנָא דִילֵיהּ דִּיחֲמוּן לֵיהּ הַכִּי מוֹקְדָא בְּנוֹרָא, בְּגִין דִּירִיחִיה נוֹדֵף.

וְתוֹ רִישִׁיה עָלֵיהּ כְּפוּף עַל קְרִסְוֹלוֹי, דְלֹא יִימְרוּן דַּחְיָה, אוֹ מְלָה אַחְרָא הוּא, אֲלֵא דִישְׁתַּמּוֹדְעוּן לֵיהּ, דְאִיהוּ דַחְלָא דְלְהוֹן. וְתוֹ, דְלֹא יִיכְלוּן לֵיהּ. בַּתְּיֹאבְתָא, אֲלֵא עַל שְׂבָעָא, אוֹתוֹ בַּתְּאֲבוֹן, אֲלֵא עַל הַשְּׂבָע, דֶּרֶךְ קִלוֹן וּבִזְיוֹן וְעוֹד, עֲצָם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ, אֲלֵא שִׁירְאוּ עֲצָמוֹתָיו

מְשַׁלְכֹת בְּשׁוֹק, וְלֹא יִהְיוּ יְכוּלִים לְהַצִּיל אוֹתוֹ. וְעַל זֶה פְּתוּב, (במדבר לג) וּבִאֲלֵהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. דִּינִים רַבִּים. יְעוֹד נֹאמֵר, וּמְקַלְכֶם בְּיַדְכֶם, וְלֹא חָרַב וְרִמַּח וּשְׂאָר כְּלֵי מִלְחָמָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּכְר פְּרוּשׁוֹהוּ שֶׁהַמְצָרִים עוֹבְדִים לְמֹזֶל טְלָה, וּמִשׁוּם כֶּף עוֹבְדִים לְשָׂה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּן, יַעֲבֹדוּ טְלָה וְלֹא שָׂה. אָמַר לוֹ, הַכֹּל עוֹבְדִים, אֲלֵא שְׁמֹזֶל טְלָה יוֹרֵד וְעוֹלָה בְּטָלָה וְשָׂה, וּמִשׁוּם זֶה עוֹבְדִים לְכֻלָּם. אָמַר לוֹ, כֶּף שְׁמַעְתִּי, שֶׁכֹּל בְּהֵמָה גְדוֹלָה (שֶׁל צִי), יִרְאֶה שְׁלֵהָם הִיָּתָה, וְעַל זֶה הִרְגַּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְהָרִי נִתְבָּאֵר שְׂאֵלוֹ הֵן מִדְּרָגוֹת שְׁלֵמַעְלָה שְׁנֹקְרָאוֹת כֶּף.

אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, פְּתוּב (שְׁמוֹת יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וְכֹתוּב (שִׁם יג) לֹא יֹאכַל חֶמֶץ. אֲלֵא זֶה זָכַר, וְזוֹ נִקְבְּהָ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלֵעָזָר בְּנֵי יֹאכֵל. מִדּוּעַ לֹא כֹתוּב לֹא תֹאכְלוּ? אֲלֵא נִקְבְּהָ שֶׁהִיא נוֹטָה מִדְּרָפָה - וְדַאי בְּאַזְהָרָה. זָכַר שֶׁהוּא אֲחוּז בְּחוּט שֶׁל טְהָרָה יוֹתֵר - בְּבִקְשָׁה. וְעַל זֶה פְּתוּב לֹא יֹאכֵל, לֹא תֹאכְלוּ.

אָמַר לוֹ, אָבָא, וְהָרִי פְּתוּב (דְּבָרִים טו) לֹא תֹאכַל עֲלֵיו חֶמֶץ. אָמַר לוֹ, הִרְבָּה תְּבוֹת יְתֵרוֹת לְכַבּוּדוֹ שֶׁל הַקְּרָבָן. אֲבָל בְּתַחֲלָה בִּקְשָׁה - לֹא יֹאכֵל, אֲבָל לְבִסּוּף בְּאַזְהָרָה - לֹא תֹאכְלוּ, שֶׁהוּא קָשָׁה מִשְׁנֵיהֶם. מַחְמֶצֶת, מַה טַּעְמָה? מִשׁוּם שְׂרִיחַ שֶׁל מוֹת יֵשׁ שִׁם. חֶמֶץ - זָכַר, מַחְמֶצֶת - נִקְבְּהָ. (מְשַׁלֵּי ה) רִגְלֵיהָ יִרְדוֹת מוֹת, בְּרֹאשׁ וּבִסּוּף הַתְּבָה תִּמְצָא אוֹתָהּ. וּמִשׁוּם זֶה מִי שְׂאוּכַל חֶמֶץ בְּפֶסַח הוּא מְקַדֵּם לְעֲצָמוֹ הַמּוֹת, וְשִׂדְעָה שֶׁהוּא מֵת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכֹּתוּב (שְׁמוֹת יב) וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת.

אֲלֵא, נִיּוּקְבָא דַאיְהִי אֶסְטִיאת אַרְחָהָא, בְּאַזְהָרָה וְדַאי, דְּכַר דַאיְהוּ אֶחִיד בְּחוּטָא דְדַכְיוֹ וְתִיר, בְּבִקְשָׁה. וְעַל דַּא כְּתִיב, לֹא יֹאכֵל, לֹא תֹאכְלוּ.

אָמַר לִיְהִי אָבָא, וְהָא כְּתִיב (דְּבָרִים טו) לֹא תֹאכַל עֲלֵיו חֶמֶץ. אָמַר לִיְהִי, אֶסְגִּי תְּבִין יְתִירִין לִיקְרָא לְקֶרְבְּנָא. אֲבָל בְּקִדְמִיתָא בְּבִקְשָׁה לֹא יֹאכֵל. אֲבָל לְבִתְרָא בְּאַזְהָרָה, לֹא תֹאכְלוּ, דִּהוּא קְשִׁיָא מִתְּרוּוִיָּהּ. מַחְמֶצֶת מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּרִיחָא דְמוֹתָא אִיתַּ תְּמִין. חֶמֶץ, דְּכַר. מַחְמֶצֶת, נִיּוּקְבָא. (מְשַׁלֵּי ה) רִגְלֵיהָ יִרְדוֹת מוֹת, בְּרִישָׁא וְסִיפָא דְתִיבָה, תְּשַׁפַּח לָהּ. וּבְגִין דַּא מָאן דַּאכִיל חֶמֶץ בְּפֶסַח, אִיהוּ אֶקְדִּימַת לִיְהִי מוֹתָא, וְלִיְנַדַע דְּמִית הוּא בְּעֲלָמָא דִין, וּבְעֲלָמָא דַּאֲתִי, פְּתִיב (שְׁמוֹת יב) וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת.

אַרְחָה קְלָנָא וּבְזִיוֹן. וְתוּ, עֲצָם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוּ, אֲלֵא דִיחְמוּן גְּרַמוּי רְמָאן בְּשׁוֹקָא, וְלֹא יִכְלוּן לְשַׁבְּא לִיְהִי. וְעַל דַּא כְּתִיב, (במדבר לג) וּבִאֲלֵהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. דִּינִין סְגִיָּאִין. תּוּ וּמְקַלְכֶם בְּיַדְכֶם, וְלֹא חָרַבָא וְרוּמַחָא וּשְׂאָר מַאֲנֵי קֶרְבָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא אוּקְמוּהָ, דְּמַצְרָאֵי פְּלַחֵי לְמֹזֶל טְלָה, וּבְגִין כֶּף פְּלַחִין לְאִימְרָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי הָכִי, טְלָה יִפְלַחוּן, וְלֹא אִימְרָא. אָמַר לִיְהִי, כִּלְא פְּלַחִין, אֲלֵא מֹזֶל טְלָה נַחִית וְסָלִיק בְּטָלָה וְאִימְרָא, וּבְגִין כֶּף פְּלַחִין לְכֻלָּא. אָמַר לִיְהִי הָכִי שְׁמַעוֹנָא, דְּכָל בְּעִירָא רַבָּא (כ"א דְּצִי) דְּחָלָא דְּלֵהוּן הָרָה, וְעַל דַּא קְטִיל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְהָא אֲתַמַּר דַּאֲלִין אִינוּן דְּרִגִין דְּלַעֲיָלָא, דַּאֲקֶרוּן הָכִי.

אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, פְּתִיב (שְׁמוֹת יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וְכֹתִיב (שְׁמוֹת יג) לֹא יֹאכֵל חֶמֶץ. אֲלֵא דַּא דְּכַר, וְדַא נִיּוּקְבָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלֵעָזָר בְּרִי, בְּדַא פְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְדַא כְּתִיב לֹא יֹאכֵל, אָמַאי לֹא כְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ.

מִצְחָה, אָמַאי (ס"א אתקריאת מצָה). אָלֵא הָכִי תַנִּינָן, שְׂדֵי: בְּגִין דְּאָמַר לְעוֹלָמוּ דִּי, דִּיאָמַר לְצְרוּתִינוּ דִּי. אוֹף הָכִי מִצְחָה, בְּגִין דְּקָא מְשִׁדָּד דְּמִבְּרַחַת לְכָל סְטָרִין בִּישִׁין, וְעֵבִיד קְטָטָה בְּהוּ, פְּגוּנָא דְשְׂדֵי דְמִזְזוּזָה, דְּמִבְּרַיַח לְשְׂדֵים וּמְזִיקִים דְּתַרְעָא, אוֹף הָכִי אִיהִי מִבְּרַחַת לֹוֹן מִכָּל מְשַׁפְּנֵי קְדָשָׁה, וְעֵבִיד מְרִיבָה וּקְטָטָה בְּהוּ. פְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (שמות יז) מִסָּה וּמְרִיבָה. עַל דָּא כְּתִיב מִצְחָה. וְהָא מִסָּה בְּסַמּוּךְ אִיהוּ. אָלֵא תַרְגוּמוֹ דְּמִסָּה, אִיהוּ מִצְוֹתָא.

רעיא מהימנא

אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, כְּגוֹן לִישְׁנָא דְאִיהוּ מִקָּל לְכָל אַנְשֵׁי בֵיתִיהּ, וְאִיהוּ לִישְׁנָא דְאַת ר', וְאִיהוּ מִטָּה דְבֵיהּ עֶשֶׂר אוֹתוּיֹת, וּבֵיהּ מְחָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל יְדוּי י' מְחָאן. וּבְגִין דְּכָל מְחָאן הוּוּ מְסִטְרָא דְה' ה', רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר, מִנִּין שְׁכָל מְכָה וּמְכָה שֶׁהֵבִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמְּצָרִים בְּמִצְרַיִם הִתְּהַלְּךְ שָׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת וְכוּ', אָמַר מַעֲתָה וְכוּ'. וְאַת ה' סִלְקָא בְּאַת י' לְחַמְשִׁין מְחָאן, חֲמֵשׁ זְמַנִּין חֲמֵשִׁין, אֵינּוֹן ר"ן. וּבְגִין דָּא, וְעַל הַיָּם לְקוּ ר"ן מִכּוֹת.

אָמַר יוֹסֵף, כָּל מֵיטֵב אֶרֶץ מְצָרִים רַעֲמָסָס הִיא, וְהִיא אֶרְעָא אַפְרִישׁוֹ לְדַחְלָן דְּלֵהוּן, לְרַעֲיָא וּלְמִיהָּ בְּכָל עֲנוּגִין דְּעֻלְמָא. וְכָל מְצָרָי חֲשִׁיבוֹן לְאֵינּוֹן דְּרַעֲן לְדַחְלִיהוֹן, כְּדַחְלִיהוֹן. וְדָא שְׂאִיל יוֹסֵף מְפָרְעָה, לְשִׁלְטָאָה אַחוּי עַל דְּחָלָן דְּמְצָרָי, דְּאַתְּכַפְּיִין תַּחוּת יְדֵיהּ, כְּעֵבְדִים כְּתַר מְלָכִיהוֹן, לְמַהוּי כְּלֵהוּ מִתְּכַפְּיִין תַּחוּת שֵׁם יי מְסִטְרִיהוֹן, וְלֹא שְׁלִיט בְּעֻלְמָא אָלֵא שֵׁם יְהוָה. וְאַתְּכַפְּיִין כָּל מְמַנָּן תַּחוּת יְדֵיהּ.

וְלֹאֲחֻזָּאָה לֹוֹן, דְּאִיהוּ עֲתִיד לְאִיתְּפָרְעָא מְנַהוֹן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מְצָרִים מְלָכִיהֶם, לְהִיֹּת כְּלָם נִכְפִים תַּחַת שֵׁם יְהוָה מִצְדָּם, וְלֹא יִשְׁלַט בְּעוֹלָם אָלֵא שֵׁם יְהוָה, וּכְפָנְעוּ כָּל מְמַנִּים תַּחַת יְדֵיו.

מִצְחָה, מְדוּעָה (נְקֻרָאֵת מִצְחָה)? אָלֵא כִּף שְׂנִינוּ, שְׂדֵי - מְשׁוּם שְׂאָמַר לְעוֹלָמוּ דִּי, שְׂאִימַר לְצְרוּתִינוּ דִּי. אָף כִּף מִצְחָה, מְשׁוּם שֶׁהִיא מְשִׁדָּדַת וּמִבְּרַיַחָה לְכָל צְדָדִים רַעִים וְעוֹשֶׂה קְטָטָה בֵּינֵיהֶם כְּדָגְמַת שֵׁם שְׂדֵי שְׁבַמְזוּזָה, שְׁמִבְּרַיַח לְשְׂדֵים וּמְזִיקִים שְׁבַשְׁעַר - אָף כִּף הִיא מִבְּרַיַחָה אוֹתָם מִכָּל מְשַׁפְּנֵי הַקְּדוֹשָׁה, וְעוֹשֶׂה מְרִיבָה וּקְטָטוֹת בְּהֶם, כְּמוֹ שְׂנַאָמַר (שמות יז) מִסָּה וּמְרִיבָה. וְעַל זֶה כְּתוּב מִצְחָה, וְהָרִי מִסָּה נִכְתְּבַת בְּאוֹת סִמּוּךְ? אָלֵא תַרְגוּמוֹ שֶׁל מִסָּה הוּא מִצְוֹתָא.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

אָמַר הַרְעוּזָה הַנְּאָמָן, כְּמוֹ לְשׁוֹן שֶׁהוּא מִקָּל לְכָל אַנְשֵׁי בֵיתוֹ, וְהוּא לְשׁוֹן צוּרַת אוֹת ר', וְהוּא מִטָּה שְׁבוּ עֶשֶׂר אוֹתוּיֹת, וּכְבוּ הַכָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת. וּמְשׁוּם שְׁכָל הַמְּכּוֹת הִיוּ מִצְדָּ שֶׁל ה' ה', אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מִנִּין שְׁכָל מְכָה וּמְכָה שֶׁהֵבִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמְּצָרִים בְּמִצְרַיִם הִתְּהַלְּךְ שָׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת וְכוּ', אָמַר מַעֲתָה וְכוּ'. וְאוֹת ה' עוֹלָה בְּאוֹת י' לְחַמְשִׁים מִכּוֹת. חֲמֵשׁ פְּעֻמִּים חֲמֵשִׁים הֵם מְאֲתִים וְחַמְשִׁים. וּמְשׁוּם זֶה נְאָמַר, וְעַל הַיָּם לְקוּ מְאֲתִים וְחַמְשִׁים מִכּוֹת. אָמַר יוֹסֵף, כָּל טוֹב אֶרֶץ מְצָרִים הִיא רַעֲמָסָס, וְאוֹתָהּ אֶרֶץ הַפְּרִישׁוֹ לְיִרְאָתָם, לְרַעוּת וּלְהַלְלָהּ בְּכָל תַּעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם. וְכָל הַמְּצָרִים הַחֲשִׁיבוּ לְאוֹתָם שְׂרוּעִים לְיִרְאָתָם - כִּירְאָתָם. וְזֶה מַה שְּׂאֵל יוֹסֵף מְפָרְעָה, שְׂשִׁלְטוֹ אַחוּי עַל יִרְאָתָם שֶׁל הַמְּצָרִים, שְׁכַפּוּיִים תַּחַת יְדֵיו כְּעֵבְדִים אַחַר מְלָכִיהֶם, לְהִיֹּת כְּלָם נִכְפִים תַּחַת שֵׁם יְהוָה מִצְדָּם, וְלֹא יִשְׁלַט בְּעוֹלָם אָלֵא שֵׁם יְהוָה, וּכְפָנְעוּ כָּל מְמַנִּים תַּחַת יְדֵיו.

וְלֹאֲחֻזָּאֵת לְהֶם שֶׁהוּא עֲתִיד לְהַפְּרַע מֵהֶם, זֶהוּ שְׁכַתּוּב (שמות יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מְצָרִים אַעֲשֶׂה שְׁפָטִים

אָנִי יְהוָה. בִּיּוֹן שֶׁהִטְעוּ לְבְרִיתוֹת וְעָשׂוּ עֲצָמָם אֱלוֹהוֹת, וּמִשׁוֹם שִׁטְלָה, מִמְּנָה שְׁלוֹ, הוּא גְדוֹל עַל כָּל הַמִּמְנִים שֶׁל אֱלֹהִים אַחֲרָיִם, צְנִיָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית, וְאִשְׁלִיט לִיָּה, תְּפִישׁ בַּתְּפִישָׁה דְלֵהוֹן יוֹמָא וַתְּרִין וַתֵּלֶת. וַיִּלְבְּתֵר דָּא אֶפִּיקוּ לִיָּה לְדִינָא לְעִינֵי כָּל מִצְרָאִי, לְאַחַזְאָה דְאַלְהָא דְלֵהוֹן בְּרִשׁוֹ דְיִשְׂרָאֵל לְמַעַבְד בֵּיה דִּינָא.

בְּגִין דָּא, (שמות יב) אַל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשָׁל מִבָּשָׂל בְּמִים כִּי אִם צְלִי אֵשׁ רֹאשׁוֹ עַל פְּרָעֵיו וְעַל קַרְבּוֹ, לְמַהוּי דִּין בָּאֵשׁ צְלִי, וּמִנֵּי לְזַרְקָא לְגֵרְמִיָּה דִּילִיָּה בְּשׁוּקָא בְּבוּזֵי. וּבְגִין דָּא, (שמות יב) וְעֵצִים לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמִנֵּי לְיוֹמָא רְבִיעָאָה, בְּתֵר דְהוּא תְּפִישׁ ג' יוֹמִין קִשׁוּר, לְמַעַבְד בֵּיה דִּינָא. וְדָא קִשְׁיָא לֹוֹן מִכָּל מַכְתָּשִׁין דְמַחָא לֹוֹן קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל יְדָא דְרַעֲנָא מְהִימָנָא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְמִנֵּי דְלָא לְמִיכָל לִיָּה בְּתִיאוּבְתָא. וּמִיָּד דְחִמָּאן גְּרַמוּי בְּשׁוּקָא, וְלֹא יִכְלִין לְשׁוּבָא לִיָּה, דָּא קִשְׁיָא לֹוֹן מִכָּלָּא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְאַתְמֵר בְּהוּ, (שמות יב) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְאַתְפְּכִינֵי כָּל דְחִלְזָן דְמִצְרָאִי, תַּחֲוֹת יְדִיָּיהוּ. וּבְגִין דְאִינְהוּ בְּכוֹרוֹת מִמֶּנּוּ, כְּתִיב (שמות יב) וַיִּי הִפָּה כָּל בְּכוֹר.

בְּתֵר כָּל דָּא כְּתִיב, לֹא יֵאכֹל חֲמִץ (שמות יג) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכֹל עָלָיו מִצֹּוֹת לָחֶם עֲנִי. וּכְתִיב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר רַעֲנָא מְהִימָנָא, אָמַאי מִנֵּי דְלָא לְמִיכָל חֲמִץ שְׁבַעַת יוֹמִין, וְלְמִיכָל בְּהוֹן מִצָּה. וְאָמַאי לֹא יֵאכֹל, וְאָמַאי לֹא תֹאכְלוּ. אֶלָּא ז' כְּכִי לְכַת וְאִינּוֹן: שְׁצִ"ם חֲנֻכ"ל. וְאִינּוֹן מִסְטְרָא דְטוֹב וְרַע, נְהוּרָא דְלִגְנוּ מִצָּה. קְלִיפָה דְלִבְר חֲמִץ. וְאִינּוֹן חֲמִץ דְכֵר מַחְמֶצֶת נְיֻקְבָּא.

מִצָּה דְלִגְנוּ שְׁמוּרָה. וְאִינּוֹן, (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרֵאיוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. וְאִתְמַר עֲלֵיהּ, (שמות יב) חֲנֻכ"ל. וְהֵם מִצַּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אוֹר הַפְּנִימִי, מִצָּה. קְלִפָּה שְׁבַחוּן - חֲמִץ. וְהֵם, חֲמִץ - זָכֵר. מַחְמֶצֶת - נְקֻבָּה.

אָנִי יְהוָה. כַּד מִטְעִיָן לְבְרִיָן וְעַבְדִּין גְּרַמִּיָּהוּ אֱלוֹהוֹת. וּבְגִין דְטָלָה מִמְּנָא דִּילִיָּה, אִיָּהוּ רַב עַל כָּל מִמְנָן דְאַלְהִים אַחֲרָיִם, מְנִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית, וְאִשְׁלִיט לֹוֹן עֲלֵיהּ, וְתִפְשִׁי לִיָּה, תְּפִישׁ בַּתְּפִישָׁה דְלֵהוֹן יוֹמָא וַתְּרִין וַתֵּלֶת. וַיִּלְבְּתֵר דָּא אֶפִּיקוּ לִיָּה לְדִינָא לְעִינֵי כָּל מִצְרָאִי, לְאַחַזְאָה דְאַלְהָא דְלֵהוֹן בְּרִשׁוֹ דְיִשְׂרָאֵל לְמַעַבְד בֵּיה דִּינָא.

בְּגִין דָּא, (שמות יב) אַל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשָׁל מִבָּשָׂל בְּמִים כִּי אִם צְלִי אֵשׁ רֹאשׁוֹ עַל פְּרָעֵיו וְעַל קַרְבּוֹ, לְמַהוּי דִּין בָּאֵשׁ צְלִי, וּמִנֵּי לְזַרְקָא לְגֵרְמִיָּה דִּילִיָּה בְּשׁוּקָא בְּבוּזֵי. וּבְגִין דָּא, (שמות יב) וְעֵצִים לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמִנֵּי לְיוֹמָא רְבִיעָאָה, בְּתֵר דְהוּא תְּפִישׁ ג' יוֹמִין קִשׁוּר, לְמַעַבְד בֵּיה דִּינָא. וְדָא קִשְׁיָא לֹוֹן מִכָּל מַכְתָּשִׁין דְמַחָא לֹוֹן קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל יְדָא דְרַעֲנָא מְהִימָנָא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְמִנֵּי דְלָא לְמִיכָל לִיָּה בְּתִיאוּבְתָא. וּמִיָּד דְחִמָּאן גְּרַמוּי בְּשׁוּקָא, וְלֹא יִכְלִין לְשׁוּבָא לִיָּה, דָּא קִשְׁיָא לֹוֹן מִכָּלָּא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְאַתְמֵר בְּהוּ, (שמות יב) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְאַתְפְּכִינֵי כָּל דְחִלְזָן דְמִצְרָאִי, תַּחֲוֹת יְדִיָּיהוּ. וּבְגִין דְאִינְהוּ בְּכוֹרוֹת מִמֶּנּוּ, כְּתִיב (שמות יב) וַיִּי הִפָּה כָּל בְּכוֹר.

בְּתֵר כָּל דָּא כְּתִיב, לֹא יֵאכֹל חֲמִץ (שמות יג) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכֹל עָלָיו מִצֹּוֹת לָחֶם עֲנִי. וּכְתִיב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר רַעֲנָא מְהִימָנָא, אָמַאי מִנֵּי דְלָא לְמִיכָל חֲמִץ שְׁבַעַת יוֹמִין, וְלְמִיכָל בְּהוֹן מִצָּה. וְאָמַאי לֹא יֵאכֹל, וְאָמַאי לֹא תֹאכְלוּ. אֶלָּא ז' כְּכִי לְכַת וְאִינּוֹן: שְׁצִ"ם חֲנֻכ"ל. וְאִינּוֹן מִסְטְרָא דְטוֹב וְרַע, נְהוּרָא דְלִגְנוּ מִצָּה. קְלִיפָה דְלִבְר חֲמִץ. וְאִינּוֹן חֲמִץ דְכֵר מַחְמֶצֶת נְיֻקְבָּא.

מִצָּה דְלִגְנוּ שְׁמוּרָה. וְאִינּוֹן, (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרֵאיוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. וְאִתְמַר עֲלֵיהּ, (שמות יב) חֲנֻכ"ל. וְהֵם מִצַּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אוֹר הַפְּנִימִי, מִצָּה. קְלִפָּה שְׁבַחוּן - חֲמִץ. וְהֵם, חֲמִץ - זָכֵר. מַחְמֶצֶת - נְקֻבָּה.

מִצָּה שְׁבַפְנִים - שְׁמוּרָה. וְהֵם (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרֵאיוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. וְאִתְמַר עֲלֵיהּ, (שמות יב) חֲנֻכ"ל. וְהֵם מִצַּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אוֹר הַפְּנִימִי, מִצָּה. קְלִפָּה שְׁבַחוּן - חֲמִץ. וְהֵם, חֲמִץ - זָכֵר. מַחְמֶצֶת - נְקֻבָּה.

ושמרתם את המצות. מצה איהי שמורה לבעלה, דאיהו ר'. וביה אתעביד מצוה.

(שמות יב) ושמרתם את המצות. מצה היא שמורה לבעלה, שהוא אות ר', וכו' נעשית מצוה.

ומאן דנטיר לה לגבי יה, דגניזין במ"ץ מן מצה, ואינזון. י"ם ה"ץ. ומגוי קדשא בריה הוא לברך לה שבע ברכות ליל פסח, דאינזון שבע הנערות דילה, שצ"ם חנכ"ל. ומגוי לאעברא מנהון חמץ ומחמצת, דאינזון עננים חשוכין דמכסין על נהורין, דשבעה ככבי לכת, דאתמר בהון (בראשית מא) ותבאנה אל קרבנה ולא נודע פי באו אל קרבנה ומראיהן רע, חשוף פאשר בתחלה. דכל כף חשוקא דעננין דלהון, דלא נכלין נהורין לאנהרא להון, ובגין דא ולא נודע פי באו אל קרבנה. (ע"כ רע"א מהימנא)..

ומי ששומר לה בשביל י"ה הגנוזים באותיות מ"ץ ממצה, והם י"ם ה"ץ. וצוה הקדוש ברוך הוא לברך אותה שבע ברכות ליל פסח, שהן שבע הנערות שלה, שהן שצ"ם חנכ"ל. וצוה להעביר מהן חמץ ומחמצת, שהם עננים חשוכים שמכסים על אורות של שבעה כוכבי לכת, שנאמר בהם (בראשית מא) ותבאנה אל קרבנה ולא נודע פי באו אל קרבנה ומראיהן רע. חשוף פאשר בתחלה. שכל כף החשוף של העננים שלהם, שלא יכולים אורות להאיר להם, ומשום זה נאמר ולא נודע פי באו אל קרבנה. (ע"כ רע"א מהימנא).

רבי שמעון פתח ואמר, (תהלים סח) גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים. חיה דאתאחד בה עשו. קנה: תנינן, דביומא דנסב שלמה מלפא בת פרעה, בא גבריאל, נעץ קנה בימא רבא, ועליה אתבני קרתא דרומי. מאי קנה. דא דכורא דהאי חיה (דף ר"ב ע"א) בישא, דאית ליה סטרא זעירא באחדותא דקדושה. ודא איהו קנה, דנעץ בימא רבא. ובגין כף איהי שלטא על עלמא, ועל שולטנו דא כתיב, (ישעיה יט) קנה וסוף קמלו. קנה, שולטנותא וראש לכל מלכוון. תו קנה, דזמין קדשא בריה הוא לתברא ליה כקנה דא.

רבי שמעון פתח ואמר, (תהלים סח) גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים. גער חית - זו החיה שאחוז בה עשו. קנה - למדנו, שביום שנשא שלמה המלך את בת פרעה, בא גבריאל, נעץ קנה בים הגדול, ועליו נבנית עיר של רומי. מהו קנה? זה הזכר של זו החיה רעה, שיש לו צד קטן באחיזתו בקדשה. וזהו קנה שנעוץ בים הגדול, ומשום זה היא שולטת על העולם, ועל שלטון זה פתוב, (ישעיה יט) קנה וסוף קמלו. קנה, שלטון וראש לכל המלכות. ועוד קנה, שעתידי הקדוש ברוך הוא לשבר אותו כקנה זה.

תא חזי, במצרים איהי שלטא, ומנה נפקו כמה שולטנין לזנייהו, וכלא ברזא דחמץ, פיון דתבר לה קדשא בריה הוא, אפיק חמץ ואעיל מצה. כמה. בחוטא זעירא מכלא, תבר ח' חמץ, ואתעביד מצה. אינזון אתוון. אלא דתבר ח' דהאי חיה, דאקרי חמץ. ועל דא אקרי חית קנה, דנח לאתברא כקנה דא. כמה

בא וראה, במצרים היא שולטת, וממנה יוצאים כמה שולטנים למיניהם, והכל בסוד של חמץ. פיון ששבר אותה הקדוש ברוך הוא, הוציא חמץ ומכניס מצה. אלו אותיות, אלא ששבר ח' של כמו קנה זה. כמה נשבר? בחוט

כמה? בחוט קטן מהכל שבר אות ח' של חמץ, ונעשה מצה. חיה זו, שנקרא חמץ. ועל זה נקרא חית קנה, שנח לשברו

אֲתֵבֵר. בְּחוּטָא זְעִירָא כְּנִימָא, תְּבַר ח' וְאֲתֵעֵבֵר
מֵאִיתְנָה, וְהוּהוּ מִצָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, גָּעַר חֵיט
קָנָה, גָּעַר בְּהַ קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, וְאֲתֵבֵר ח'
חֲמִץ, וְאֲתֵעֵבֵד ה'. (ס"א וְאֲתֵעֵבֵר ח' חֲמִץ וְאֲתֵאֲבִיד).

וְזִמִּין קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא. לְתֵבֵרָא לִיהַ לְהַהוּא
קָנָה, כְּגוּוֹנָא דָא, יִתְבַר רִגְלִיהַ דְּק'
מְקָנָה, וְיִשְׁתָּאֵר הֵנָּה. (ישעיה מ) הֵנָּה יְיָ אֱלֹהִים
בְּחֻזֶק יְבוּא וְזִרְעוּ מִשְׁלָה לֹו הֵנָּה שְׁכָרוּ אֶתֹו
וּפְעֻלְתֹו לְפָנָיו. מֵאִי וּפְעֻלְתֹו. דָּא פְעַל דְּהֵיִא
ק' (ס"א פְעֻלָּה דְּהֵיִא חֲמִץ) דִּיתְבַר לָהּ, וְאִיהִי פְעֻלָּה
לְפָנָיו, אִיהוּ יַעֲבֵר רִגְלִיהַ, וִיְהֵא הֵנָּה (ישעיה מא)
רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הֵנָּה הַנֶּם וְגו'.

רעיא מהימנא

רְבִי שְׁמַעוֹן פִּתַח וְאָמַר, גָּעַר חֵיט קָנָה עֲדַת אַבִּירִים
בְּעִגְלֵי עַמִּים. גָּעַר חֵיט קָנָה, דָּא קָנָה דְּאֲתֵאֲחֵד בֵּיהַ
עֲשׂוֹ, דְּאִיהִי קְרַתָּא דְּרוּמֵי רַבְתָּא, דְּנִעֵץ גְּבַרְיָאֵל קָנָה כְּנִימָא
רַבָּא, וּכְנֹו עֲלֵיהַ כְּרֶף גְּדוֹל דְּרוּמֵי. קָנָה דְּחֲמִץ. וְכַד יִיתִי
פּוֹרְקָנָא לְיִשְׂרָאֵל, יִתְבַר לִיהַ. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב גָּעַר חֵיט
קָנָה עֲדַת. וּמִתְעַבֵּר מִיַּד חֲמִץ מְעֻלְמָא. מִחֲמַצַּת דִּילִיְהַ
רוּמֵי. וְיִתְגַּלְיָא מִצָּה בְּעֻלְמָא, דְּאִיהִי בִי מִקְדָּשָׁא דְּבֵיט
רֵאשׁוֹן וּבֵיט שְׁנִי.

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא (ס"א רעיא מהימנא), דְּאִינוּן לְקַבֵּל בַּת
עֵין יְמִין, וּבַת עֵין שְׁמָאֵל. וְאִינוּן לְקַבֵּל (לְחַם מִשְׁנָה)
רוּמֵי רַבְתִּי, רוּמֵי זְעִירָא. לְקַבֵּל תְּרִין עֲנָנִין, דְּמְכַפְּסִין עַל
בַּת עֵינָא יְמִינָא וּשְׁמָאֵלָא. וְאִינוּן לְקַבֵּל שְׁאוּר וְחֲמִץ. וְעַד
דְּאֵלִין יִתְבַּעְרוּן מְעֻלְמָא בַּל יִרְאֶה וּבַל יִמְצָא חַד מִנֵּיהוּ,
בֵּיט רֵאשׁוֹן וְשְׁנִי לָא יִתְגַּלְיִין בְּעֻלְמָא.

וְאַסְוּוֹתָא דְּעֲנָנָא עֵינָא, דְּאֲחֻשִׁיף לְבַת עֵינָא יְמִין וּשְׁמָאֵל,
מַה יְהֵא אַסְוּוֹתָא דְּלֵהוּן. מְרַה דְּעֻגְלָא. וְהֵינִיּוּ

קִטְן כְּמוֹ שְׁעָרָה שְׁבַר ח' וְעֵבֵר
מֵאִיתְנָה, וְהֵיזָה מִצָּה. וְעַל זֶה
כְּתוּב גָּעַר חֵיט קָנָה. גָּעַר בְּהַ
הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, וְנִשְׁבַר ח' שֶׁל
חֲמִץ וְנִעְשָׂה ה'. (ועובר ח' של חֲמִץ
ונעשה).

וְעֵתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא לְשַׁבֵּר
לֹו לְאוֹתוֹ קָנָה כְּמוֹ זֶה, יִשְׁבַר רִגְלֵ
ק' מְקָנָה, וְיִשְׁאֵר הֵנָּה. (ישעיה מ)
הֵנָּה ה' אֱלֹהִים בְּחֻזֶק יְבוּא וְזִרְעוּ
מִשְׁלָה לֹו הֵנָּה שְׁכָרוּ אֶתֹו וּפְעֻלְתֹו
לְפָנָיו. מַהוּ וּפְעֻלְתֹו? זֶה פְעַל שֶׁל
אוֹתָהּ ק' (פְעֻלָּה שֶׁל אוֹתוֹ חֲמִץ) שִׁישְׁבֵר
אוֹתָהּ, וְהִיא פְעֻלָּה שֶׁלְּפָנָיו, וְהוּא
יַעֲבִיר רִגְלוֹ וְיִהְיֶה הֵנָּה, שְׁנֵאֲמַר
(שם מא) רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הֵנָּה הַנֶּם
וְגו'.

רעיא מהימנא

רְבִי שְׁמַעוֹן פִּתַח וְאָמַר, גָּעַר חֵיט
קָנָה עֲדַת אַבִּירִים בְּעִגְלֵי עַמִּים.
גָּעַר חֵיט קָנָה - זֶה קָנָה שְׁאֲחוּז
בוּ עֲשׂוֹ, שְׁהִיא עִיר רוּמֵי הַגְּדוֹלָה,
שְׁנִעֵץ גְּבַרְיָאֵל קָנָה בֵּינָם הַגְּדוֹל,
וּכְנֹו עֲלֵיהַ כְּרֶף גְּדוֹל שֶׁל רוּמֵי.
קָנָה שֶׁל חֲמִץ. וְכֹאשֵׁר תְּבֵא
גְּאֻלְתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, יִשְׁבְּרוּ אוֹתוֹ.
זֶהוּ שְׁפָתוּב גָּעַר חֵיט קָנָה עֲדַת.
וּמִיַּד עוֹבֵר חֲמִץ מִהָעוֹלָם.
הַמְחַמְצַת שֶׁלוֹ הִיא רוּמֵי.
וְתִתְגַּלְיָה מִצָּה בְּעוֹלָם, שְׁהוּא בֵּיט
הַמְקַדֵּשׁ שֶׁל בֵּיט רֵאשׁוֹן וּבֵיט
שְׁנִי.

אָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְדוּשָׁה (הַרוּעָה
הַבְּאֻמִּי), שְׁהֵם כְּנִגְדַּת בַּת עֵין יְמִין,
וּבַת עֵין שְׁמָאֵל. וְהֵם כְּנִגְדַּת (לְחַם
מִשְׁנָה) רוּמֵי הַגְּדוֹלָה וְרוּמֵי
הַקְטָנָה, וּכְנִגְדַּת שְׁנֵי עֲנָנִים
שְׁמֻכְסִים עַל בַּת עֵין יְמִין וּשְׁמָאֵל.
וְהֵם כְּנִגְדַּת שְׁאוּר וְחֲמִץ. וְעַד שְׁאֵלוֹ
יִתְבַּעְרוּ מִהָעוֹלָם, בַּל יִרְאֶה וּבַל
יִמְצָא אֶחָד מֵהֶם, בֵּיט רֵאשׁוֹן וּבֵיט שְׁנִי לָא יִתְגַּלוּ בְּעוֹלָם.
וְהַרְפוּאָה שֶׁל עֲנֵי הָעֵין שְׁהַחֲשִׁיכוּ לְבַת עֵין יְמִין וּשְׁמָאֵל, מַה תְּהִיָּה רְפוּאָתָם? הַמְרִירוֹת שֶׁל

העגל. וזהו שכתוב (ישעיה כז) שם ירעה עגל ושם ירפץ. שם ירעה עגל - זה משיח בן יוסף שנאמר בו (דברים לג) בכור שורו הדר לו. ושם ירפץ - זה משיח בן דוד. אחד להעביר את רומי הגדולה, ואחד להעביר את רומי הקטנה. ומיכאל וגבריאל פנגדם הם.

ומשום זה ח', שהוא חוט קטן, תשבר אותה, ותפנס אות ה' במקומה. שבתחלה נאמר קנה וסוף קמלו. קנה - שלטון של רומי. וסוף - לכל המלכויות, שעתידי הקדוש ברוך הוא לשבר אותו. גער חית קנה - גער חיה רעה, שהיא אות ח' מחמץ, ושבר רגליה מן המחמצת, שנאמר בה (משלי ה) רגליה ירדות מות. ועוד גער חית קנה - שבר רגל הקו"ף מקנה, וישאר הנה. מיד - (ישעיה מ) הנה ה' אלהים ברוך יבא, (שם מא) ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן. הנה - ס', אחר אלף ומאתים.

ואמר המנורה הקדושה, נאמר (בראשית מז) כל הנפש לבית יעקב ששים ושש. להתעוררות של משיח ראשון. ושש, להתעוררות משיח שני. נשאר ושש שנים לשבעים ושנים, לקים בהם (ויקרא כה) שש שנים תזרע שדה ושש שנים תזמר פרמך ואספת את תבואתה, שנאמר (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה.

אם כן, מה פתוב למעלה (שם לא) רנו ליעקב שמחה? אלא ארבע גאלות עתידות להיות פנגד ארבע פוסות של פסח. משום שישאל מפזרים בארבע פנות העולם, ואלו שיהיו רחוקים - לששים. והשלישיים - לששים ושש. והרביעיים - לשבעים ושנים.

ונאדות אלו יהיו בארבע חיות, בשם יהו"ה שרוכב עליהם. זהו שכתוב (חבקוק א) פי תרכב על סוסיה מרפכתיה ישועה. שכנגדם יעורר למטה ארבעה דגלים ושנים עשר שבטים, בסוד של

(ישעיה כז) שם ירעה עגל ושם ירפץ. שם ירעה עגל, דא משיח בן יוסף, דאתמר ביה (דברים לג) בכור שורו הדר לו. ושם ירפץ, דא משיח בן דוד. חד אעבר רומי רפתי. וחד אעבר רומי זעירתא. דמיכאל וגבריאל ל לקבליהו אינון.

ובגין דא ח', דאיהו חוטא זעירא, תבר לה, וייעול ה' באתרהא. דבקדמיתא קנה וסוף קמלו. קנה שלטנותא דרומי, וסוף לכל מלכין, דעתיד קדשא ברין הוא לתברא ליה. גער חית קנה, גער חיה בישא, ח' מן חמץ, ואתבר רגליה מן מחמצת, דאתמר בה (משלי ה) רגליה ירדות מות. ועוד גער חית קנה, יתבר רגל קוף מן קנה, וישתאר הנה. מיד הנה יי אלהים ברוך יבא, (ישעיה מא) ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן. הנה: ס' בתר אלף ומאתן.

ואמר (שמות מט) בוצינא קדישא, (בראשית מ"ו) כל הנפש לבית יעקב, ששים ושש. ששים, להתעוררות דמשיח ראשון. ושש, להתעוררות דמשיח שני. אשתארו ו' שנים לע"ב, לקיים בהו, (ויקרא כה) שש שנים תזרע שדה ושש שנים תזמר פרמך ואספת את תבואתה, דאתמר (ירמיה ב) קדש ישראל ליי ראשית תבואתה.

אם כן, מה כתיב לעיל (ירמיה לא) רנו ליעקב שמחה. אלא ארבע גאלות עתידין למהו, לקבל ארבע פוסות דפסח. בגין דישראל מפוזרין בארבע פנות עלמא, ואינון דיהון רחוקין מאומין, אקדימו לרנו. ותנינין, לשתין. ותליתאין, לשתין ושית. ורביעאין לע"ב.

ופורקנין אלין, יהון בארבע חיון, בשם יהוה דרכיב עליהו. הדא הוא דכתיב, (חבקוק א) פי תרכב על סוסיה מרפכתיה ישועה. דלקבליהו, יתער לתתא

שישראל מפזרים בארבע פנות העולם, ואלו שיהיו רחוקים - לששים. והשלישיים - לששים ושש. והרביעיים - לשבעים ושנים.

ונאדות אלו יהיו בארבע חיות, בשם יהו"ה שרוכב עליהם. זהו שכתוב (חבקוק א) פי תרכב על סוסיה מרפכתיה ישועה. שכנגדם יעורר למטה ארבעה דגלים ושנים עשר שבטים, בסוד של

יְהוָה מִלֶּךָ, יְהוָה מִלֶּךָ, יְהוָה מִלֶּךָ, (שמות טו)
 יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד. שְׁתִּים
 עֲשָׂה אוֹתוֹת הֵן, כְּנֶגֶד שְׁנַיִם
 עֲשׂוֹר שְׁבָטִים, וּשְׁנַיִם עֲשׂוֹר פְּנִים
 שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר
 עֲלֵיהֶם, הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְּבָה.
 וְהֵם עֲשָׂה שְׁבָטִים, אֶלֶף שְׁנַיִם.
 שְׁנַיִ שְׁבָטִים - מֵאֲתִים שְׁנָה.
 וּמִי"ב אוֹתוֹת תְּלוּיִים ע"ב
 שְׁמוֹת, שֶׁהֵם ע"ב שְׁנַיִם אַחַר
 הָאֶלֶף וּמֵאֲתִים.

וְהֵם כ"ד, לְכָל חֵיהָ מִשְׁלֹשׁ חַיּוֹת.
 כ"ד הַסּוּד שְׁלוֹ, (ישעיהו) וְקָרָא זֶה
 אֶל זֶה וְאָמַר. וְהֵם שְׁלֹשׁ כְּתוּבֹת
 מִכ"ד צוּרוֹת. כְּתוּבֹת אוֹמְרוֹת
 קְדוֹשׁ, וְכַתּוּבָה אוֹמְרוֹת קְדוֹשׁ,
 וְכַתּוּבָה שְׁלִישִׁית אוֹמְרוֹת קְדוֹשׁ. מִיֵּד
 מִתְּעוֹרֵר הַשְּׂמַאל בְּמִי"ב אוֹתוֹת,
 וְעוֹשֶׂה דִין בְּעַמְּלָק.

(דברים כב) כִּי יִקְרָא קִנְיָן צְפוּרָה לְפָנֶיךָ
 בְּדֶרֶךְ - בְּעֵלֵי מִקְרָא. בְּכָל עֵץ -
 בְּעֵלֵי מִשְׁנָה, שֶׁהֵם כְּאֶפְרוֹחִים
 הַמְּקַנְנִים בְּעֵנְפֵי הָאֵילָן. יֵשׁ
 שְׂאוּמְרִים, בְּכָל עֵץ - אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (ישעיה סה) כִּי כִימִי
 הָעֵץ יָמִי עֲמִי. אוֹ עַל הָאֵרֶץ - אֵלוֹ
 בְּעֵלֵי תוֹרָה (משנה), שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם,
 עַל הָאֵרֶץ תִּישָׁן וְחַיִּי צֶעֶר תַּחֲתֶיהָ
 וּבַתּוֹרָה אֶתָּה עֹמֵל. אֶפְרוֹחִים -
 אֵלוֹ פְּרָחֵי כְהֵנָּה. אוֹ בִיצִים - אֵלוֹ
 שְׁזֵן אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִקְרָנֵי רִאמִים וְעַד בִּיצֵי כְנִים.
 וְהָאֵם רְבִצָּת עַל הָאֶפְרוֹחִים - בְּזִמְן
 שֶׁהִיוּ מִקְרִיבִים קְרִבְנוֹת. מֵהַ
 כְּתוּבָה? לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים.
 חֲרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבִטְלוּ
 הַקְּרִבְנוֹת, מֵהַ כְּתוּבָה? שְׁלַח
 תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם. וְגָלוּ הַבְּנִים.
 וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ,
 מִצַּד זֶה שֶׁל הָאוֹת ו', שֶׁהוּא עוֹלָם

אַרְבַּע דְּגָלִין, וּתְרִיסָר שְׁבָטִין. בְּרִזָּא דִּיהוָה מִלֶּךָ, יְהוָה
 מִלֶּךָ, (שמות טו) יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד. תְּרִיסָר אֲתוּוֹן אֵינוֹן,
 לְקַבֵּל תְּרִיסָר שְׁבָטִין, וְיִי"ב אֲנָפִין דְּתַלְתָּ אֲבָהֵן, דְּאֲתַמַּר
 עֲלֵיהֶוּ הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְּבָה. וְאֵינוֹן עֲשׂוֹר שְׁבָטִין, אֶלֶף
 שְׁנַיִן. תְּרִין שְׁבָטִין, מֵאֲתָן שְׁנַיִן. וּמִי"ב אֲתוּוֹן, תְּלִיין ע"ב
 שְׁמָהֵן, דְּאֵינוֹן ע"ב שְׁנַיִן, בְּתַר אֶלֶף וּמֵאֲתָן.

וְאֵינוֹן כ"ד, לְכָל חֵיהָ מִתְּלַת חִיּוֹן. כ"ד רִזָּא דִּילֵיהָ,
 (ישעיהו) וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר. וְאֵינוֹן תְּלַת כְּתוּבֹת,
 מִן כ"ד צוּרוֹת. כְּתוּבֹת אוֹמְרוֹת קְדוֹשׁ, וְכַתּוּבָה תְּנַיִנָּא
 אוֹמְרוֹת קְדוֹשׁ, וְכַתּוּבָה תְּלִיתָאָה אוֹמְרוֹת קְדוֹשׁ. מִיֵּד אֲתַעַר
 שְׂמַאֲלָא בְּמִי"ב אֲתוּוֹן, דְּעַבְדֵּי דִּינָא בְּעַמְּלָק.

כִּי יִקְרָא קִנְיָן צְפוּרָה לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ, (דברים כב) מֵאֲרֵי מִקְרָא.
 בְּכָל עֵץ, מֵאֲרֵי מִשְׁנָה. דְּאֵינוֹן כְּאֶפְרוֹחִים, דְּמִקְנָנִין
 בְּעֵנְפֵי אֵילָנָא. אֵית דְּאֲמָרִי, בְּכָל עֵץ, אֵלִין יִשְׂרָאֵל. (ד)
 וְנ"ב ע"ב) דְּאֲתַמַּר בְּהוּ, (ישעיה סה) כִּי כִימִי הָעֵץ יָמִי עֲמִי.
 אוֹ עַל הָאֵרֶץ, אֵלִין מֵאֲרֵי תוֹרָה (ד"א מִשְׁנָה), דְּאֲתַמַּר בְּהוּ,
 עַל הָאֵרֶץ תִּישָׁן וְחַיִּי צֶעֶר תַּחֲתֶיהָ וּבַתּוֹרָה אֶתָּה עֹמֵל.
 אֶפְרוֹחִים: אֵלִין פְּרָחֵי כְהֵנָּה. אוֹ בִיצִים: אֵלִין דְּזֵן לִוּן
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִקְרָנֵי רִאמִים וְעַד בִּיצֵי כְנִים. וְהָאֵם
 רְבִצָּת עַל הָאֶפְרוֹחִים, בְּזִמְנָא דְּהוּוּ קְרִבִין קְרִבְנִין. מֵהַ
 כְּתִיב לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים.

חֲרֵב כִּי מִקְדָּשָׁא, וּבִטְלוּ קְרִבְנִין, מֵהַ כְּתִיב, שְׁלַח תְּשַׁלַּח
 אֶת הָאֵם. וְגָלוּ הַבְּנִים, וְהִינֵנוּ וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ,
 מִסְטָרָא דָּא דָּאָת ו', דְּאִיהוּ עוֹלָם אַרוּךְ דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (דברים
 כב) לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהֵאֲרַכְתָּ יָמִים, לְעוֹלָם שְׁפִלוּ אַרוּךְ.

וּבַאֲתַר דְּקְרִבְנִין, תִּקְנִינוּ צְלוּתִין, וּמִצְפָּצְפִין בְּקָלִין
 דְּשִׁירִין. בְּקוּל דְּקְרִיאַת שְׁמַע, לְגַבֵּי עֲמוּדָא
 דְּאֲמַצְעִיתָא דְּאִיהוּ לְעִילָא. דְּהָא אִמָּא וּבְרַתָּא בְּגִלוּתָא,
 וּמִיֵּד דְּנַחֲתִית, קְשָׁרִין לָהּ בְּכַרְתָּא, דְּאִיהִי יָד בְּהָהּ, לְמַהוּי

אַרְךָ שְׁנֵאֲמַר בוּ (דברים כב) לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהֵאֲרַכְתָּ יָמִים, לְעוֹלָם שְׁפִלוּ אַרְךָ.
 בְּמִקּוֹם הַקְּרִבְנוֹת תִּקְנִינוּ תְּפִלוֹת, וּמִצְפָּצְפִים בְּקוּלוֹת שֶׁל שִׁירִים, בְּקוּל שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, לְקִרְאָת
 הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי שֶׁהוּא לְמַעְלָה. שֶׁהִרִי אִמָּא וְכַתּוּבָה בְּגִלוּת, וּמִיֵּד שִׁיּוּר, קוֹשְׁרִים אוֹתוֹ בְּכַתּוּבָה, שֶׁהִיא

קשירו ו' עם ה', בשית ספיראן. מיד מלחשין לגבי חכמה, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

אח"ד פבו"ד, גימטריא מ"ה מן חכמה. דנחית ליה לגבי אמה, ומיד דנחית, קשרין ליה עמא בקשורא דתפלין דרישא. ובגין דא בארבע פרשין דתפלין, קדש לי, חכמה. והיה כי יביאך, בינה. שמע ישראל, תפארת, כליל ו' ספירן, בשית תיבין. והיה אם שמע, מלכות, יד פהה. צלותא כתר כ' על רישיה, אין קדוש פיהוה, דסנדלפון קושר כל צלותין, ועביד לון כתר.

בההוא זמנא צריך לסדרא מנורא (ס"א פתורא) לסעודתא דמלפא, ומשכנא ומנרתא וארונא ומדבחא, וכל מיני שמושא דביתא דמלפא. ולאו כתר פתורא אזלינן דלאו עובדא דקודשא בריך הוא, דלא אזלינן אלא כתר פתורא דאיהו עובדי ידוי דקודשא בריך הוא, דאיהו שכינתיה. משכן דיליה, פתורא דיליה, מנרתא דיליה, ארונא דיליה, מדבחא דיליה, איהו כלילא מפל מאני שמושא למלפא עלאה.

אינהו אינון דמתקני חמרא ונחמא דמלפא עלאה, דאתמר בהו את קרבני לחמי לאשי, דלית לקרבא ליה לגביה אלא אלין דאתקריאו אשי יי. ובגין דא את קרבני לחמי לאשי. דעליה אתמר, (משלי ט) לכו לחמו בלחמי. ואתקרי לחם הפנים, דאינון י"ב אנפין, (במדבר 1) יברכה יהוה, יאר יהוה, ישא יהוה, תריסר אנפין דתלת חיון.

מאי לחם דאלין פנים. דא נחמא דאדם, דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואית ליה נחמא בארבע אנפין, דאינון ארבע אתוון יהוה. האי נחמא דפתורא דמלפא, איהו סלת נקיה.

כבשן דיליה, דאופה ביה נחמא, שכינתא. תמן אתבשל

יד פהה, להיות קשורה ו' עם ה' בשש ספירות. מיד לוחשים לעצמת החכמה: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

אחד וכבוד גימטריא מ"ה מחכמה. שמוריד אותו אצל אמא, ומיד שיוור, קושרים אותו עמה בקשר של תפלין של ראש. ומשום זה בארבע פרשיות של התפלין, שהם: קדש לי - חכמה. והיה כי יביאך - בינה. שמע ישראל - תפארת שכוללת שש ספירות בשש תבות. והיה אם שמע - מלכות, יד פהה. תפלה כתר, כ' על ראשו, אין קדוש פיהוה, שסנדלפון קושר כל התפלות ועושה מהן כתר.

באורו זמן צריך לסדר מנורה (שלח) לסעודה של המלך, ומשכן ומנורה וארון ומזבח, וכל מיני שמוש של בית המלך. ולא אחר שלחן אנו הולכים שאינו עבודת הקדוש ברוך הוא, שאין אנו הולכים אלא אחר שלחן שהוא מעשה ידיו של הקדוש ברוך הוא, שהוא השכינה, משכן שלו, שלחן שלו, מנורה שלו, ארון שלו, מזבח שלו. היא כלולה מפל כלי שמוש למלך העליון.

הם אלו שמתקנים יין ולחם של המלך העליון, שנאמר בהם את קרבני לחמי לאשי, שאין להקריב לו אצלו אלא אלו שנקראים אשי ה'. ומשום זה נאמר את קרבני לחמי לאשי. שעליו נאמר (משלי ט) לכו לחמו בלחמי. ונקרא לחם הפנים, שהם י"ב פנים, שנאמר (במדבר 1) יברכה יהוה, יאר יהוה, ישא יהוה. שנים עשר פנים של שלש חיות.

מהו הלחם של אלו הפנים? זה לחם של אדם, שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ויש לו לחם בארבעה פנים, שהם ארבע אותיות יהו"ה. זה הלחם של שלחן המלך, הוא סלת נקיה. הכבשן שלו שאופה בו לחם היא השכינה, ששם מתבשל ונשלם. ומשום זה אין בוצעים אלא

ממקום שנגמר בשולו. כדגמת שלמות הפרי, שהוא גמר בשולו. וזהו שם אדני, גמר ושלמות שם יהיה, שהוא לחם הפנים. אדני הוא הפכשן שלו. שהיא כבושה תחת בעלה. ובגללה נאמר, (שמות ט) והר סיני עשן פלו מפני אשר ירד עליו ה' באש ויעל עשנו כעשן הפכשן. ולא כמו כבשן של אש הדיוט, אלא כמו כבשן שבו כובש רחמיו על עמו כאשר מתפללים ומבקשים בקשות, כן יכבשו רחמיה את פעסך. וכו', דברים הפכושים של הקדוש ברוך הוא, למה לך לחקר?

ובבבבב התורה יש סלת שנתן לו המלך לאותם שנאמר עליהם, כל ישראל בני מלכים. מאכל הצדיקים. ויש לחם של התורה שהוא פסלת לאותם עבדים ושפחות של בית המלך. ומשום זה במלכה נאמר, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וזק לנצרתיה, שהם בעלי משנה. ומשום זה נאמר במאכל של המלך, ופשירית האיפה סלת, ודאי. וזו יו"ד מאדני, שהיא עשירית. וזה סלת של היכל המלך, ומשתבחת (של מאכל המלך נמצאת).

קום המנונה הקדושה, אמה ורבי אלעזר בנה, ורבי אבא, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי חייא, ורבי יודאי, לתמן מתנה למלך, ולהקריב כל איברים, שהם ישראל, קרנות להקדוש ברוך הוא, זה שנקרא נשמה של האיברים, שכינה הקדושה, אש של גבוה. שאחוז בעצים שנקראים עצי העולה, שהם עץ הדעת טוב ורע. עצי הקדש נקראים אלו בעלי תורה, שמתאחדת בהם התורה, שנאמר בה (ירמיה כג) הלא כה דברי פאש נאם ה'.

ונאמר בה עלה לה', קרבן לה', אשה לה'. ונאמר את קרבני לחמי לאשי. והרי פתוב שאין

ואשתלים. ובגין דא, אין בוצעין אלא מאתר דגמר בשולא. כגוונא דשלימו דפרי, איהו גמר בשולו. והאי איהו אדני, גמר ושלימו דיהוה, דאיהו לחם הפנים. אדני, כבשן דיליה. דאיהי כבושה תחות בעלה. ובגינה אתמר, (שמות ט) והר סיני עשן פלו מפני אשר ירד עליו יי באש ויעל עשנו כעשן הפכשן. ולא ככבשן דאש דהדיוט, אלא ככבשן, דביה כבש רחמיו לעמיה, כד מצלין ובעון בעותין, כן יכבשו רחמיה את פעסך. וביה כבשי דרחמנא למה לך.

ובנהמא דאורייתא, אית סלת דיהב ליה מלפא, לאינון דאתמר עליהו, כל ישראל בני מלכים. מיכלא דצדיקאי. ואית נהמא דאורייתא, דאיהו פסולת, לאינון עבדין ושפחות, דבי מלפא. ובגין דא במטרוניתא אתמר (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וזק לנצרתיה, דאינון מארי מתניתין. ובגין דא אתמר במיכלא דמלפא, ופשירית האיפה סלת ודאי, ודא יו"ד מן אדני, איהי עשירית. ודא סלת דהיכלא דמלפא אשבת (ר"א דמיכלא דמלפא אשתבחת).

קום בוצינא קדישא, אנת ורבי אלעזר ברך, ורבי אבא, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי חייא, ורבי יודאי, לתקנא דורונא למלפא, ולקרבא כל אברין, דאינון ישראל, קרבנין לקודשא בריהו הוא ההוא דאתקרי נשמה, לגבי אברים שכינתא קדישתא, אש של גבוה. דאחיד בעצים, דאתקריאו עצי העולה, דאינון עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע. עצי הקדש אתקריאו, אינון מארי תורה, דאתאחדת בהון אורייתא, דאתמר בה (ירמיה כג) הלא כה דברי פאש נאם ה'.

ואתמר בה, עולה ליני, קרבן ליני, אשה ליני, ואתמר את קרבני לחמי לאשי. והא כתיב דלית לקרבא

החיים ועץ הדעת טוב ורע. עצי הקדש נקראים אלו בעלי תורה, שנאמר בה (ירמיה כג) הלא כה דברי פאש נאם ה'.

ונאמר בה עלה לה', קרבן לה', אשה לה'. ונאמר את קרבני לחמי לאשי. והרי פתוב שאין

קָרְבַּן אֶלֹא לִי, מֵאִי נִיהוּ, אֶת קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשִּׁי. אֶלֹא אֲרַחֵא, דְּמֵאֵן דְּקָרִיב דִּירוּנָא, לְמַקְרַב לִיה לְמַלְפָּא, וּלְבַתֵּר אִיהוּ פְּלִיג לִיה, לְמֵאֵן דְּבַעֲי. אוּף הֵכִי יִשְׂרָאֵל, מְקָרִיבִין אוּרִייתָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (דף רנ"ג ע"א) דְּאִיהוּ לַחֲמוּ, וְאִיהוּ יִינוּ, וְאִיהוּ בְּשׂוּר דִּילִיָּה, וְאִתְּמַר בָּהּ, (בראשית ב) עֲצִים מְעַצְמֵי וּבְשׂוּר מִבְּשָׂרֵי. בְּשׂוּר קָדֵשׁ, דְּאוּקְמוּהָ עֲלָהּ מֵאִרֵי מִתִּבְתָּאן, בְּבְשׂוּר הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם עֲסֻקִין.

קָרְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵאִי עֵבִיד מַהֵהוּא דִּירוּנָא. לְמַלְפָּא דְּאֶכִיל עַל פְּתוּרָא. דְּקָרְבִין עַל פְּתוּרִיה מְכַל מִין וּמִין, סֵלֶת, וּבִינּוּנֵי, וּפְסוּלֶת. וְאִיהוּ פְּלִיג מִפְּתוּרִיה, לְכָל מֵאִרֵי סְעוּדָתָא, לְכָל חַד כְּדָקָא יָאוּת, עַל יְדֵי מְמַנְן דִּילִיָּה. וּמַהֵהוּא נְהָמָא, דְּאִיהוּ סֵלֶת, דְּמַלְפָּא אֶכִיל, אִיהוּ מְנִי לְמִיָּהב לְאִינוּן דְּרַחֲמִין גְּבִיָּה. הֵדָא הוּא דְּכִתִּיב, אֶת קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשִּׁי רִיחַ נִיחָחִי. דְּהִינּוּ (דברים יח) אִשִּׁי יִי וְנַחֲלָתוֹ יֹאכְלוּן (וְדָא הוּא תַּהוּא דְּאִתְּמַר בֵּיה (משלי ט) לָבוּ לַחֲמוּ בְּלַחֲמֵי וּשְׂתוּ בֵּין מִסְכְּתֵי.) הֵאִי אִיהוּ מְסֻטְרָא דְּאִלְנָא דְּחִיָּי. אֶבֶל מְסֻטְרָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, מְנִי לְמִיָּהב בִּינּוּנֵי, לְמַלְאָכִים. וּפְסוּלֶת לְשִׁדִּין וּמְזִיקִין, דְּאִינוּן מְשֻׁמְשִׁין לְסוּסוֹן וּלְפֻרְשֵׁיין דְּמַלְפָּא.

וְאוּף הֵכִי דְּפֻרְשִׁין דְּמַלְפָּא, הוּוּ מֵאִרֵי מִשְׁנָה, דְּאִינוּן כְּמַלְאָכִים. מְשֻׁמְשִׁין לוֹן שְׂדִים יְהוּדָאִי, דְּאִינוּן רְשִׁימִין בְּאוּת שְׂדֵי, (ס"א בְּאוּת י) וְאִית שְׂדִין וּמְזִיקִין מְסֻטְרָא דְּמִסְאָבוּ, דְּאִתְּקִרְאוּ שְׂדִים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת. (קהלת ז) וְזֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

וּבְגִין דָּא אֲמַרוּ מֵאִרֵי מִתְנִיתִין, דְּאִינוּן ג' מִינִין מִינִיָּהוּ, חַד מִין דְּלֵהוֹן כְּמַלְאָכֵי הַשְּׂרָת. וּמִין תְּנַיִנָא, כְּבְנֵי אָדָם. וּמִין תְּלִיתָאִי, כְּבַעֲרִין. וְאִית בְּהוֹן חִפְיִמִין בְּאוּרִייתָא דְּכִתְבָּה וְדַבְעַל פָּה. אִתְּקִרִי יוֹסֵף שִׂידָא, עַל שֵׁם דְּאוּלִיד לִיה שְׂד. וְלֹא לְמַגְנָא אֲמַרוּ מֵאִרֵי מִתְנִיתִין, אִם הֵרַב

לְהַקְרִיב קָרְבַּן אֶלֹא לְשֵׁם ה', מַהוּ אֶת קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשִּׁי? אֶלֹא הַדְּרָךְ, שְׂמֵי שְׂמַקְרִיב דִּירוּן לְהַקְרִיב אוּתוֹ לְמַלְךְ וְאַחַר כֵּף הוּא מַחֲלֵק אוּתוֹ לְמֵי שְׂרוּצָה, אִף כֵּף יִשְׂרָאֵל מְקָרִיבִים תּוֹרָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא לַחֲמוּ, וְהוּא יִינוּ, וְהוּא בְּשׂוּר, וְנִתְּמַר בָּהּ (בראשית ב) עֲצִים מְעַצְמֵי וּבְשׂוּר מִבְּשָׂרֵי. בְּשׂוּר קָדֵשׁ, שְׂפָרְשׁוּ עֲלֵיהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּבְשׂוּר הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם אֲנוּ עֲסוּקִים.

מַה עוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוּתוֹ דִּירוּן? מְשַׁל לְמַלְךְ שְׂאֶכֶל עַל שְׁלַחֲוֹן, וּמְקָרִיבִים עַל שְׁלַחֲוֹנוּ מְכַל מִין וּמִין - סֵלֶת, וּבִינּוּנֵי, וּפְסוּלֶת. וְהוּא מַחֲלֵק מְשֻׁלְחָנוּ לְכָל בְּעֵלֵי הַסְּעוּדָה, לְכָל אֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאוּי, עַל יְדֵי הַמְּמַנִּים שְׁלוּ. וּמֵאוּתוֹ לַחֵם שֶׁהוּא סֵלֶת, שֶׁהַמְּלָךְ אוֹכֵל, הוּא מְצוּה לְתַת לְאֵלוֹ שְׂאֵהוּבִים אֶצְלוּ. זְהוּ שְׂכַתוּב אֶת קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשִּׁי רִיחַ נִיחָחִי. כְּלוּמַר, (דברים יח) אִשִּׁי ה' וְנַחֲלָתוֹ יֹאכְלוּן (וְדָדוּ אוּתוֹ שְׂנֵאֲמַר בּו (משלי ט) לָבוּ לַחֲמוּ בְּלַחֲמֵי וּשְׂתוּ בֵּין מִסְכְּתֵי) - זְהוּ מְצַד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים. אֶבֶל מְצַד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, מְצוּה לְתַת בִּינּוּנֵי לְמַלְאָכִים, וּפְסוּלֶת לְשִׁדִּים וּמְזִיקִים, שֶׁהֵם מְשֻׁמְשִׁים לְסוּסִים וּלְפֻרְשִׁים שֶׁל הַמְּלָךְ.

וְאַף כֵּף שְׂפָרְשֵׁי הַמְּלָךְ הִיוּ בְּעֵלֵי מִשְׁנָה, שֶׁהֵם כְּמַלְאָכִים - מְשֻׁמְשִׁים לָהֶם שְׂדִים יְהוּדִיִּים, שֶׁהֵם רְשׁוּמִים בְּאוּת שְׂדֵי (בְּאוּת י). וְיֵשׁ שְׂדִים וּמְזִיקִים מְצַד הַטְּמֵאָה, שְׂנֵקֵרְאִים שְׂדִים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת. (קהלת ז) וְזֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

וּבְשׁוּם זֶה אֲמַרוּ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁהֵם ג' מִינִים מֵהֶם: אֶחָד מִין כְּמַלְאָכֵי הַשְּׂרָת, וּמִין שְׂנֵי כְּבְנֵי אָדָם, וּמִין שְׁלִישֵׁי כְּבִהְמוֹת. וְיֵשׁ בָּהֶם חֲכָמִים בְּתוֹרָה שְׂבַכְתָּב וְשְׂבַעֲעַל פָּה. וְנִקְרָא יוֹסֵף הַשֵּׁד, עַל שֵׁם שֶׁהוּלִיד אוּתוֹ שְׂד. וְלֹא לְחַנְסֵי אֲמַרוּ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, אִם הֵרַב דוּמָה לְמַלְאָךְ ה'

צבאות, תורה יבקשו מפיהו. ואשמדאי המלך, הוא וכל משפחתו, כבר בארנו שהם שדים יהודיים, שנכנעים בתורה ובשמות התורה.

ובני אהרן, משום שערכו קרבנותיהם, בגלל זה נענשו. שכל הקרבנות, אף על גב שנקרבים בשביל המלך, הוא מחלק להם לכל אחד כמו שראוי, ונוטל לחלקו מה שראוי לו. (ע"כ רעיא מהימנא).

רעיא מהימנא.

זהר:

ובחבור הקדמון, נאמר (במדבר כח) וביום הפורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו'. אמר רבי אבא, יום הפורים, מיהו היום? זה נהר היצא מעדן, שהוא יום מאותם פורים עליונים. וזהו שהתורה תלויה בו, והוא מוציא כל סודות התורה. ומשום שהוא עץ החיים, צריכים להביא פרות האילן.

רעיא מהימנא

וביום הפורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו' (במדבר כח). רבי אבא אמר, יום הפורים הם פורים עליונים של התורה. זהו שכתוב (שמות כג) ראשית פבורי אדמתך תביא וגו'. אמר הרועה הנאמן, כמו הפירות לאמותיהם, אף כף נקראו הפרות פורים, של פרות האילנות. (הושע ט) כפבורה בתאנה, כף ישראל קדמונים ובכורים להקדוש ברוך הוא מכל אמות העולם. זהו שכתוב (ירמיה א) קדש ישראל ליהוה וגו'. ומשום זה נאמר בהם, (שמות כג) תביא בית ה' אלהיך. ומשום זה אמות עובדי כוכבים ומזלות שנאמר בהם (ישעיה ט) ויאכלו את ישראל בכל פה - יאשמו רעה תבא אליהם.

אף כף ו' שפוללה משש ספירות, והוא בן י"ה, שנקרא בכ"ר. וכל ענפים שיוצאים ממנו שבהם

הומה למלאך יי צבאות, תורה יבקשו מפיהו. ואשמדאי מלכא, הוא וכל משפחתיה, הא אוקימנא דאינון שדין יהודאין, דאתפייזין באורייתא, ובשמקין דאורייתא.

ובני אהרן, בגין דעריכו קרבנהון, בגין דא אתענשו, דכלהו קרבנין אף על גב דאתקריבו לגבי מלכא, איהו פליג לון לכל חד פדקא חזי. ונטל לחולקיה מה דאתחזי ליה. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר:

ובחבורא קדמאה (במדבר כ"ח) וביום הפורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו'. אמר רבי אבא, יום הפורים, מאן יום. דא נהר היוצא מעדן, דאיהו יומא מאינון בכורין עלאין. ודא איהו דאורייתא תליא ביה, ואיהו אפיק כל רזין דאורייתא. ובגין דאיהו אילנא דחיי, פרי אילנין אצטריכו לאייתאה.

רעיא מהימנא

וביום הפורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו'. (במדבר כח) רבי אבא אמר, יום הפורים אינון פורים עלאין דאורייתא. הדא הוא דכתיב, (שמות כג) ראשית פבורי אדמתך תביא וגו'. אמר רעיא מהימנא, כגוונא דבכורים לאמהון, אוף הכי אתקריאו פירות פורים, דפירות דאילנין, (הושע ט) כפבורה בתאנה, הכי ישראל קדמונים ובכורים לקודשא בריה הוא, מפל אומין דעלמא, הדא הוא דכתיב, (ירמיה ב) קדש ישראל ליהוה וגו'. ובגין דא אתמר בהון, (שמות כג) תביא בית יהוה אלהיך. ובגין דא אומין עובדי כוכבים ומזלות, דאתמר בהון (ישעיה ט) ויאכלו את ישראל בכל פה יאשמו רעה תבא אליהם.

אוף הכי ו' דכליל שית ספיראן, ואיהו בן י"ה, אתקרי בכ"ר. וכל ענפין דנפקין מגיה דבהון ראשין, כגוונא

תביא בית ה' אלהיך. ומשום זה אמות עובדי כוכבים ומזלות שנאמר בהם (ישעיה ט) ויאכלו את ישראל בכל פה - יאשמו רעה תבא אליהם.

רָאשִׁים, כְּמוֹ זֶה (צִיּוֹר לַמַּעֲלָה)
 נִקְרָאִים בְּכוּרִים. אוֹת ו' הִיא נֶהָר
 מְאֹלוּ בְּכוּרִים עֲלִיוֹנִים, וְאוֹתוֹ
 נֶהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, וְזֶהוּ שֶׁהַתּוֹרָה
 תְּלוּיָהּ בּוֹ. וְכֹאֲשֶׁר יוֹצֵא, יוֹצֵאִים
 כָּל סוּדוֹת הַתּוֹרָה, וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא
 עֵץ הַחַיִּים שֶׁל הַתּוֹרָה, זֶהוּ (אֶחָת
 הִיא) שְׁפָתוֹב (מִשְׁלֵי ג) עֵץ חַיִּים הִיא
 לַמַּחְזִיקִים בָּהּ. וְהַמְצָוֹת שֶׁלָּהּ
 דּוֹמוֹת לְפָרֵי שֶׁל הָאֵילָנוֹת,
 צְרִיכִים לְהִבְיָאֵן.

אָמַר הַרוּעֵה הַנְּאֻמָּן, וְאִם תֵּאמְרוּ
 מִדּוּעַ הַבְּכוּרִים שֶׁלָּהֶם נִקְרָאִים
 מִנְחָה חֲדָשָׁה, מִשְׁשֵׁה חֲדָשִׁים
 לְשֵׁשֶׁה חֲדָשִׁים, וּמֵאָדָם שֶׁנֶּאֱמַר
 בּוֹ (דְּבָרִים ב) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשֹּׁדֶה -
 לְתַשְׁעָה חֲדָשִׁים אוֹ לְשִׁבְעָה.
 וּבַהֲמוֹת אֶף כֶּף - שְׁבַעַת יָמִים
 יִהְיֶה (וַיִּקְרָא כב) תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם
 הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה יִרְצָה לְקַרְבֵּן
 אִשָּׁה לַה', לְהִקְרִיב קֶרְבֵּן לְפָנָי
 ה'. וְעוֹד, הַסְּפִירוֹת, בְּהֵן שֵׁם
 יִהְיֶה, וְכָל הַכְּפֻנִיִּים שָׁלוּ, מִדּוּעַ
 נִקְרָאוֹת בְּשֵׁם חַיִּוֹת?

אֲרָא מִנְחָה חֲדָשָׁה בְּדֶרֶךְ סוּד זוֹ
 הַשְּׁכִינָה. מִשְׁשֵׁה חֲדָשִׁים לְשֵׁשֶׁה
 חֲדָשִׁים אֵלוּ שֵׁשׁ סְפִירוֹת,
 שֶׁנִּקְרָאוֹת שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת
 לְבְרִיאַת הָעוֹלָם, שֶׁהֵן שֵׁשׁ אֱלֹף
 שְׁנַיִם שְׁקִים הָעוֹלָם, מִצַּד שֶׁל
 אִמָּא עֲלִיוֹנָה. וּמִצַּד שֶׁל אִמָּא
 תַּחְתּוֹנָה נִקְרָאִים חֲדָשִׁים. וּמִשּׁוּם
 שֶׁקְדָמוֹ לְעוֹלָם וּלְכָל הַבְּרִיּוֹת,
 נִקְרָאִים בְּכוּרִים.

וְהַשְּׁכִינָה, מִנְחָה חֲדָשָׁה, מִצַּד שֶׁל
 חַיָּה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (יחזקאל א) וְדָמוֹת
 פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם. וְהוּא תִשַׁע
 לְחֻשְׁבוֹן קֶטֶן שֶׁל חֲנוּף. הוּא אָדָם
 שֶׁנוֹלָד לְתַשְׁעָה חֲדָשִׁים שֶׁל
 הַמַּעֲבָרָת, שֶׁהִיא עֲשִׂירִית. וּבְזֶה
 טֵפֶה רֵאשׁוֹנָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִמֶּנָּה זֶרַע
 יוֹרֵה כַּחֲץ, שֶׁהִיא ו', וְהִיא י' שְׁעוֹלָה עַל ו' כְּפָרֵי שְׁעוֹלָה עַל עֲנַף הָאֵילָן.

וְאֵף עַל גֹּב שְׁכֵמָה עֲנָפִים יֵשׁ בְּאֵילָן וְכֵמָה תֵּאֲנִים עֲלֵיהֶם - אֵלוּ שֶׁהִקְדִּימוּ בְּרֵאשׁוֹנָה נִקְרָאִים

דָּא אֲתִקְרִיאוּ בְּכוּרִים. ו' אִיהוּ נֶהָר, מְאִינוֹן בְּכוּרִים
 עֲלֵאִין, וְהִהוּא נֶהָר נְפִיק מֵעֵדֶן. וְדָא אִיהוּ דְאוֹרִייתָא
 תְּלִיָא בֵּיה. וְכַד נְפִיק נְפִיק כָּל רִזִּין דְאוֹרִייתָא, וּבְגִין
 דְאִיהוּ אֵילָנָא דְחַיִּי אוֹרִייתָא, הָדָא
 הוּא (נ"א תְּדָא הִיא) דְכְּתִיב, (מִשְׁלֵי ג) עֵץ
 חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ. וּפְקוּדִין
 דִּילָהּ דְמִיִּין לְאִיבָא פְּרֵי דְאֵילָנוֹן,
 אֲצִטְרִיכוּ לְאוֹרִיתָאָה.

אָמַר רַעֲיָא מְהִימָנָא וְאִי תִימְרוּן אִמָּאי בְּכוּרִים, דְלֵהוֹן
 אֲתִקְרִיאוּ מִנְחָה חֲדָשָׁה, מִשְׁשֵׁת יִרְחִין לְשֵׁית יִרְחִין.
 וּמִבְּרַ נֵשׁ דְאֲתִמַּר בֵּיה (דְּבָרִים כ) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשֹּׁדֶה, לְתַשַׁע
 יִרְחִין, אוֹ לְשִׁבְעָה. וּבְעִירָא אוֹף הֵכִי, שְׁבַעַת יָמִים יִהְיֶה
 (וַיִּקְרָא כב) תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה יִרְצָה לְקַרְבֵּן
 אִשָּׁה לַיהוָה, לְקַרְבָּא קֶרְבָּנָא קָדָם יי. וְעוֹד סְפִירָאן, בְּהוֹן
 שֵׁם יִהְיֶה, וְכָל כְּפֻנִיִּין דִּילָיָה, אִמָּאי אֲתִקְרִיאוּ בְּשֵׁם חַיִּוֹן.
 אֲלָא מִנְחָה חֲדָשָׁה בְּאוֹרֵחַ רְזָא, דָּא שְׁכִינְתָּא. מִשְׁשֵׁת יִרְחִין
 לְשֵׁית יִרְחִין, אִינוֹן שֵׁית סְפִירָאן, דְאֲתִקְרִיאוּ שְׁנַיִם
 קְדָמוֹנִיּוֹת לְבְרִיאַת עֲלָמָא, דְאִינוֹן שֵׁיתָא אֲלִפֵּי שְׁנַיִן תְּוִי
 עֲלָמָא, מִסְטֵרָא דְאִימָא עֲלָאָה. וּמִסְטֵרָא דְאִימָא תַתָּאָה,
 אֲתִקְרִיאוּ יִרְחִין. וּבְגִין דְקְדָמוֹ לְעֲלָמָא, וְכָל בְּרִיִּין,
 אֲתִקְרִיאוּ בְּכוּרִים.

וְשְׁכִינְתָּא מִנְחָה חֲדָשָׁה, מִסְטֵרָא דְחַיָּה, דְאֲתִמַּר בָּהּ
 (יחזקאל א) וְדָמוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם. וְאִיהוּ תִשַׁע
 לְחֻשְׁבוֹן זְעִיר דְחֲנוּף. אִיהוּ בְרַ נֵשׁ (דף רנ"ג ע"ב) דְאֲתִיִּלִּיד
 לְתַשַׁע יִרְחִין דְעוֹבְרָא, דְאִיהִי עֲשִׂירָאָה. וּבְדָא כָּלִיל
 מִכְּלָהוּ, וְאֲתִקְרִי בֵּן בּוֹכְרָא, עַל שֵׁם אוֹת בְּרִית, דְאִיהוּ
 י', טֵפֶה קְדָמָא דְאֲתִמְשָׁךְ מִנֶּיהָ זֶרַע יוֹרֵה כַּחֲץ. דְאִיהוּ
 ו', וְאִיהוּ י', סְלִיק עַל ו', כְּאִיבָא דְסְלִיק עַל עֲנָפָא דְאֵילָנָא.
 וְאֵף עַל גֹּב דְכֵמָה עֲנָפִין אִית בְּאֵילָנָא, וְכֵמָה תֵּאֲנִים

כָּלוּל מִכָּלֶם, וְנִקְרָא בֵּן בְּכוּר, עַל שֵׁם אוֹת בְּרִית, שֶׁהִיא י',
 יוֹרֵה כַּחֲץ, שֶׁהִיא ו', וְהִיא י' שְׁעוֹלָה עַל ו' כְּפָרֵי שְׁעוֹלָה עַל עֲנַף הָאֵילָן.

וְאֵף עַל גֹּב שְׁכֵמָה עֲנָפִים יֵשׁ בְּאֵילָן וְכֵמָה תֵּאֲנִים עֲלֵיהֶם - אֵלוּ שֶׁהִקְדִּימוּ בְּרֵאשׁוֹנָה נִקְרָאִים

בפורים. אלו הם ראשים של כלם. פדגמא שלהם נאמר (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם. (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי כרא אלה. (במדבר א) שאו את ראש כל עדת בני ישראל.

שאו שערים ראשיכם. שערים אלו הם חמשים שערים של בינה, שהיא ישיבה של מעלה. ושאו פתחי עולם - של ישיבה של מטה. שכל מי שמשתדל בתורה, לבסוף מתנשא. זהו שכתוב (משלי ו) אם נבלת בהתנשא. ובארוהו בעלי המשנה, כל המנבל עצמו על דברי תורה, לסוף מתנשא, ויבא מלך הפבוד, ואין כבוד אלא תורה.

מבאן, מי שלומד תורה שנקראת כבוד, נקרא מלך. ולא תאמר באותו עולם הבא ולא יותר - אלא מלך בשני עולמות, בדמות רבנו. ומשום זה כפול הפסוק פעמים. אחת - מי זה מלך הפבוד. שתיים - מי הוא זה מלך הפבוד. שאו שערים ראשיכם, מהו ראשיכם? פעמים. אלו חיות המרפבה העליונה, וחיות המרפבה התחתונה. ובחבור הקדמון.

(ע"כ רעיא מהימנא).

רבי שמעון פתח פסוק ואמר, שאו שערים ראשיכם וגו'. פסוק זה בארוהו ונתבאר. אבל שאו שערים ראשיכם - אלו הם שערים עליונים, שערים של שכל עליון, ואלו חמשים שערים. ראשיכם - אלו הראשים מי הם? אלא כל אחד ואחד יש לו ראש להתפשט ולעלות זה בזה ולהפלל זה בזה.

מצאנו בספרו של חנוך: שאו שערים - אלו הם שערים שלמטה מהאבות, ואלו שלשה אחרונים.

ראשיכם - אלו הם ראשי אלפי ישראל, ואלו האבות העליונים, ואלו ראשים של אותם שערים. ומשום אלו שהם אופנים, שסובבים ונוטלים אותם על כתפיהם, אומרים שאו שערים ראשיכם.

עליהו, אינון דאקדימו בקדמימא, אתקריאו בפורים. אלין אינון רישין דכלהו. פגוונא דלהון אתמר (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם. (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי כרא אלה. (במדבר א) שאו את ראש כל עדת בני ישראל.

שאו שערים ראשיכם. שערים אלין, אינון חמשין תרעין דבינה. דאיהי מתיבתא דלעילא. ושאו פתחי עולם, דמתיבתא תתאה, דכל מאן דאשתדל באורייתא לסוף מתנשא. הדא הוא דכתיב, (משלי ו) אם נבלת בהתנשא. ואוקמוה מארי מתניתין, כל המנבל עצמו על דברי תורה, לסוף מתנשא, ויבא מלך הפבוד, ולית כבוד אלא תורה. מהבא, מאן דילין אורייתא דאתקריאת כבוד, אקרי מלך. ולא תימא בההוא עלמא דאתי ולא יתיר,

אלא מלך בתרין עלמין, בדיוקנא דמאריה. ובגין דא כפול פסוקא תרין זמנין, חד מי זה מלך הפבוד. תניינא מי הוא זה מלך הפבוד. שאו שערים ראשיכם, מאי ראשיכם תרין זמנין. אינון חיון דמרפבתא עלאה, וחיון דמרפבתא תתאה. ובחבורא נקמא (ע"כ רעיא מהימנא).

רבי שמעון פתח קרא ואמר, שאו שערים ראשיכם וגו'. האי קרא אוקמוה ואתמר. אבל שאו שערים ראשיכם, אלין אינון תרעין עלאין, תרעין דסכלתנו עלאה. ואינון חמשין תרעין. ראשיכם, אינון ראשים מאן אינון. אלא, כל חד וחד, אית ליה רישא לאתפשטא ולמיעל דא בדא, ולאכללא דא בדא.

אשכחנא בספרא דחנוך, שאו שערים, אלין אינון תרעין דלתתא מאבהן, ואינון תלתא בתראין. ראשיכם: אלין אינון ראשי אלפי ישראל, ואינון אבהן עלאי, ואינון ראשין דאינון תרעין. ובגין אלין דאינון אופנים, דסחרן ונטלין לון על פתפייהו, אמרי

שָׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם, שָׂאוּ לְמֶאן. לְרָאשֵׁיכֶם. דְּאִינוּן רָאשֵׁין עַלְיֵיכוּ, וְשִׁלְטָנִין עַלְיֵיכוּ, וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם. אֵלִין אִמְהָן וְאַרְבַּע אִינוּן דְּלִתְפָּא.

וְיִבּוּא מְלָךְ הַכְּבוֹד, דָּא מְלָכָא עֲלָאָה דְכֻלָּא, דְּאִיהוּ מְלָךְ מֵהוּא כְּבוֹד, דְּנִהִיר לְסִיחָרָא, וּמֵאן אִיהוּ. יֵי צְבָאוֹת. וְיִבּוּא, לְאֵן אַתְר. לְמִיעַל אֹרִייתָא בְּאַרוּנָא, בְּחִבּוּרָא חֲדָא, כְּדָקָא יָאוּת. וְכִיּוֹן דְּהָאֵי עָאל לְאַתְרֵיהּ, כְּדִין אֹרִייתָא עָאל בְּאַרוּנָא. וְאַתְחַבֵּר חִבּוּרָא חֲדָא, אֹרִייתָא עֲלָאָה, בְּאַוּרִיתָא (דף ו' ט"ד ע"א) דְּבַעַל פֶּה, מִתְחַבְּרוּ לְפָרְשָׁא מִלִּין סְתִימִין.

אִימְתִי. בְּשַׁבְעֵתִיכֶם. לְמַנְיָנָא דְאַתּוֹן מוֹנִין. דְּכֻכֵּל שְׁעֵתָא דִּישְׂרָאֵל עֲבָדִין חוּשְׁבָנִין לְיַרְחִין וְזַמְנִין, קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַתְקִין תִּיבָה גוֹ אִינוּן רְקִיעִין, וְאַעֲבַר פְּרוּזָא, הָא בְּנֵי לְתַתָּא, קַדְשׁוֹ יִרְחָא, קַדְשׁוֹ זַמְנָא, אַתְקַדְשׁוּ כֻלְכוּ לְעִילָא. וְעָבִיד לְכָל חִילֵי דְבִשְׁמִיא, דְּמִתְקַדְשִׁין כְּחֲדָא בְּעַמָּא קְדִישָׁא, וְכֻלְהוּ נְטִירֵי כְּחֲדָא, נְטִירָא חֲדָא, וְעַל דָּא בְּשַׁבְעֵתִיכֶם, לְמַנְיָנָא דְאַתּוֹן מוֹנִין אִינוּן שְׁבַע שַׁבְּתוֹת.

וְכַדִּין מְשִׁיף קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מְשִׁיכוּ דְשַׁבַּע דְּרַגִּין לְתַתָּא, בְּהוּא דְרַגָּא דְאַתְאֲחַד בְּהוּ, בְּאִינוּן שְׁבַע שַׁבְּתוֹת. (ס"א בְּאִינוּן שְׁבַע שַׁבְּתוֹת. וְכַדִּין מְשִׁיף קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מְשִׁיכוּ דְשַׁבַּע דְּרַגִּין דְּלְעִילָא, בְּהוּא דְרַגָּא לְתַתָּא דְאַתְאֲחַד בְּאִינוּן שְׁבַע שַׁבְּתוֹת). וְאִי תִימָא, וְהָא שִׁיתָא אִינוּן וְלֹא יִתִיר. אָלָא כְּדִין אִימָא יִתְבָּא עַל אֲפֻרֹחִין, וְאַשְׁתַּכַּחַת רְבִיעָא עַלְיָהּ. וְאַנְן מְפָרְחִין לָהּ, וְנִטְלִין אִינוּן שִׁית בְּנִין. בְּהָאֵי דְרַגָּא דְלְתַתָּא, לְקִימָא דְכְּתִיב, (דברים כב) שִׁלַּח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים וְגו'.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר, בְּהָאֵי יוֹמָא, לֹא נִטְלִין

שָׂאוּ, לְמִי? לְרָאשֵׁיכֶם. שְׂאוּ רָאשֵׁים עַלְיֵיכֶם וְשׁוֹלְטִים עַלְיֵיכֶם. וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם - אֵלוּ הָאִמְהוֹת, וְאַרְבַּע הֵן שְׁלֹמֶטָה.

וְיִבּוּא מְלָךְ הַכְּבוֹד - זֶה הַמְּלָךְ הַעֲלִיּוֹן שֶׁל הַכֹּל, שֶׁהוּא מְלָךְ מְאוֹתוֹ כְּבוֹד, שְׁמַאִיר לְלִבְנָהּ. וּמִי הוּא? ה' צְבָאוֹת. וְיִבּוּא, לְאִיזָה מְקוֹם? לְהִכְנִיס הַתּוֹרָה בְּאֵרוֹן, בְּחִבּוּר אֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאוּי. וְכִיּוֹן שְׂזָה נִכְנַס לְמְקוֹמוֹ, אִזּוֹ הַתּוֹרָה נִכְנַסַת בְּאֵרוֹן, וּמִתְחַבֵּר חִבּוּר אֶחָד, תּוֹרָה עַלְיוֹנָה בְּתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, מִתְחַבְּרוֹת לְפָרֵשׁ דְּבָרִים סְתוּמִים.

מִתִּי? בְּשַׁבְעֵתִיכֶם, לְמַנְיָן שְׁאִתֶּם מוֹנִים. שְׁכַל שְׁעָה שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים חֲשׁוֹבִין לְחֲדָשִׁים וְזַמְנִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְקַן תְּכָה תוֹף אוֹתָם רְקִיעִים, וּמַעֲבִיר כְּרוֹז: הִנֵּה בְנֵי לְמֶטָה, קַדְשׁוֹ הַחֲדָשׁ, קַדְשׁוֹ זְמַן, הַתְּקַדְשׁוֹ כֻּלְכֶם לְמַעְלָה! וְעוֹשֶׂה לְכָל הַחֲלִילוֹת שְׁבַשְׁמִים שְׁמִתְקַדְשִׁים כְּאֶחָד בְּעַם הַקְּדוֹשׁ, וְכֻלָּם שׁוֹמְרִים כְּאֶחָד שְׁמִירָה אַחַת, וְעַל זֶה נֶאֱמַר בְּשַׁבְעֵתִיכֶם, לְמַנְיָן שְׁאִתֶּם מוֹנִים אוֹתָם שְׁבַע שַׁבְּתוֹת.

וְאִזּוֹ מוֹשֵׁף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּשַׁכָּה שֶׁל שְׁבַע מְדַרְגוֹת לְמֶטָה בְּאוֹתָהּ מְדַרְגָּה שְׁמִתְאֲחַדַת בְּהֵן, בְּאֵלוּ שְׁבַע שַׁבְּתוֹת. (בְּאוֹתָן שְׁבַע שַׁבְּתוֹת. וְאִזּוֹ מוֹשֵׁף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּשַׁכָּה שֶׁל שְׁבַע מְדַרְגוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה בְּאוֹתָהּ מְדַרְגָּה שְׁלֹמֶטָה שְׁמִתְאֲחַדַת בְּאֵלוּ שְׁבַע שַׁבְּתוֹת). [אם תֹּאמַר, וְהִרִי שֶׁשׁ הֵן וְלֹא יוֹתֵר - אֵלָּא כְּאֲשֶׁר אָמַר יוֹשֻׁבֵת עַל הָאֲפֻרֹחִים וְנִמְצְאָת רוֹכְצַת עֲלֵיהֶם, וְאָנּוּ מְשַׁלְחִים אוֹתָהּ וְלוֹקְחִים אֵלֶיהָ הַשְּׂשָׁה בְּנִים בְּזוֹ הַמְּדַרְגָּה שְׁלֹמֶטָה, לְקַיֵּם שְׁנֵאֱמַר (דברים כב) שִׁלַּח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים וְגו'.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר, בְּיוֹם זֶה

לא לוקחים ישראל אלא חמשה בנים, ואלו הם חמשה חמשי תורה. ואם תאמר ששה הם - אלא שבעה הם בצפור אחת שנמצאת בין כנפיה של אמה. וישראל יודעים לצוד ציד טוב, גדול וחשוב. מה עושים? מוציאים מתחת כנפיה של אמה אותה הצפור, בלחישת הפה מלחשים לה, לחישה אחר לחישה.

ואותה צפור שחוששת (שאחבה) לאותן הלחישות ולאותם קולות שמלחשים לה, ואף על גב שהיא תחת כנפי אמה, זוקפת ראשה ומסתפקת אצל אותה לחישת הקול, ופורחת אליהם, ויוצאת מתחת כנפיה של אמה. וכיון שישראל לוקחים אותה, מחזיקים בה ולוחשים אצלה, וקושרים אותה בקשר שלא תעוף ותלך. מיד לוקחים אותה ישראל באותו קשר, והיא מבקשת לעוף וללכת, ואינה יכולה ללכת לה. ובעוד שהיא קשורה בידיהם, הם לוחשים בקולם, והיא מצפצפת עמהם, ומעופפת למעלה ויורדת. וכל אותם בנים שפתח כנפי אמותיהם, כיון ששומעים אותו הצפצוף של אחותם ולחישת אותו הקול, מיד יוצאים תחת כנפי אמותיהם ומעופפים אצל אותה הצפור. וישראל לוקחים אותם ואוחזים בהם. ואם לא אותה צפור שאוחזים בה בתחלה, לא היו אלו מעופפים אצלם לעולמים, ולא יכולים לאחו בהם.

איך צדים צידה של צפור קדושה זו? מתקנים לפניה מאכל מכבד בשמחה וכל תענוגים, ונכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ומצפצפים אליה בקול לחש כמו שראוי. והיא נסתרת תחת כנפיה של אמה, וזוקפת ראשה,

וישראל אלא חמש בנים, ואינון חמשה חומשי תורה. ואי תימא שית אינון. אלא שבע אינון, בחד צפורה דאשכחתי בין גדפה דאימא. וישראל, ידעי למימד צידא טבא, רבא ויקירא. מה עבדי. מפקי מתחות גדפה דאמהא, ההוא צפורה, בלחישו דפומא מלחשו לגבה, לחישו בתר לחישו.

וההוא צפורה דחייש (ס"א דר"ח) לאינון לחישין, ולאינון קלין, דקא מלחשי לגבה. ואף על גב דאיהי תחות גדפי אמהא, זקיף רישא ואסתפלת לגבי ההוא לחישו דקלא, ופרחת לגבייהו, ונפקת מתחות גדפה דאימא. כיון דישאל נטלי לה, אתקיפו בה, ולחשין לה, וקשרין לה בקשורה דלא תפרח ותזיל. מיד נטלי לה ישראל בההוא קשורה, ואיהי בעאת למפרח ולמיזל, ולא יכילת למיזל לה.

ובעוד דהיא קשורה בידיהו, אינון מלחשי בקליהון, ואיהי מצפצפא בהדיהו, (דף ת"ע"ב) ופרחת לעילא ונחתת. וכל אינון בנין דתחות גדפי אמהון, כיון דשמעי ההוא צפצפא דאחתהון, ולחישו דההוא קלא, מיד נפקי מתחות גדפה דאמהון, ופרחי לגבי ההוא צפורה, וישאל נטלי לון, ואחדי בהו. ואלמלא ההוא צפורה דקא אחדי בקדמיתא, אינון לא פרחי לגבייהו לעלמין, ולא יכלין לאחדא בהו.

היך צדין צידה דהאי צפורה קדישא. מתקנין לקמא מיכלא וקירא בחדוה, וכל ענוגין, ועאלין לבי כנשתא ולבי מדרשא, ומצפצפין לגבה בקל לחישו כדקא יאות. ואיהי דמטמרא תחות גדפה דאימא, זקפת רישא, וחרמאת פתורין מתקנין, וצפצופין לגבה פדקא שראוי. והיא נסתרת תחת כנפיה של אמה, וזוקפת ראשה,

אליה כמו שראוי. יוצאת ומעופפת אצלם כמו שנתבאר, ובה אחוזים כל אותם בנים. ומשדחים לאותה שרובצת עליהם, והולכת. משום שהרי מהרקייע השביעי ולמעלה, במקסה ממך אל תדרוש. שלח אותה, שלא תוכל להשיגה, ועל זה כתוב (דברים כב) שלח תשלח וגו'.

מקרא קדש - זוהי הקריאה והצפצוף שעושים לאותה צפור קדושה בראשונה. וכיון שאחוזים בה שאר הימים, נקראים מקראי קדש. צפור זו נקראת קדש, שכתוב כי קדש היא לכם. ומשום שהיא קדש, היא קוראת לכלם ובאים אצלה, ומשום זה נקראים מקראי קדש. היא קוראת, וישראל מצפצפים עמה וקוראים גם כן. ועל זה הם באים אצלם ואוחזים בהם. ומשום זה (ויקרא כג) אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם. מקראי קדש - בצפצופים שלהם, ובאותה צפור קדושה. קדש - שקוראת להם.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, דברים אלו כמה סתומים הם למי שלא יודע, ונגלים למי שיודע בהם. ודאי אותה צפור היא השכינה. הקן שלה זה בית המקדש. וישראל הם האפרוחים, שאמא יושבת עליהם. זהו שכתוב (דברים לב) והאם רבצת על האפרוחים, והם בעלי משנה שמעופפים במצות שלה. או ביצים - אלו בעלי מקרא.

ובזמן שחטאו ישראל ונחרב בית המקדש, מה כתוב? שלח תשלח את האם. זהו שכתוב (ישעיה א)

יאות. נפקת ופרחת לגבייהו כמה דאתמר, ובה אחדין כל אינון בנין.

ומשדחין לההוא דרביעא עלייהו ואזלת. בגין דהא מן רקייעא שביעאה ולעילא, במקסה ממך אל תדרוש. שלח ליה, דלא תיכול לאדבקה ועל דא כתיב, (דברים כב) שלח תשלח וגו'.

מקרא קדש, דא קריאה וצפצופא, דעבדין לההוא צפרא קדישא בקדמיתא. וכיון דאחדין בה שאר יומין, אקרון מקראי קדש. האי צפרא אקרי קדש, דכתיב, פי קדש היא לכם. ובגין דאיהי קדש, איהי קראה לכולהו ואתיין לגבה. ובגין כן אקרון מקראי קדש. איהי קראה, וישראל מצפצפן בהדה, וקראן אוף הכי. ועל דא אינון אתיין לגבייהו, ואחדי בהו. בגין כן (ויקרא כג) אלה מועדי יי מקראי קדש אשר תקראו אתם. מקראי קדש, בצפצופא דלהון, ובההוא צפרא קדישא קדש, דקרא לון.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, מלין אלין, כמה סתימין אינון, למאן דלא ידע, ונגליין למאן דידע בהו. ודאי ההוא צפרא איהו שכינתא. קן דילה, דא בי מקדשא. וישראל אינון אפרוחין, דאימא יתבא עלייהו. הדא הוא דכתיב, (דברים כב) והאם רבצת על האפרוחים, ואינון מארי משנה, דפרחין בפקודין דילה. או ביצים, אינון מארי מקרא.

ובזמנא דחבו ישראל, ואתחריב בי מקדשא, מה כתיב. שלח תשלח את האם, הדא הוא דכתיב, (ישעיה

א) ובפשעיהם שלחה אמכם. ואינון מארי שיתא סדרי משנה כתיב בהו, ואת הבנים תקח לך. דאינון שית,

ובפשעיהם שלחה אמכם. ואלו בעלי ששה סדרי משנה כתוב

ששה מצד של ששה בנים שתחת האמא העליונה, שהם בשש תבות של קריאת שמע, או בששה סדרי משנה, אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים. וקשרין לון בקשרין התפלין, על רישא ועל דרועא. ובמאי נטלין בנין, בכמה צפופין דקלין דקריאת שמע. ולבתר לחשין בלחישו בצלותא דחשאי, לגבי אימא וברתא, ואינון ה' ה', ונחתין לגביה ו', בקשר דיליה דאיהו יו"ד. ושריא ה' עלאה, על ו', תפלין על רישיה. ה' זעירא, נחת לגבי י', דאיהו קשר דה' עלאה, על ראש ו', ואיהו ו', קשר עמה בה' דיך כהה. ובגין דא, אפרוחים מסטרא דאת ו', פליל ו' סדרי משנה. או ביצים, אלין. מארי מקרא, דאתמר עליהו, בן ה' שנים למקרא, ודא ה'. בנין מסטרא דבן י"ה, אלין מארי קבלה. עליהו אתמר (דברים כב) לא תקח האם על הבנים.

ומשום זה אפרוחים, מצד של אות ו', כולל ששה סדרי משנה. או ביצים - אלו בעלי מקרא שנאמר עליהם בן חמש שנים למקרא, וזו ה'. בנים מצד של בן י"ה, אלו בעלי קבלה. עליהם נאמר (דברים כב) לא תקח האם על הבנים. ובעלי קבלה אלו בעלי תלמוד, ונאמר עליהם (שם ו) ושננתם. ובארוהו בעלי המשנה, אל תקרי ושננתם אלא ושלשתם. שהם שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד. וסוד הדבר - (שם כב) פי קרא קן צפור לפניך בדרך, בבעלי מקרא. (שמות כה) ועשית מנרת זהב טהור. הרי בארוהו, מנרת - פלל. זהב - פרט. מקשה - פלל. וכמה פסוקים בעלי המשנה, אלו מרבים וממעטים, כגון רבה ומעט. אף כף מרבים, אל תקרא מה אלא מאה.

אף כף אל תקרא ושננתם אלא ושלתם. ודורשים מנוו, שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד. כמו שיש בקדושין. אף כף (במדבר ז) ביום פלת משה, ודורשים בו פלת. אם תאמר שדורשים להם מהם - כיצד מאלף בית ולא מעצמם, שהם אין להם רשות להוסיף ולא לגרע אות ממנו, (שהיא ו') או להחליף

מסטרא דשית בנין דתחות אימא עלאה, דאינון בשית תיבין דקריאת שמע. או בשית סדרי משנה, אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים. וקשרין לון בקשרין התפלין, על רישא ועל דרועא.

ובמאי נטלין בנין, בכמה צפופין דקלין דקריאת שמע. ולבתר לחשין בלחישו בצלותא דחשאי, לגבי אימא וברתא, ואינון ה' ה', ונחתין לגביה ו', בקשר דיליה דאיהו יו"ד. ושריא ה' עלאה, על ו', תפלין על רישיה. ה' זעירא, נחת לגבי י', דאיהו קשר דה' עלאה, על ראש ו', ואיהו ו', קשר עמה בה' דיך כהה.

ובגין דא, אפרוחים מסטרא דאת ו', פליל ו' סדרי משנה. או ביצים, אלין. מארי מקרא, דאתמר עליהו, בן ה' שנים למקרא, ודא ה'. בנין מסטרא דבן י"ה, אלין מארי קבלה. עליהו אתמר (דברים כב) לא תקח האם על הבנים.

ומארי קבלה, אינון מארי תלמוד. ואתמר עליהו, (דברים ו) ושננתם. ואוקמוה מארי מתניתין, אל תקרי ושננתם, אלא ושלשתם, דאינון שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד. ורזא דמלה, (דברים כב) פי קרא קן צפור לפניך בדרך, במקרי מקרא. (שמות כה) ועשית מנרת זהב טהור. הא אוקמוה, ועשית מנרת, פלל. זהב, פרט. מקשה, פלל. וכמה מקראין מארי מתניתין, אינון מרביין וממעטין, כגון רבה ומעט. אוף הכי, מרביין, אל תקרי מה. אלא מאה.

אוף הכי, אל תקרי ושננתם, אלא ושלשתם. ודרשינן מניה, שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד. כדאיתא בקדושין. אוף הכי, (במדבר ז) ביום פלת משה, פלת דרשינן ביה. אי תימא דרשינן לון מנהון. כיצד מאלפא ביתא, ולא מעצמן דאינון לית לון רשו,

ודורשים מנוו, שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד. כמו שיש בקדושין. אף כף (במדבר ז) ביום פלת משה, ודורשים בו פלת. אם תאמר שדורשים להם מהם - כיצד מאלף בית ולא מעצמם, שהם אין להם רשות להוסיף ולא לגרע אות ממנו, (שהיא ו') או להחליף

אות זו באות אחרת. הרי כתוב פלות מלא בתורה, ומי נותן להם רשות לגרע אות ממנה, שהיא ו? הרי אין כאן דבר שמתחלף באלף בית. אלא על אלו תבות חסרות שהן מלאות, ומלאות שהן חסרות, ועל כל פרושים שיכולים לעשות לקשט כלה בתכשיטיה, הקדוש ברוך הוא מצוה לעשות כמו שיאמרו, ולהיות מאמין להם. זהו שכתוב (דברים יז) על פי התורה אשר יורוף.

לאמן שחתך כלי לבושים של המלכות ועשה מהם חתיכות רבות - אלו שיודעים המקומות שחסרים אלו החתיכות או אלו שנשארים, אלו מתקנים אותם הלבושים, ושמים אלו החתיכות שנוספות במקום החסרות, וחתיכות שהן מועטות, מוסיפים עליהן, וזהו שנאמר על פי התורה אשר יורוף.

ואם תאמר, אם כך הוא, מהו שלפעמים טועה אחד מהם ויאמר חזרני בי? אלא עד שיעשו הוראה מאותו דבור שחולקים עליו, יכול אותו שהקשה עליו לומר חזרני בי. שלא כל אלו שמפרקים תכשיטי הפלה יודעים בחתיכות לאן הולכות, עד שיהא הפסק על בריו, תרוצי ההלכות על בריהם. המנורה, שבעת נרותיה הוא שנאמר, (אסתר ב) את שבע הנערות הראיות לתת לה מבית המלך. כנגד שי"ן של שלשה ראשים ש, ואות שי"ן של ארבעה ראשים שבתפלין, וש והם כנגד שבע ברכות של קריאת שמע, שהן: בשחר מברך שמים לפניך ואחת לאחריה, ובערב מברך שמים לפניך ושמים לאחריה. לבתר, פהנא רבא בעבודה, דמשמש בכנפי מצוה, פעמונים ורמונים, אינון קשרין וחולצין וציץ תפלין, מתמן ואילך (שמות ל) ועשית מזבח מקטר קטרת. לאחריה, ובערב מברך שמים לפניך ואחת לאחריה. ואחר כך כהן גדול בעבודה, שמשמש בכנפי מצוה. פעמונים ורמונים - אלו הקשרים והחליות. וציץ - תפלין. משם ואילך, (שמות ל) ועשית מזבח מקטר קטרת.

לאוספא, ולא למגרע אות מניה, (דהיא ו) או לאחלפא את דא באת אחרא. הא פתיב פלות מלא באורייתא. מאן זיהיב לון רשות למגרע אות מניה, דהוא ו', הא לא אית הכא מלה דאתחלף באלפא ביתא. אלא על אלין תיבין חסרין, דאינון מלאים. ומלאים, דאינון חסרים. ועל כל פירושי דנכלין למעבד לקשטא כלה בתכשיטין דילה, קדשא בריה הוא מני למעבד, כמה דיימרון, ולמהוי מאמין לון, הדא הוא דכתיב, (דברים יז) על פי התורה אשר יורוף.

לאומן דחתך מאני לבושי דמלכותא, ועביד מנהון חתיכן סגיאי, אינון דידעין אתרין דחסרין אלין חתיכות, או אלין דמשפתארין, אינון מתקנין אינון לבושי, ושון אינון חתיכות דאתוספן, באתר דמעוטי, וחתיכות דאינון מעטי, מוסיפין עלייהו, והאי איהו על פי התורה אשר יורוף.

ואי תימא, אי כך הוא, מאי איהו דלומנין טעי חד מניהו, ויימא הדרי בי. אלא עד דיעבדי הוראה מההיא מלה דחולקין עליה, יכול ההוא דאקשי עליה, למימר הדרי בי. דלא כל מפרקי תכשיטין דכלה, ידעין בחתיכות לאן אזלן, עד דיהא פסק על בריה, פרוקין דהלכות על בורייהו.

מנורה, שבע בוצינין דילה, (אסתר ב) את שבע הנערות הראיות לתת לה מבית המלך. לקבל שי"ן דתלת ראשין ש. ושי"ן דארבע ראשין דתפלין וש ואינון לקבל ז' ברכאן דקריאת שמע, דאינון בשחר מברך שמים לפניך ואחת לאחריה, ובערב מברך שמים לפניך ושמים לאחריה. לבתר, פהנא רבא בעבודה, דמשמש בכנפי מצוה, פעמונים ורמונים, אינון קשרין וחולצין וציץ תפלין, מתמן ואילך (שמות ל) ועשית מזבח מקטר קטרת.

לאחריה, ובערב מברך שמים לפניך ואחת לאחריה. ואחר כך כהן גדול בעבודה, שמשמש בכנפי מצוה. פעמונים ורמונים - אלו הקשרים והחליות. וציץ - תפלין. משם ואילך, (שמות ל) ועשית מזבח מקטר קטרת.

פְּתַח רֹעֵה הַנֶּאֱמָן (רבי שמעון) וְאָמַר, כְּתוּב בְּפָרְשָׁה זוֹ, וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה עֲלֵהּ לָהּ. וּפְרֻשָׁהּ, שְׁעוּלָה לְאִשִּׁים. וְלִכְּנֹן סִמְךָ עוּלָה לְאִשָּׁה. וְעוֹד פְּרֻשָׁהּ, שְׂאִין עוּלָה בָּאָה אֲלָא עַל הַרְהוּר הַלֵּב.

וְדָא, כָּל הַקְּרַבְנוֹת לֹא בָאִים אֲלָא לְכַפְרָה. כָּל קָרְבָן וְקָרְבָן עַל כָּל אִיבָרִים שֶׁל אָדָם כְּפִי אוֹתוֹ חֲטָא שֶׁל אוֹתוֹ אִיבָר. עַל טְפוֹת הַמַּח נֶאֱמַר, (שְׁמוֹת יב) עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמִץ. אִם זֹרֵק טְפוֹת רֵאשׁוֹנוֹת קֹדֶם שֶׁהִחְמִיצוּ בְּמִקּוֹם שֶׁלֹּא שָׁלוֹ. וְעַל אֵלוֹ שֶׁהִחְמִיצוּ וְזֹרֵק אוֹתָן בְּמִקּוֹם שֶׁלֹּא צָרִיף, צָרִיף לְהִבִּיא עֲלֵיהֶן לַחֵם חֲמִץ, וְאוֹתָם לַחֲמֵי תוֹדָה כִּף הֵם - מִהֶם חֲמִץ וּמִהֶם מִצָּה.

פָּרִים - מִצַּד הַדִּין, וְכֵן כְּבָשִׂים וְאֵילִים וְעֵתוּדִים וְעוֹזִים. מִשׁוּם שֶׁהֵם פְּנֵי שׁוֹר, כָּלֶם שְׁחִיטָתָם בְּצַפּוֹן, וְקַבּוּל דָּמָם בְּכַלֵּי שְׂרֵת בְּצַפּוֹן. שְׁחִיטָה וְקַבְלָה וְזִרְיָקָה כָּלֶם בְּצַפּוֹן, לְבַסֵּם מִדַּת הַדִּין שְׂבָאָה לְבֵית דִּין מִצַּד הַגְּבוּרָה. בֵּית דִּין הַגְּדוֹל מִצַּד הַגְּבוּרָה, שֶׁשָּׁם בִּינָה. בֵּית דִּין הַקָּטָן מִצַּד הַמְּלָכוּת, וְכָל אוֹתָם שׁוֹפְכֵי דָמִים לְמִצָּה הֵם מִצַּד הַגְּבוּרָה.

וְכֹחַ שְׂבָאָרִיָּה עֲלֵת שְׂבַת בְּשַׁבְּתוֹ - וְלֹא בְּשַׁבַּת אַחֲרָת, מִשׁוּם שֶׁעֵבֶר יוֹמוֹ בְּטֵל קָרְבָּנוֹ. שְׁקָרְבָן דְּחִזָּה שְׂבַת, וּמִדְּלִיק אֵשׁ בְּשַׁבַּת, מִשׁוּם שֶׁהוּא אֵשׁ שֶׁל קֹדֶשׁ. שְׂכָל אֵשׁ שֶׁל קָרְבָּנוֹת הוּא קֹדֶשׁ, וְשַׁבַּת קֹדֶשׁ, אַחֲזוּזִים זֶה בְּזֶה.

אֲבָל אֵשׁ שֶׁל חַל אֲסוּר לְתַת לוֹ אַחֲזָה בְּקֹדֶשׁ, וּמִשׁוּם זֶה צָוָה לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, (שְׁמוֹת לה) לֹא תִבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּחֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבַּת.

שְׁזָהוּ כְּלָאִים שֶׁל טוֹב וְרַע. וּבְשַׁבַּת שְׁשׁוּלְט עֵץ הַחַיִּים, שְׂאִין בּוֹ תַעֲרֹבָת, (אֲסוּר לְהִבְעִיר בּוֹ חֵלִין, שֶׁזֶה הָאֵשׁ שֶׁל חֵלִין שֶׁל טַמְאָה, וְלֹא שֶׁל חֵלִין שֶׁל טְהוֹרָה) וְחֵלִין שֶׁל טְהוֹרָה אֲסוּר לְעַרְבַּ בְּאֵשׁ שֶׁל קֹדֶשׁ. כָּל שְׂפָן חֵלִין

פְּתַח רֹעֵה מִהִימָנָא, (ר"א רבי שמעון) וְאָמַר, כְּתוּב בְּפָרְשָׁתָא דָּא, וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה עֲלֵהּ לִי. וְאוֹקְמוּהָ, דְּעוּלָה לְאִשִּׁים. וּבִגִּין כִּף סִמְךָ עוּלָה לְאִשָּׁה. וְעוֹד אוֹקְמוּהָ, דְּלִית עוּלָה אֲתִיא אֲלָא עַל הַרְהוּר הַלֵּב.

וְדָא, כָּל קָרְבָּנִין לֹא אֲתִינִין, אֲלָא לְכַפְרָא. כָּל קָרְבָּנָא וְקָרְבָּנָא, עַל כָּל אִבְרִין דְּבֵר נֶשׁ, כְּפֻסֵם הֵהוּא חֲטָא דֵּההוּא אֲבָר. עַל טְפִין דְּמוֹחָא, (שְׁמוֹת יב) עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמִץ. אִי זְרִיק טְפִין קְדָמָאִין, קֹדֶם דְּאִחְמִיצוּ, בְּאֲתֵר דְּלֹא דִילִיָּהּ. וְעַל אֵלִין דְּאִחְמִיצוּ, וְזִרִיק לֹא בְּאֲתֵר דְּלֹא אֲצִטְרִיף, צָרִיף לְאִיִּתְפָּאָה עֲלֵיהוּ לַחֵם חֲמִץ, וְאִינֻן לַחֲמֵי תוֹדָה הִכִּי הוּוּ, מִנְהוּן חֲמִץ, וּמִנְהוּן מִצָּה.

פָּרִים מִסְטָרָא דְּדִינָא, כְּבָשִׂים וְאֵילִים וְעֵתוּדִים וְעוֹזִים. בְּגִין דְּאִינֻן אֲנַפֵּי דְשׁוֹר, כְּלָהוּ שְׁחִיטָתָן בְּצַפּוֹן, וְקַבּוּל דָּמָן בְּכַלֵּי שְׂרֵת בְּצַפּוֹן. שְׁחִיטָה וְקַבְלָה וְזִרְיָקָה כָּלֶם בְּצַפּוֹן. לְבַסֵּמָא מִדַּת הַדִּין, דְּאֲתִי לְבֵית דִּין מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה. בֵּית דִּין הַגְּדוֹל מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה, דְּתַמְנָן בִּינָה. בֵּית דִּין הַקָּטָן, מִסְטָרָא דְּמְלָכוּת. וְכָל אִינֻן שׁוֹפְכֵי דָמִים לְמִצָּה, אִינֻן מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה.

וְכֹחַ דְּאוֹקְמוּהָ, עֲלֵת שְׂבַת בְּשַׁבְּתוֹ וְלֹא בְּשַׁבַּת אַחֲרָא, בְּגִין דְּעֵבֶר יוֹמוֹ בְּטֵל קָרְבָּנוֹ. דְּקָרְבָן דְּחִזָּה שְׂבַת, וְאֲדִלִיק אֵשׁ בְּשַׁבַּת, בְּגִין דְּאִיָּהוּ אֲשָׁא קְדוּשָׁה. דְּכָל אֵשׁ דְּקָרְבָּנִין אִיָּהוּ קֹדֶשׁ, וְשַׁבַּת קֹדֶשׁ, אַחֲזִידֻן דָּא בְּדָא.

אֲבָל אֵשׁ דְּחוּל, אֲסִיר לְאַחֲדָא לִיָּהּ בְּקֹדֶשׁ, וּבִגִּין דָּא מְנִי לֹא לְיִשְׂרָאֵל, (שְׁמוֹת לה) לֹא תִבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּחֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבַּת. דֵּהאִי אִיָּהוּ כְּלָאִים דְּטוֹב וְרַע. וּבְשַׁבַּת דְּשִׁלְטָא אִילְנָא דְּחִיִּי, דְּלִית בִּיהּ תַעֲרוּבָת, (אֲסִיר לְאַבְעָרָא בִּיהּ דְּחֵלִין, דֵּהאִי אֵשׁ דְּחֵלִין דְּטַמְאָה וְלֹא דְּחֵלִין דְּטְהוֹרָה) וְחֵלִין דְּטְהוֹרָה אֲסִיר לְעַרְבָא בְּאֵשׁ דְּקֹדֶשׁ. כָּל שְׂפָן חֵלִין דְּטַמְאָה, דְּאֲסִיר לְעַרְבָא לֹא בְּקֹדֶשׁ. אוֹף הִכִּי כָּל קָרְבָּנִין, אֲתִקְרִיאוּ בְּשׁוֹר קֹדֶשׁ. וְכָל קָרְבָּנִין דְּכָל מִין, אִית בְּהוּן

שְׁזָהוּ כְּלָאִים שֶׁל טוֹב וְרַע. וּבְשַׁבַּת שְׁשׁוּלְט עֵץ הַחַיִּים, שְׂאִין בּוֹ תַעֲרֹבָת, (אֲסוּר לְהִבְעִיר בּוֹ חֵלִין, שֶׁזֶה הָאֵשׁ שֶׁל חֵלִין שֶׁל טַמְאָה, וְלֹא שֶׁל חֵלִין שֶׁל טְהוֹרָה) וְחֵלִין שֶׁל טְהוֹרָה אֲסוּר לְעַרְבַּ בְּאֵשׁ שֶׁל קֹדֶשׁ. כָּל שְׂפָן חֵלִין

חלין דַּטְהָרָה, וְאִית בְּהוּן (דף תנ"ה ע"א) קִדְשׁ וְקִדְשׁ
הַקִּדְשִׁים.

וְרוּזָא, דְּאִית הַפְּרֵשׁ בֵּין קִדְשׁ לְקִדְשׁ, הֵדָא הוּא דְכְתִיב,
(שמות כו) וְהִבְדִּילָהּ הַפְּרֻכֶּת לְכֶם בֵּין הַקִּדְשׁ וּבֵין
קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים. אוּף הֵכָא אָשׁוּת דְקִרְבָּנִין, לָאו אֵינוּן
שְׁוִין. דָּאשׁ שֶׁל גְבוּהַּ מְקִדְשׁ מֵאֵשׁ דְקִדְשׁ דְלִתְמָא.
דְּאִתְקְרִי אֵשׁ עֲצֵי הַקִּדְשׁ, אוּ אֵשׁ בְּשֵׁר הַקִּדְשׁ. וְאִשָּׂא
דְקוּדְשָׁא, אִית בֵּיהּ הַפְּרָשָׁה לְבִין אֵשׁ הַדְּיוּט. אַף עַל גַּב
דְּאוּקְמוּהָ עֲלֵיהּ, דְּמַצְוָה לְהִבְיָא מִן הַהַדְּיוּט, אַף עַל גַּב
דְּאִית אֵשׁ דְקוּדְשָׁא, דְּכָל חַד צְרִיף לְאַתְרֵיהּ. וּמִתְלָא
אִמְתִּילוּ יִשְׂרָאֵל קִדְמָאֵי לְהֵאֵי רוּזָא יִשְׂרָאֵל.

(נ"א וְיִשְׂרָאֵל אִמְתִּילוּ לְהֵאֵי. דְּהָא יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל) אִתְקְרִיאוּ מְלָכִים
כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. אֲבָל כַּד הוּוּ
עֲאֵלִין לְבֵי מְקִדְשָׁא, כָּל חַד שְׁרִיָּא בְּאַתְרֵיהּ, כְּדָקָא יָאוּת
לֵיהּ. אוּף הֵכִי כָל קִרְבָּנִין לָאו אֵינוּן שְׁוִין, דְּאַף עַל גַּב
דְּכֻוּלְהוּ כְּתִיב קִרְבָּן לִי, אִיהוּ פְּלִיג כְּלָא כָּל חַד וְחַד
כְּדָקָא יָאוּת. וְרוּזָא דָּא, אִשְׁתַּמּוּדַע בְּפָרִי הַחֵג, דְּהוּוּ קְרִיבִין
לוּן יִשְׂרָאֵל קְדָם יְיָ.

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, קוּם רַעֲיָא מְהֵימְנָא מִשְׁנַתְךָ, דְּאַנְתָּ
וְאַבְהֵן יִשְׁנֵי עֶפְרַת אִתְקְרוּן, דְּעַד כְּעַן הוּוּתוּן
מִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרֵייתָא, בְּאֵינוּן יִשְׁנִים בְּמִשְׁנָה, דְּאִתְמַר בְּהוּן
עַל הָאֲרֵץ תִּישָׁן. וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה
לִיהוָה. אִתּוּן אֵינוּן (בְּנֵי) בְּפוּרִים דְשְׁכִינְתָּא, וּבְעוּבְדִין
דְלָכוּן, אִיהִי אִתְחַדְשַׁת בְּצִלוֹתִין דְאַבְהֵן בְּכָל יוֹמָא.
דְּאוּקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, תְּפִלוֹת פְּגִיד אַבוֹת תְּקִנוּם.
וּבְקִרְיַת שְׁמַע דְּאָמַר רַעֲיָא מְהֵימְנָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל,
וְאוּקְמוּהָ כָּל הַקּוּרָא קְרִיַּאת שְׁמַע בְּכָל יוֹם, כְּאֵלוּ הוּא
מְקִיָּים (יְהוֹשֻׁעַ א) וְהִגִּית בּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְדָאֵי בְּצִלוֹתִין דְלָכוּן, בְּקִרְיַת שְׁמַע דְלָכוּן, שְׁכִינְתָּא

שֶׁל טְמֵאָה שְׁאָסוּר לְעִרְבֵי אוֹתָם
בְּקִדְשָׁה. אַף כֶּף כָּל קִרְבָּנוֹת
נִקְרָאִים בְּשֵׁר קִדְשׁ, וְכָל קִרְבָּנוֹת
שֶׁל כָּל מִין יֵשׁ בְּהֶם חֲלִין שֶׁל
טְהָרָה, וְיֵשׁ בְּהֶם קִדְשׁ וְקִדְשׁ
הַקִּדְשִׁים.

וְהַסוּד שְׁיֵשׁ הַפְּרֵשׁ בֵּין קִדְשׁ
לְקִדְשׁ, זְהוּ שְׁכִתּוּב (שמות כו)
וְהִבְדִּילָהּ הַפְּרֻכֶּת לְכֶם בֵּין הַקִּדְשׁ
וּבֵין קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים. אַף כֶּף אִשֵּׁי
הַקִּרְבָּנוֹת אֵינָם שְׁוִים. שְׂאֵשׁ שֶׁל
גְבוּהַּ מְקִדְשׁ מֵאֵשׁ שֶׁל קִדְשׁ
שְׁלִמְטָה, שְׁנִקְרָא אֵשׁ עֲצֵי הַקִּדְשׁ,
אוּ אֵשׁ בְּשֵׁר הַקִּדְשׁ. וְאֵשׁ שֶׁל
קִדְשָׁה יֵשׁ בּוּ הִבְדִּילָהּ בֵּינוּ לְבִין
אֵשׁ שֶׁל הַדְּיוּט. אַף עַל גַּב שְׁבָאֵרוּ
עֲלֵיו שְׁמַצְוָה לְהִבְיָא מִן הַהַדְּיוּט
אַף עַל גַּב שְׁיֵשׁ אֵשׁ שֶׁל קִדְשׁ,
שְׁכָל אֶחָד צְרִיף לְמִקּוּמוֹ. וּמִשָּׁל
נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל הַרְאֵשׁוּנִים לְסוּד
זֶה יִשְׂרָאֵל.

(יִשְׂרָאֵל נִמְשְׁלוּ לְזֶה. שְׁהֵרֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל)
נִקְרָאִים מְלָכִים, כְּמוֹ שְׁבָאֵרוּהוּ,
כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. אֲבָל
כְּאִשֵּׁר הֵיוּ עוֹלִים לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ,
כָּל אֶחָד שׁוֹרְהַ בְּמִקּוּמוֹ כְּמוֹ
שְׂרָאוּי לוֹ. אַף כֶּף כָּל הַקִּרְבָּנוֹת
אֵינָם שְׁוִים, שְׂאֵף עַל גַּב שְׁכָלָם
כְּתוּב קִרְבָּן לַה', הוּא מִחֻלָּק הַכָּל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאוּי. וְסוּד
זֶה נוֹדַע בְּפָרִי הַחֵג, שְׁהֵיוּ
מְקִרְיָבִים לְהֶם יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי ה'.
אָמַר הַמְּנַרְהַ הַקִּדְוֶשָׁה, קוּם
רוּעָה נְאֻמָּן מִשְׁנַתְךָ, שְׂאִתָּה
וְהַאֲבוֹת נִקְרָאִים יִשְׁנֵי עֶפְרַת, שְׁעַד
כְּאֵן הָיִיתֶם מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
בְּאוֹתָם יִשְׁנִים בְּמִשְׁנָה, שְׁנֹאֻמַר
בְּהֶם עַל הָאֲרֵץ תִּישָׁן. וּבִיּוֹם
הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה
חֲדָשָׁה לַה'. אִתְּם הֵם (בְּנֵי)
בְּפוּרִים שֶׁל הַשְּׁכִינָה, וּבְמַעֲשִׂים שְׁלָכֶם הִיא מִתְחַדְשַׁת בַּתְּפִלוֹת שֶׁל הַאֲבוֹת בְּכָל יוֹם. שְׁבָאֵרוּ
בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, תְּפִלוֹת פְּגִיד אַבוֹת תְּקִנוּם. וּבְקִרְיַת שְׁמַע שְׁאָמַר הַנְּאֻמָּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל,
וּפְרָשׁוּהָ כָּל הַקּוּרָא קְרִיַּאת שְׁמַע בְּכָל יוֹם כְּאֵלוּ הוּא מְקִיָּים (יְהוֹשֻׁעַ א) וְהִגִּית בּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה.
וְדָאֵי בַתְּפִלוֹת שְׁלָהֶם, בְּקִרְיַת שְׁמַע שְׁלָכֶם, הַשְּׁכִינָה הִיא מִתְחַדְשַׁת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

ומשום זה נאמר והקרבנתם מנחה
חדשה לה'. בתפלות שהן במקום
הקרבנות. באילו קרבנות של
התפלות היא מתחדשת?
בשבעתיכם. כלומר שבועות,
שבו מתן תורה, ונקרא חמשים
יום לעמר. ובו שבעה שבועות,
מצד אותו שנאמר בו (תהלים קיט)
שבע ביום הללתיך. והיא מלכות,
כלה, כלולה משבע ספירות,
כלולה בכינה, שהיא מתפשטת
בחמש ספירות לחמשים.

יסוד כל, כלול מאלו החמשים.
כל"ה - כל"ה. כלולה מחמשים,
כלם נבלעים בתוך חמשים,
חכמה שהיא י' עליונה מבלעת
בתוך חמשים. ה' פעמים עשר.
ה' - כינה. י' - חכמה. עשר
פעמים ה', כלומר חמשים
בחסבון כל, ובחשבון י"ם,
והוא ים התורה. המקור שלו
כתר, שאין לו סוף. שאר
הספירות נקראות על שמה
שבעת ימים. והמלכות ים סוף,
שהיא סוף כל הימים.

ומשום זה שהם חמשים, שבעה
שבועות, מנחתם שלשה
עשרונים ושני עשרונים, חמש,
שהם חמש פעמים עשר. זהו
שכתוב (במדבר כח) ומנחתם סלת
בלולה בשמן קדש יום אחד (ו) שני עשרונים לאיל
האחד, עשרון עשרון לפכש
האחד לשבעת הכבשים. ושבעת
הכבשים פנגד (ויקרא כג) שבע
שבתות תמימת תהינה. כל אחד
עם ששה הימים שלו.

ובעשור לחדש השביעי (במדבר כט)
- שהיא תשרי. מקרא קדש יהיה
לכם - זה יום הכפורים, שהוא
עשירי, י' כלול מעשרת ימי

איהי אתחדשת קמיה דקודשא בריך הוא. ובגין דא,
והקרבנתם מנחה חדשה ליהנה. בצלותין דאינון באתר
דקרבינן. באן קרבנין דצלותין איהי מתחדשת.
בשבעתיכם. דהיינו שבועות, דביה מתן תורה, ואתקרי
חמשים יום לעמר. וביה שבעה שבועות, מסטרא דהוא
דאתמר ביה, (תהלים קיט) שבע ביום הללתיך, ואיהי מלכות
כלה. כלילא משבע ספירן, כלילא בכינה, דאיהי
אתפשטת בה' ספיראן לחמשיין.

יסוד כל, כלול מאלין חמשיין. כל"ה: כ"ל ה'. כלילא
מחמשים, כללה נבלעים בגו חמשים, חכמה
דאיהי, י' עלאה, מובלעת בגו חמשיין. ה' זמנין עשר.
ה' כינה. י' חכמה. עשר זמנין ה' היינו חמשיין ובחושבן
כ"ל. ובחושבן י"ם. ואיהו ים התורה. מקורא דיליה
כתר, דלית ליה סוף. שאר ספיראן, אתקריאו על שמה
שבעת ימים. ומלכות ים סוף, סוף דכל ימים.

ובגין דא דאינון חמשיין, שבע שבועות, מנחתם שלשה
עשרונים, ושני עשרונים. חמש, דאינון חמש
זמנין עשר. הדא הוא דכתיב, (במדבר כח) ומנחתם סלת
בלולה בשמן שלשה עשרונים לפך האחד (ו) שני עשרונים
לאיל האחד. עשרון עשרון לפכש האחד לשבעת
הכבשים. ושבעת הכבשים, לקבל (ויקרא כג) שבע שבתות
תמימת תהינה. כל חד עם שית יומין דיליה.

ובעשור לחדש השביעי, (במדבר כט) דאיהו תשרי. מקרא
קדש יהיה לכם, דא יום הכפורים. דאיהו
עשירי י', כליל מעשרת ימי תשובה. ותקיננו ביה ה'
צלותין, לחברא לה עם ה'. (מאי מקרא קדש יהיה לכם. דא יום
הכפורים דאיהו עשירי י', כליל מעשרת ימי תשובה. ותקיננו ביה ה' צלותין,
לחברא עם ה') מאי מקרא קדש. לאפרשא ליה משאר יומין,
דאית בהו פולחנא דחול. ובגין דא, כל מלאכת עבדה
לא תעשו.

תשובה. ותקנו בו חמש תפלות, לחבר אותו עם ה'. (מהו מקרא קדש יהיה לכם? זה יום הכפורים שהוא עשירי,
י' כלול מעשרת ימי תשובה. ותקנו בו חמש תפלות, לחברו עם ה') מהו מקרא קדש? להבדילו משאר ימים שיש
בהם עבודה של חל. ומשום זה, כל מלאכת עבדה לא תעשו.

שִׁימוּם שִׁישׁ בָּהֶם מְלֹאכָה שֶׁל חֵל, הֵם מְצַד שֶׁל עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע. שֶׁהַתְּהַפֵּף מִמֶּטֶה לְנַחֵשׁ, וּמִנַּחֵשׁ לְמֶטֶה, לְכָל אֶחָד כְּפִי מַעֲשֵׂיו. וְזֶה מִטְּרוֹן מֶטֶה, נַחֵשׁ, סְמָאֵל. אָבֵל בְּיוֹם זֶה, שֶׁהוּא יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁנֹקְרָא קֹדֶשׁ, שׁוֹלֵט עֵץ הַחַיִּים, שֶׁלֹּא מִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ שְׁטָן וּפְגַע רַע. וּמְצַדוֹ (תְּהִלִּים ה) לֹא יִגְרָף רַע. וּמִשׁוֹם זֶה יֵשׁ בּוֹ מְנוּחָה לְעַבְדִּים בְּעֵץ הַחַיִּים, (וּמִשְׁתַּתְּפִים אֲצִל) וְבוֹ יוֹצֵאִים לְחַרוֹת, בּוֹ יוֹצֵאִים מִשְׁלֵשְׁלוֹתֵיהֶם.

אֲלוֹ שִׁישׁ עֲלֵיהֶם גְּזֵר דִּין בְּנֶדֶר וּבִשְׁבוּעָה, וּמִשׁוֹם זֶה הִתְקִינוּ לוֹמַר בּוֹ: כָּל נְדָרִים וְאִסּוּרִים וְכוּ', כָּלֵם יִהְיוּ מִשְׁבָּתִים וְעִזּוּבִים בְּלֵי תִקּוּף וְלֹא קְיָמִים. וּמִשׁוֹם זֶה נֶדֶר שֶׁל שֵׁם יְהוָה, שֶׁהִיא תִפְאָרֶת. וּשְׁבוּעָה - שֶׁל אֲדֹנָי, שֶׁהִיא מְלָכוּת. שֶׁעָשׂוּ עַל גְּלוּת שְׁלָהֶם, בְּחֻכְמָה וּבִינָה יִהְיוּ נְעֻזִים וּמִשְׁבָּתִים לְלֹא תִקּוּף וּבְלֵי קִיּוּם, (בְּמַדְבַּר טו) וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שֶׁחֲסֵד הוּא מִים, וּגְבוּרָה אֵשׁ, וְתִפְאָרֶת אֲוִיר. וּמִשׁוֹם זֶה בָּאוּ בְּעַלֵי הַמִּשְׁנָה,

הַתֵּר נְדָרִים פּוֹרְחִים בְּאֲוִיר. וּמִשׁוֹם שֶׁשְׁבוּעָה מִמְּלָכוּת, שֶׁהִיא לְמֶטֶה מִמֶּנּוּ, פָּרְשׁוּהוּ, נְדָרִים עַל גְּבִי שְׁבוּעוֹת עוֹלָיִם. וְעוֹד פָּרְשׁוּ, כָּל הַנֶּשְׁבַּע כְּאֵלּוֹ נֶשְׁבַּע בְּמִלְךָ עֲצָמוֹ, וְכָל הַנּוֹדֵר כְּאֵלּוֹ נּוֹדֵר בְּחַיֵי הַמִּלְךָ. הַמִּלְךָ עֲצָמוֹ - אֲדֹנָי. חַיֵי הַמִּלְךָ - יְהוָה. וּמִשׁוֹם זֶה נֶאֱמַר (בְּמַדְבַּר ל) כִּי יִדֹר נֶדֶר לַיהוָה.

וְאִתָּה כִּף יֵשׁ סוּד אַחַר, חַיֵי הַמִּלְךָ - חֻכְמָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (קְהֵלֵת ז) הַחֻכְמָה תַּחֲיָה בְּעֲלִיָּה. כָּל הַנּוֹדֵר בִּיהִוָּה, שֶׁהוּא תִפְאָרֶת, כְּאֵלּוֹ נּוֹדֵר בְּחֻכְמָה, שֶׁהוּא שֵׁם יוֹדֵד הָאֵל וְאֵלּוֹ נֶשְׁבַּע בְּאֲדֹנָי, וְכָל הַנֶּשְׁבַּע בְּמִלְךָ עֲצָמוֹ. עֲצָמוֹ, זֶה אִמָּא עֲלִיּוֹנָה, כְּאֵלּוֹ נֶשְׁבַּע בָּהּ, שֶׁהִיא (שְׁמוֹת כד) עֲצָם הַשָּׁמַיִם לְטַהֵר. מִצַּד הַחֲסֵד - (בְּרֵאשִׁית ב) עֲצָם מִעֲצָמִי. וּבִשְׁר

דְּיוֹמִין דְּאִית בְּהוֹן מְלֹאכָת חוֹל, אֵינּוֹן מִסְטָרָא דְעֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע. דְּאִתְהַפֵּף מִמֶּטֶה לְנַחֵשׁ, וּמִנַּחֵשׁ לְמֶטֶה. לְכָל חַד כְּפּוּם עוֹבְדוֹי, וְדָא מִטְּרוֹן מֶטֶה, נַחֵשׁ, סְמָאֵל. אָבֵל בְּהַאי יוֹמָא דְאִיהוּ יוֹם הַכַּפּוּרִים דְּאִתְקַרֵי קֹדֶשׁ, שֶׁלֹּטָא אֵילָנָא דְחַיֵי, דְּלֹא אִשְׁתַּתֵּף עִמִּיהָ שְׁטָן וּפְגַע רַע. וּמִסְטָרִיהָ (תְּהִלִּים ה) לֹא יִגְרָף רַע. וּבִגִּין דָּא, בִּיהָ נִיחִין עַבְדֵינָא בְּאֵילָנָא דְחַיֵי, (ג"א וְאִשְׁתַּתֵּפוּן גְּבוּיָה) וּבִיהָ נִפְקֵן לְחַירוֹת, בִּיהָ נִפְקֵי מִשְׁלֵשְׁלֵיהוֹן.

אֵינּוֹן דְּאִית עֲלֵיהוּ גְזֵר דִּין, בְּנֶדֶר וּבִשְׁבוּעָה, וּבִגִּין דָּא תִקִּינוּ לְמִימַר בִּיהָ, כָּל נְדָרִי וְאִסּוּרִי וְכוּ', כּוֹלְהוֹן יְהוֹן שְׁבִיתִין וְשְׁבִיקִין לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קְיָיִמִין. וּבִגִּין דָּא נֶדֶר דִּיהוָה, דְּאִיהוּ תִפְאָרֶת. וּשְׁבוּעָה דְאֲדֹנָי, דְּאִיהוּ מְלָכוּת. דְּעַבְדוֹ עַל גְּלוּתָא דְלַהוֹן, בְּחֻכְמָה וּבִינָה יְהוֹן שְׁבִיקִין וְשְׁבִיתִין לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קְיָיִמִין, (בְּמַדְבַּר טו) וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דְּחֲסֵד אִיהוּ מִים. גְּבוּרָה אֵשׁ. תִפְאָרֶת אֲוִיר. וּבִגִּין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאִירִי מִתְנִיתִין, הַתֵּר נְדָרִים פּוֹרְחִים בְּאֲוִיר.

וּבִגִּין דְּשְׁבוּעָה מִמְּלָכוּת, דְּאִיהִי לְתַתָּא מִיּוֹנָה. אוֹקְמוּהָ, נְדָרִים עַל גְּבִי שְׁבוּעוֹת עוֹלָיִם. וְעוֹד אוֹקְמוּהָ, כָּל הַנֶּשְׁבַּע כְּאֵלּוֹ נֶשְׁבַּע בְּמִלְךָ עֲצָמוֹ. וְכָל הַנּוֹדֵר כְּאֵלּוֹ נּוֹדֵר בְּחַיֵי הַמִּלְךָ. הַמִּלְךָ עֲצָמוֹ, אֲדֹנָי. חַיֵי הַמִּלְךָ, יְהוָה. וּבִגִּין דָּא (בְּמַדְבַּר ל) כִּי יִדֹר נֶדֶר לַיהוָה.

וְאוּף הָכִי אִית רְזָא אַתְרָא, חַיֵי (דף רנ"ה ע"ב) הַמִּלְךָ, חֻכְמָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (קְהֵלֵת ז) הַחֻכְמָה תַּחֲיָה בְּעֲלִיָּה. כָּל הַנּוֹדֵר בִּיהִוָּה, דְּאִיהוּ תִפְאָרֶת. כְּאֵלּוֹ נּוֹדֵר בְּחֻכְמָה, דְּאִיהוּ יוֹדֵד הָאֵל וְאֵלּוֹ נֶשְׁבַּע בְּמִלְךָ עֲצָמוֹ. עֲצָמוֹ דָּא אִימָא עֲלָאָה, כְּאֵלּוֹ נֶשְׁבַּע בָּהּ, דְּאִיהִי (שְׁמוֹת כד) עֲצָם הַשָּׁמַיִם לְטַהֵר. מִסְטָרָא דְחֲסֵד, (בְּרֵאשִׁית ב) עֲצָם מִעֲצָמִי. וּבִשְׁרִי מִסְטָרָא דְגְבוּרָה, דָּא מְלָכוּת. וּבְחֻכְמָה דְאִיהִי

וְאֵלּוֹ נֶשְׁבַּע בְּאֲדֹנָי, וְכָל הַנֶּשְׁבַּע בְּמִלְךָ עֲצָמוֹ. עֲצָמוֹ, זֶה אִמָּא עֲלִיּוֹנָה, כְּאֵלּוֹ נֶשְׁבַּע בָּהּ, שֶׁהִיא (שְׁמוֹת כד) עֲצָם הַשָּׁמַיִם לְטַהֵר. מִצַּד הַחֲסֵד - (בְּרֵאשִׁית ב) עֲצָם מִעֲצָמִי. וּבִשְׁר

מבשרי - מצד הגבורה, זו מלכות. ובחכמה, שהיא חיי תפארת, הוא עולה לקראת אדם. זהו שכתוב (ישעיה מד) כתפארת אדם.

ונאמר ביום הפפורים, (ויקרא טו) ועניתם את נפשתיכם. ובעשור לחדש השביעי הזה תענו את נפשתיכם. תקנו בו חמשה ענויים, כדי שתתלבן ה' קטנה בה' עליונה, שהיא חמש תפלות. לקיים בישראל, (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם פשנים כשלג ילבינו. וזהו סוד של לשון זהרית, משום שכל החובות של ישראל מגיעים אצל המלכות, ותשובה, שהיא בינה, מלבנת אותם, משום שנאמר בה (ויקרא טו) השכן אתם בתוך טמאתם. וארבעה בגדי לבן וארבעה בגדי זהב להלביש - אהדוניה.

ותקנו לתקוע שופר ביום הפפורים, להעלות קול, שהוא אות ו', לחרות, שנאמר בה (ישעיה ג) בכל צרתם לו צר - בא' וכו', קרי וכתוב. ועבודת יום הפפורים היא באריכות, והיא פלולה משלש מדרגות - במחשבה, דבור ומעשה.

בחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו' (ויקרא כג), שהוא תשרי, מקרא קדש יהיה לכם. כל מלאכת עבודה לא תעשו. וחגתם אתו חג לה' שבעת ימים וגו'. בחמשה עשר - מצד של י"ה. וחגתם אתו - זו אות ו', העמוד האמצעי. (ח"ג - חסד גבורה) שבעת ימים - מצד של בת שבע, שהיא מלכות. האבות, והרועה הנאמן, ואהרן, דוד ושלמה - הרי הם שבעה, פנגד

שבע ספירות. אני רוצה לתקן לכם סכה, שהיא אמה עליונה, לסכך עליהם כאמא על בנים ומשום שבע ספירות אמר הפסוק, (ויקרא כג) פי בספות הושבתי את בני ישראל, בצאתם מארץ מצרים, בשבעה ענני כבוד. סכה (יש שכתובה באות ו', בסכת חסר ו', שנאמר בה בסכת תשבו שבעת ימים. היא אמה. אבל

חיי תפארת, איהו סליק לאתקרי אדם, הדא הוא דכתיב, (ישעיה מד) כתפארת אדם.

ונאמר ביום הפפורים. (ויקרא טו) ועניתם את נפשתיכם. ובעשור לחדש השביעי הזה תענו את נפשתיכם. תקינו ביה ה' ענויים, בגין דתתלבן ה' ועירא בה' עלאה, דאיהו ה' צלותין. לקיים בישראל, (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם פשנים כשלג ילבינו. והאי איהו רזא דלשון של זהרית, בגין דכל חובין דישראל מטון לגבי מלכות. ותשובה דאיהי בינה, מלבנת לון. בגין דאתמר בה, (ויקרא טו) השכן אתם בתוך טמאתם. וד' בגדי לבן, וד' בגדי זהב למלביש, אהדוניה.

ותקינו לתקוע שופר ביום הפפורים, לסלקא קול דאיהו ו', לחרות. דאתמר בה, (ישעיה ג) בכל צרתם לו צר, בא', וכו', קרי וכתוב. ועבודת יום הפפורים איהי באריכות, ואיהי כלילא מתלת דרגין, במחשבה דבור ומעשה.

בחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו', (ויקרא כג) דאיהו תשרי, מקרא קדש יהיה לכם. כל מלאכת עבודה לא תעשו. וחגתם אתו חג לוי שבעת ימים וגו'. בחמשה עשר, מסטרא דו"ה. וחגתם אתו, דא אות ו', עמודא דאמצעיתא. (ח"ג חסד גבורה) שבעת ימים, מסטרא דבת שבע, דאיהי מלכות. אבהו, ורעיא מהימנא, ואהרן, דוד ושלמה, הא אינון שבע, לקבל שבע ספיראן. אנא בעינא לתקנא לכוון סכה, דאיהי אימא עלאה, לספכא עליוהו, פאמא על בנין.

ובגין ז' ספיראן אמר קרא, (ויקרא כג) פי בספות הושבתי את בני ישראל, במפקנותהון מארעא דמצרים, בז' ענני כבוד. סכה (אית באת ו', בסכת חסר ו', דאתמר בה בסכת תשבו שבעת ימים, איהי אימא אבל סכה) באת ו', איהו ברזא שבע ספירות. אני רוצה לתקן לכם סכה, שהיא אמה עליונה, לסכך עליהם כאמא על בנים ומשום שבע ספירות אמר הפסוק, (ויקרא כג) פי בספות הושבתי את בני ישראל, בצאתם מארץ מצרים, בשבעה ענני כבוד. סכה (יש שכתובה באות ו', בסכת חסר ו', שנאמר בה בסכת תשבו שבעת ימים. היא אמה. אבל

סכה) באות ו' היא בסוד (התבות) של שני בנים - יהוה אדני. וקף עולה סוכ"ה בחשבון יאהדונהי. שני כרובים, שהם (שמות כה) סככים בכנפיהם על הפפרת ופניהם איש אל אחיו.

ויש עשרה טפחים בפרובים ממטה למעלה, מרגליהם עד ראשיהם, ומראשיהם עד רגליהם, ושורים על טפח שהוא י'. ועשרה מעלה למטה, וממטה למעלה, כלומר יו"ד. ומשום זה שעור סכה אמרו חכמים, לא פחות מעשרה, ולא למעלה מעשרים. סכה העשויה ככבשן מצד של אמא, עליה נאמר (שמות ט) והר סיני עלו מפני אשר ירד עליו ה' באש ויעל עשנו כעשן הכבשן. (ופרשהו. מהו יחזקאל א) והחיות רצוא ושוב, כאור היוצא מפי הכבשן) והכל אחד.

וסכה תהיה לצל יומם (ישעיה ד), שצריך סכה. וסכה נעשה לצל, שנאמר בו (תהלים צא) בצל שדי יתלונן. ולא בצל סכת הדיוט, שמגן על הגוף משמש. אלא צל להגן על הנשמה, כמו שנאמר (שיר השירים ב) בצל חמדתי וישבתי. (איכה ד) אשר אמרנו בצל נחיה בגוים. צל עם ס' הוא צלם, שנאמר בו (תהלים לט) אף בצלם יתהלך איש. ס' סתומה יש לה ארבע דפנות.

ומה שפרשוהו שמים פהלכתן ושלישית אפלו טפח, ולמי שאמר שלשה פהלכתן ורביעית אפלו טפח, והם בגלל זה, שמים שלש, ארבע - הרי תשע. וטפח הוא עשירי, להשלים כל חסרון. ומשום זה שעור סכה לא פחות מעשר, שהיא אות כ', פתר עליון, שלא שולטת בו עין. כבוד עליון, עליו אמר משה, (שמות לג) הראני נא את כבודך. והשיב לו הקדוש ברוך הוא, לא תוכל לראת את פני. ואין כבוד בלי אות כ'.

ומשום זה שערו בעלי המשנה כנגדם, סכה העשויה כמבוי, מצד אות ב', כמין גא"ם, מצד

(דמיכו) דתרין בגין, יהוה אדני. והכי סליק סוכ"ה בחושפן יאהדונהי. תרין פרובים, דהם (שמות כה) סככים בכנפיהם על הפפרת ופניהם איש אל אחיו.

ואית עשרה טפחים בפרובים מתתא לעילא, מרגליהון עד רישיהון, ומרישיהון ועד רגליהון, ושריין על טפח דאיהו י'. ועשרה מעלה לתתא, ומתתא לעילא, היינו יו"ד. ובגין כך, שיעורא דסכה אמרו רבנן, לא פחות מעשרה, ולא למעלה מעשרים. סכה העשויה ככבשן מסטרא דאימא, עלה אתמר, (שמות ט) והר סיני עלו מפני אשר ירד עליו יי באש ויעל עשנו כעשן הכבשן. (ואוקמוה מאי יחזקאל א) והחיות רצוא ושוב, כאור היוצא מפי הכבשן) וכלא חד.

וסכה תהיה לצל יומם, (ישעיה ד) דסכה בעינן. וסכה אתעביד לצל. דאתמר ביה, (תהלים צא) בצל שדי יתלונן. ולא בצל ספת הדיוט, דאגין על גופא משמשא. אלא צל לאגנא על נשמתא. (שיר השירים ב) בצל חמדתי וישבתי. (איכה ד) אשר אמרנו בצל נחיה בגוים. צל עם ס', איהי צלם. דאתמר ביה, (תהלים לט) אף בצלם יתהלך איש. ס' סתומה אית לה ארבעה דפנות.

ומה דאוקמוה שמים פהלכתן ושלישית אפילו טפח. ולמאן דאמר שלשה פהלכתן ורביעית אפילו טפח. ואינון בגין דא, תרין, תלת, ארבע, הא תשע, טפח איהי עשיראה, לאשלמא כל חסרון. ובגין דא, שיעור סכה לא פחות מעשר, דאיהי מלכות, עשיראה דכל דרגין. ולא למעלה מעשרין, דאיהי כ', פתר עליון, דלא שלטא ביה עינא. כבוד עלאה, עליה אמר משה, (שמות לג) הראני נא את כבודך. ואתיב ליה קדשא בריך הוא, לא תוכל לראת את פני. ולית כבוד, בלא כ'.

ובגין דא שערו מארי מתניתין לקבליהו, סכה העשויה מעשר, שהיא מלכות, עשירית של כל הדרגות. ולא למעלה מעשרים, שהיא אות כ', פתר עליון, שלא שולטת בו עין. כבוד עליון, עליו אמר משה, (שמות לג) הראני נא את כבודך. והשיב לו הקדוש ברוך הוא, לא תוכל לראת את פני. ואין כבוד בלי אות כ'.

ומשום זה שערו בעלי המשנה כנגדם, סכה העשויה כמבוי, מצד אות ב', כמין גא"ם, מצד